

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра математичних дисциплін, інформатики і моделювання

Назва курсу	Інформаційні технології
E-mail:	hromyk@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Інформаційні технології» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня „Бакалавр”. Дисципліна «Інформаційні технології» передбачає лекційні, лабораторні, та індивідуальні заняття під керівництвом викладача та самостійну роботу студента, що забезпечує закріплення теоретичних знань, сприяє набуттю практичних навичок і розвитку самостійного наукового мислення. Вивчення дисципліни дає підґрунтя для подальшого використання комп’ютерної техніки в численних спеціальних методах вивчення та аналізу інформації.

2. Мета та цілі курсу - формування у майбутніх фахівців теоретичних знань і практичних навичок щодо ефективного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у своїй професійній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Інформаційні технології» є:

Теоретичні – сформувати уявлення про сучасні можливості офісного та мережевого програмного забезпечення та напрями його використання у своїй практичній діяльності.

Практичні – сформувати у студентів вміння правильно і свідомо користуватися обчислювальною технікою, вміти раціонально використовувати можливості комп’ютерних технологій щодо створення та впровадження комп’ютерних засобів підтримки професійної діяльності.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової.

4. Результати навчання:

знати: основні характеристики апаратного і програмного забезпечення, необхідних для реалізації науково-дослідних проектів; принципи організації та функціонування комп'ютерних мереж і їх сервісів; можливості інтернет-ресурсів аграрного спрямування; правила захисту інтелектуальної власності при роботі з Інтернет-ресурсами; оформлення звітів; візуалізації одержаних результатів;

вміти: здійснювати пошук і збирання накопиченої у різних джерелах, зокрема в Internet-джерелах, фахової інформації; проводити комплексну обробку і аналіз інформації; створювати оптимальну структуру даних для зберігання первинної інформації і нового інформаційного продукту, одержаного в результаті обробки і аналізу вхідних даних; одержувати необхідні дані із створеної структури даних, представляти їх у графічному та інших форматах; оптимізувати систему обробки інформації з метою вдосконалення інформаційних процесів і уточнення варіантів раніше прийнятих рішень; використовувати інформаційно-комунікаційні технології для обміну інформацією, для ділового спілкування, презентації своїх досягнень тощо.

5. Пререквізити – вивчення дисципліни «Інформаційні технології» базується на шкільному курсі «Інформатика». Матеріал цієї дисципліни використовується у подальшому вивченні дисциплін фундаментальної, природничо-наукової і професійної підготовки.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Комп'ютер з електронним проектором та переносним екраном.
2. Операційна система Windows, Microsoft Office.
3. Повні тексти лекцій.
4. Роздатковий ілюстративний матеріал лекцій.
5. Презентаційний матеріал для читання лекцій.
6. Методичні вказівки для виконання практичних занять.
7. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи.
8. Повний перелік контрольних питань з навчальної дисципліни.
9. Тестові завдання для проведення поточного контролю.
10. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Поняття про інформацію та інформаційні технології.	лекція
Тема 2. Архітектура, апаратне забезпечення персональних комп'ютерів.	лекція
Тема 3. Програмне забезпечення персональних комп'ютерів.	лекція

Тема	Форма заняття
Тема 4. Системи підготовки текстів. Текстовий редактор MS WORD.	лекція
Тема 5. Табличний процесор Microsoft Excel.	лекція
Тема 6. Основні прийоми роботи з базою даних.	лекція
Тема 7. Локальні комп'ютерні мережі (ЛКМ) та глобальна комп'ютерна мережа Internet.	лекція
Архітектура, апаратне та програмне забезпечення персональних комп'ютерів.	Лабораторне заняття
Форматування текстового документу. Списки, колонки і таблиці.	Лабораторне заняття
Додавання в документи малюнків і графічних об'єктів.	Лабораторне заняття
Додавання в документи рівнянь і формул.	Лабораторне заняття
Основи Microsoft Excel. Типові операції в Excel.	Лабораторне заняття
Використання стандартних функцій, виконання найпростіших обчислень над табличними даними та побудови графіків і діаграм.	Лабораторне заняття
Основи побудови баз даних. СУБД Microsoft Access.	Лабораторне заняття
Застосування мережних технологій в інформаційних системах	Лабораторне заняття

8. Підсумковий контроль – залік, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Навчально-науковий інститут енергетики
кафедра фізики, охорони праці та інженерії середовища

Назва курсу	Охорона праці та безпека життєдіяльності
E-mail:	kokas2008@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	Охорона праці та безпека життєдіяльності http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1369

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Охорона праці та безпека життєдіяльності» є обов'язковою при підготовці фахівців освітнього ступеня «Бакалавр», тому що є основою наук про небезпеки в умовах, як в умовах повсякденного життя, так і в умовах виробництва.

Предметом дисципліни являються небезпеки в системі «людина – життєве (навколишнє) середовище» з метою їх попередження для забезпечення безпеки в умовах побуту, виробництва та надзвичайних ситуацій.

При вивченні дисципліни здобувач має отримати відповідні сучасним вимогам знання про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувані необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей в умовах повсякденного життя та виробництва.

В системі «людина – життєве (навколишнє) середовище» існує ряд проблем, які викликали необхідність виділення частини оточуючих нас небезпек в окрему дисципліну «Охорона праці та безпека життєдіяльності»:

а) *надзвичайне зростання ступеня ризику травматизму та загибелі людей* при взаємодії зі складними технічними системами на виробництві, транспорті та побуті;

б) *зростання числа випадків технологічних катастроф* (аварії на АЕС, на хімічних та інших небезпечних виробництвах, транспортні нещасні випадки тощо) зумовлене зниженням реальної надійності пристроїв, зроблених людиною, та помилками персоналу під час їх експлуатації. З'явився страх втратити контроль над технікою;

в) *забруднення навколишнього середовища*, яке полягає у збільшенні антропогенного навантаження від життєдіяльності людини. Місцями воно досягло граничного рівня, що викликає загрозу існуванню людини як біологічного виду;

г) *ненадійність потенційної ефективності технічних систем*. Причини цього пояснюються:

- неузгодженістю рівня розвитку та підготовки людини з особливостями техніки;

- неузгодженістю можливостей людини з параметрами обладнання, що особливо проявляється за умов дефіциту часу, інформації та дії зовнішніх факторів;

- низьким рівнем відповідальності людей за результати своїх дій;

- відсутністю особистої зацікавленості у досягненні найвищих результатів.

Тому питання виживання в життєвому середовищі, яке постійно ускладнюється і часто стає «ворожим» для існування людини не є риторичним, але нагальним, для забезпечення існування людини, як індивідууму, так і людства в цілому.

2. Мета та цілі курсу – забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку побутових та виробничих небезпек, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувати необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх запобігання та ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища; формування у майбутніх фахівців з вищою освітою знань та умінь з правових і організаційних питань охорони праці, з питань гігієни праці, виробничої санітарії, техніки безпеки та пожежної безпеки, визначеного відповідними державними стандартами освіти, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

4. Результати навчання – Після вивчення дисципліни студент повинен знати:

- основні положення Концепції національної безпеки України, що стосуються безпеки життя та здоров'я особи;
- основні поняття, визначення та терміни;
- аксіому про потенційну небезпеку діяльності людини;
- джерела небезпеки та їх класифікація;
- концепцію допустимого ризику;
- загальні положення управління ризиком;
- системи забезпечення життєдіяльності людини;
- основні характеристики аналізаторів організму людини;
- роль органів чуття в забезпеченні безпеки;
- психофізіологічний закон Вебера-Фехнера;
- дію наркотичних, лікарських та інших речовин на організм людини;
- фізіологічні, матеріальні та духовні потреби людини;
- характеристику середовища життєдіяльності людини;
- синергізм та антагонізм дії шкідливих факторів;
- роль біоритмів людини в забезпеченні її життєдіяльності;
- категорії факторів, що змушують людину ризикувати;
- психологічні причини свідомого порушення виконавцями вимог безпеки;
- основні джерела забруднення атмосфери, водних ресурсів та ґрунтів;
- основні види взаємодії та трансформації забруднень в оточуючому середовищі;
- негативні наслідки нераціонального природокористування;
- причини та характер виникнення абіотичних природних небезпек;
- загальні заходи і засоби захисту від бактеріальних та вірусних захворювань;

- небезпека життю та здоров'ю людей від отруйних рослин та грибів;
- небезпека контакту з тваринами, комахами та рибами;
- основні заходи, спрямовані на попередження та мінімізацію негативних наслідків природних небезпек;
- причини та характер виникнення техногенних небезпек;
- заходи захисту від небезпек, пов'язаних з транспортними засобами;
- заходи безпеки при використанні горючих, легкозаймистих і вибухонебезпечних речовин та матеріалів;
- заходи захисту від небезпек, пов'язаних з електричним струмом;
- основні заходи та засоби захисту від джерел випромінювання;
- дію токсичних речовин на організм людини та заходи і засоби захисту від їх дії;
- причини виникнення небезпек при експлуатації та утриманні житла;
- загальні причини виникнення соціальних та політичних небезпек;
- характеристику комбінованих небезпек;
- заходи для запобігання зсувів, пожеж та вибухів у житловому фонді;
- особливі заходи безпеки при використанні у побуті газу, токсичних, пожеже- та вибухонебезпечних речовин, електричного устаткування, судин, що знаходяться під тиском тощо;
- загальні правила користування та поведінки в приміщеннях житлових будинків і на прибудинковій території;
- заходи для запобігання зсувів, пожеж та вибухів у житловому фонді;
- вимоги щодо забезпечення санітарно-гігієнічного та епідемічного благополуччя населення;
- загальні правила поведінки на вулицях і дорогах, використання транспортних засобів та користування ними;
- причини виникнення, загальна характеристика та класифікація надзвичайних ситуацій;
- ідентифікацію типу ситуацій та оцінка рівня небезпеки;
- принципи та засоби захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій;
- дії адміністрації, персоналу та населення при виникненні надзвичайних ситуацій;
- організація ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- види уражень організму людини;
- послідовність дій при наданні першої долікарської допомоги;
- комплектація аптечки першої допомоги;
- підручні засоби для надання першої допомоги,
- правила зупинення кровотечі та обробки ран;
- правила і порядок дій при виведенні людини з непритомного стану та стану клінічної смерті.
- основні законодавчі акти про ОП;
- міжгалузеві і галузеві нормативні акти про ОП, їх кодування;
- органи державного нагляду за ОП;
- відповідальність за невиконання вимог з ОП;
- відшкодування збитків працівникам у разі ушкодження їх здоров'я та моральних збитків;
- навчання з питань ОП при підготовці працівників, при їх прийнятті на роботу та в період роботи;

- порядок розслідування нещасних випадків на виробництві.
- поняття «виробнича санітарія» та «гігієна праці», фактори, що обумовлюють санітарно-гігієнічні умови праці;
- мікроклімат та його вплив на організм людини;
- гігієнічну класифікацію шкідливих речовин за характером дії на організм людини та класи небезпечності шкідливих речовин;
- основні методи профілактики отруєнь та професійних захворювань;
- гігієнічне нормування забруднення повітря шкідливими речовинами;
- методи контролю повітря робочої зони і вимоги до них;
- класифікація вентиляційних систем та їх призначення, організація повітрообміну в приміщенні, схеми вентиляції;
- види виробничого освітлення, його значення, вимоги санітарних норм до виробничого освітлення;
- параметри звукового поля, дію шуму на організм людини і методи захисту від нього;
- види вібрацій, їх параметри, нормування та вплив на організм людини;
- вплив електромагнітних полів на людину та методи захисту від них;
- види і джерела іонізуючих випромінювань, соматичні та генетичні наслідки радіаційного опромінення;
- поглинуту та еквівалентну дози, одиниці виміру, заходи і засоби захисту від іонізуючих випромінювань, гігієнічне нормування радіаційного опромінення;
- складові безпечності технологічного процесу і обладнання;
- основи техніки безпеки при лікуванні тварин;
- значення питань електробезпеки, фактори, що впливають на характер ураження електричним струмом;
- поняття пожежної безпеки і шкідливі та небезпечні фактори при пожежі;
- особливості горіння газів, рідин, твердих горючих речовин, пилу;
- показники пожежовибухонебезпеки речовин різного агрегатного стану;
- класифікація приміщень і виробництв за вибухопожежонебезпечністю;
- вибухо- та пожежонебезпечність приміщень і зон за ПУЕ;
- система попередження пожеж і пожежного захисту в ПТНЗ;
- методи та речовини, що застосовуються при гасінні пожеж, первинні та стаціонарні засоби пожежогасіння, колективні та індивідуальні засоби захисту людей під час пожеж;

уміти:

- на основі аналізу результатів власних спостережень за навколишнім середовищем, використовуючи типові ознаки виникнення небезпек, ідентифікувати джерела і типи небезпек, шкідливі та небезпечні чинники;
- на основі результатів аналізу характеру діяльності людини та моделей типових небезпечних ситуацій прогнозувати можливість виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників;
- на основі інформації про наявність або можливість виникнення шкідливих і небезпечних чинників та про їх кількісні характеристики за допомогою моделей типових небезпечних ситуацій визначати рівень індивідуального ризику;
- використовуючи інформацію про допустимий рівень індивідуального ризику та типові рекомендації щодо адекватних дій у разі виникнення ознак небезпечної ситуації, зменшувати ризик до допустимих значень;

- на основі аналізу результатів власних спостережень за навколишнім середовищем та використовуючи типові ознаки шкідливих і небезпечних чинників, своєчасно визначати наявність небезпечної ситуації, її вид та резерв часу;
- за результатами прогнозу можливості виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників, або на основі інформації про наявність і вид небезпечної ситуації, резерву часу, а також типових рекомендацій щодо адекватних дій визначати план індивідуальних дій з метою попередження або зменшення рівня вірогідного пошкодження;
- використовуючи штатні та допоміжні засоби, реалізовувати попередньо розроблений план дій щодо попередження або зменшення можливого пошкодження;
- на основі положень нормативно-правових актів та індикаторів сталого розвитку розробляти і оформляти вимоги до відповідних органів виконавчої влади та об'єктів господарювання щодо визначення фактичного та забезпечення допустимого рівня безпеки й створення нешкідливих умов для життєдіяльності;
- на основі аналізу результатів спостережень за навколишнім середовищем, використовуючи адекватні методи та методики давати оцінку екологічним та соціальним наслідкам інцидентів
- на підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу з питань охорони праці організовувати дотримання вимог безпеки праці учасниками трудового процесу;
- на підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу організовувати дотримання санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу;
- за умов виробничої діяльності:
- на підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу, контролювати дотримання безпеки праці учасниками трудового процесу;
- на підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу, контролювати дотримання санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу;
- на основі аналізу результатів власних спостережень за наслідками нещасного випадку або аварії, користуючись чинними положеннями визначати факт випадку чи аварії;
- у складі комісії з розслідування нещасного випадку, користуючись чинними положеннями, складати акт про нещасний випадок на виробництві.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів - «Вища математика», «Фізика», «Хімія», «Екологія».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроєктором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
3. Лабораторні прилади та установки.
4. Тексти лекцій.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.

7. Схеми курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Теоретичні основи БЖД. Небезпека – потенційне джерело шкоди. Ризик – як оцінка небезпеки	лекція
ТЕМА 2. Людина – основний елемент системи «Л-ЖС». Взаємодія людини з навколишнім середовищем та технікою. Життєве середовище та його характеристика. Види небезпек та їх характеристика	лекція
ТЕМА 3. Теоретичні та нормативно-правові основи ОП	лекція
ТЕМА 4. СУОП підприємства. Функції і завдання СУОП	лекція
ТЕМА 5. Загальні положення фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Мікроклімат робочої зони. Вентиляція виробничих приміщень. Освітлення виробничих приміщень. Шум, ультразвук та інфразвук. Вібрація. Іонізуючі та електромагнітні випромінювання	лекція
ТЕМА 6. Вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Техніка безпеки при лікуванні тварин. Електробезпека.	лекція
ТЕМА 7. Основи пожежної безпеки	практичне заняття
Теоретичні постулати БЖД	практичне заняття
Аналізатори людини	практичне заняття
Розробка, погодження та затвердження інструкцій з охорони праці	практичне заняття
Розслідування нещасних випадків на виробництві	практичне заняття
Дослідження параметрів мікроклімату	лабораторна робота
Дослідження природного освітлення	лабораторна робота
Дослідження опору тіла людини електричному струму	лабораторна робота
Первинні засоби пожежогасіння	практичне заняття

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Навчально-науковий інститут дистанційної і заочної освіти
Кафедра теоретико-правових і соціально-гуманітарних дисциплін

Назва курсу	Філософія
E-mail:	busterbunny@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=567

1. Коротка анотація до курсу. Навчальна дисципліна «Філософія» є фундаментом циклу соціально-гуманітарних дисциплін та забезпечує інтеграцію соціально-гуманітарного, природничого і технічного знання. Грунтоване вивчення філософії є необхідною передумовою підготовки майбутніх інженерів-технологів від світогляду та професійних якостей яких залежать трансформаційні процеси в економічній та соціальній сферах суспільства. Зміст та проблематика дисципліни: специфіка, структура, функції та призначення філософії; становлення та історичні етапи розвитку філософії; філософське осмислення світу, людини, свідомості, суспільства, культури та глобальних проблем сучасності; теорія наукового пізнання (епістемологія); методологія наукового пізнання; теорія цінностей (аксіологія); основи логіки, етики, естетики та релігієзнавства.

2. Мета та цілі курсу – забезпечити такий рівень викладання і засвоєння філософії який відповідає сучасним вимогам, формувати у майбутніх фахівців технологічних спеціальностей сучасної наукової картини світу, абстрактного, логічного, системного, творчого і критичного мислення, моральних цінностей, методологічної культури наукового дослідження. Концепція викладання навчальної дисципліни «Філософія» спирається на положення Закону України про вищу освіту, принципах ЮНЕСКО та Великої Хартії Університетів згідно з якими сучасний фахівець з університетської освіти – це високоосвічений та висококультурний фахівець в певній галузі економіки, культури, освіти, що має науковий світогляд й сповідує гуманістичні цінності. В процесі вивчення дисципліни планується досягти наступних цілей:

- формувати у здобувачів вищої освіти уявлення про особливості типу філософського мислення;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з основними філософськими проблемами, поняттями та категоріями;
- експлікувати ідеї представників античної, середньовічної, ренесансної, новочасної та сучасної філософії, визначити місце української філософії в контексті світової філософії;
- формувати вміння комплексно розглядати і аналізувати проблеми, приймаючи адекватні рішення;
- допомогти здобувачам вищої освіти зрозуміти крізь призму філософського мислення й з застосуванням філософських категорій складні та суперечливі процеси суспільного і особистого життя;
- забезпечити можливості подальшого самостійного вивчення філософії;

- формувати у здобувачів вищої освіти спроможності до критичного, але толерантного аналізу протилежних ідей, позицій, думок, точок зору;
- забезпечити вихід в простір комунікації, тобто створення умов для вільного спілкування і середовище інтелектуалів.

3. Формат курсу – Очний;

4. Результати навчання – знати основний зміст усіх тем дисципліни; визначення і зміст фундаментальних філософських понять та категорій; основні ідеї головних напрямів і представників класичної, світової та вітчизняної філософії; **уміти** оперувати філософськими поняттями і категоріями; діалогувати; сформулювати і відстоювати свою власну позицію і свої переконання; оволодіти методологією наукового дослідження; інтерпретувати нескладні тексти творів великих філософів минулого і сучасності; застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сьогодення.

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів - «Історії України і української культури», «Політології», «Біології», «Хімії», «Фізики».

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

1. Комп'ютер з відеопроєктором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
3. Тексти лекцій або авторські навчальні посібники викладача курсу.
4. Роздатковий ілюстративний матеріал.

7. Схема курсу

Тема, план	Форма заняття
Тема 1. Предмет, проблематика, специфіка, структура, функції та призначення філософії <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет та проблематика філософії 2. Специфіка філософського знання 3. Структура та функції філософії 4. Призначення та практичне значення філософії 	лекція
Тема 2. Філософське розуміння світу <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єктивна реальність та форми її існування. 	лекція

Тема, план	Форма заняття
2. Основні форми руху матерії та їх взаємозв'язок 3. Рівні структурної організації матерії 4. Простір і час як способи існування матерії	
Тема 3. Філософське осмислення свідомості і пізнання 1. Свідомість, її сутність, властивості та структура 2. Свідомість і мова, їх взаємозв'язок 3. Пізнання, його сутність та основні види 4. Істина та її критерії	лекція
Тема 4. Логіка і методологія наукового пізнання 1. Місце логіки в системі філософії 2. Закони та форми логічного мислення 3. Рівні та форми наукового пізнання 4. Методи наукового пізнання	лекція
Тема 5. Філософське осмислення культури 1. Сутність культури, її риси та функції 2. Людина як творець і творіння культури 3. Структура культури, її рівні, типи і форми 4. Культура і цивілізація	лекція
Тема 6. Філософське осмислення глобальних проблем сучасності 1. Світ на початок ХХІ ст. 2. Багатоманітність глобальних проблем 3. Філософське осмислення майбутнього	лекція
Тема 7. Філософські проблеми біології та біотехнологій 1. Особливості біологічного і біотехнологічного знання та їх місце в системі наукового знання 2. Продовольча проблема в системі глобальних проблем сучасності	лекція

Тема, план	Форма заняття
3. Етичні проблеми біології та біотехнологій. Біоетика 4. Роль інженерно-технологічної інтелігенції в сучасному світі	
Тема 1. Філософія Стародавнього Сходу та античної Європи 1. Періодизація історії філософії 2. Філософія Стародавньої Індії та Стародавнього Китаю 3. Рання антична філософія 4. Класична антична філософія 5. Філософія еллінізму. Римська філософія	семінарське заняття
Тема 2. Філософія європейського середньовіччя та епохи Відродження 1. Філософія в системі культурно-релігійного комплексу середньовіччя 2. Апологетика, патристика і схоластика 3. Гуманістична спрямованість філософії епохи Відродження 4. Натурфілософія епохи Відродження 5. Політична філософія епохи Відродження	семінарське заняття
Тема 3. Філософія Нового часу 1. Соціально-політичні та культурні передумови філософії Нового часу 2. Раціоналізм та емпіризм - основні напрями філософії XVII – XVIII ст. 3. Філософія Просвітництва 4. Класична німецька філософія 5. Некласична філософія XIX ст.	семінарське заняття
Тема 4. Сучасна світова філософія 1. Криза «класичної філософії» та зародження сучасної некласичної філософії 2. Антропологічний напрям (екзистенціалізм, неофрейдизм) 3. Сцієнтистський напрям (неопозитивізм, аналітична філософія) 4. Релігійна філософія 5. Філософія історії	семінарське заняття

Тема, план	Форма заняття
<p>Тема 5. Українська філософія й основні етапи її розвитку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософська думка України доби Київської Русі 2. Філософська думка України епохи Відродження 3. Філософська думка України епохи Просвітництва 4. Українська філософія ХІХ ст. 5. Українська філософія ХХ та ХХІ ст. 	семінарське заняття
<p>Тема 6. Філософське вчення про розвиток та взаємозв'язок</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діалектика як вчення про універсальні зв'язки та розвиток 2. Основні принципи діалектики 3. Основні категорії діалектики 	семінарське заняття
<p>Тема 7. Філософська антропологія і соціальна філософія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та походження людини 2. Філософське осмислення сенсу життя, свободи, смерті та безсмертя 3. Особливості філософського вивчення суспільства 4. Основні підсистеми суспільства 5. Суспільний прогрес та його критерії 	семінарське заняття
<p>Тема 8. Основи етики, естетики та релігієзнавства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні проблеми етики, естетики та релігієзнавства 2. Етика – філософська наука про мораль 3. Естетичне осмислення сутності мистецтва 4. Філософське осмислення сутності релігії 	семінарське заняття

8. Підсумковий контроль – залік, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Інженерно-технічний факультет
Кафедра професійної освіти

Назва курсу	Академічне письмо
E-mail:	olhaprokopova75@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/index.php?categoryid=3

1. **Коротка анотація до курсу** - Навчальна дисципліна «Академічне письмо» є обов'язковою при підготовці фахівців здобувача вищої освіти спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «Бакалавр» на базі ОКР «молодший спеціаліст». Вивчення дисципліни «Академічне письмо» формуватиме мовну, мовленнєву, лексикографічну, риторичну компетенції майбутніх фахівців, сприятиме оптимальному використанню мовних засобів у діловій комунікації як усній, так і писемній. Опанування мовних особливостей ділового спілкування розширить знання про ділову мову, головні категорії, властивості, структуру, основи майстерності усних виступів, укладання ділової та фахової документації, допоможе виробити потребу в нормативному вживанні мовних засобів офіційно-ділового стилю. На вивчення дисципліни відводиться 3 кредити. Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни становить 90 год., із них 2 год. – лекції, 28 год. – практичні заняття, 60 год. – самостійна робота. Вивчення дисципліни завершується складанням заліку.

2. Мета та цілі курсу :

- ✓ формування комунікативної компетентності студентів;
- ✓ набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця;
- ✓ вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомоги вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

4. **Результати навчання** - У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**: • нормативно-правові акти, документи МОН України; • методи спілкування та міжособистісної взаємодії, роботи в команді; • особливості професійного спілкування; • лексичні, орфоепічні, орфографічні, граматичні і стилістичні норми сучасної ділової української мови; • загальні вимоги до складання та оформлення документації щодо особового складу, довідково-інформаційних, обліково-фінансових документів та документів з господарсько-договірної діяльності відповідно до чинних державних стандартів та інших нормативних документів; • терміни, професіоналізми та фразеологію майбутнього фаху; • основи культури професійного мовлення; • етикет ділового спілкування; • стилі і типи мовлення; • вимоги до професійних текстів. Студенти повинні **вміти**: • володіти культурою діалогу та полілогу; • створювати, коригувати різноманітні документи; • застосовувати фахову термінологію у різноманітних комунікативних процесах; • користуватися лінгвістичними та термінологічними словниками; • перекладати тексти українською мовою, використовуючи словники; • брати участь у процесі ділового спілкування; • готуватися до публічного виступу; • дотримуватися етикету спілкування; • використовувати прийоми новизни, проблемні ситуації у публічних виступах.

5. Пререквізити - українська мова

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання –

Презентаційний мультимедійний матеріал; ілюстративний матеріал; основний навчальний матеріал (підручники та посібники); допоміжний навчальний матеріал (словники, довідники, засоби зорової наочності, роздатковий матеріал, автентичні тематичні публікації у спеціалізованих наукових і періодичних виданнях, роздруковані ресурси Інтернету, навчальні відеоматеріали); пакети тестових завдань для вхідного та рубіжного контролю та банк завдань для поточного, діагностичні тести.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Розділ 1. Тема 1. Державна мова — мова професійного спілкування	Лекція
Тема 2. Основи культури української мови	Практичні заняття
Тема 3. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.	Практичні заняття
Розділ 2. Тема 1. Спілкування як інструмент професійної діяльності	Практичні заняття
Тема 2. Риторика і мистецтво презентації	Практичні заняття

Тема 3. Культура усного фахового спілкування	Практичні заняття
Тема 4. Форми колективного обговорення професійних проблем	Практичні заняття
Тема 5. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	Практичні заняття
Тема 6. Документація з кадрово-контрактних питань	Практичні заняття
Тема 7. Довідково-інформаційні документи	Практичні заняття
Тема 8. Етикет службового листування	Практичні заняття
Розділ 3. Тема 1. Українська термінологія в професійному спілкуванні	Практичні заняття
Тема 2. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	Практичні заняття
Тема 3. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	Практичні заняття

8. Підсумковий контроль – залік, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС

**Подільський державний аграрно-технічний університет
навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти (ННІЗДО)
кафедра іноземних мов**

Назва курсу	Іноземна мова (English)
E-mail:	im@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/index.php?categoryid=280

1. **Анотація до курсу** - Навчальна дисципліна «Іноземна мова (English)» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «Бакалавр». Контент силабусу передбачає систематичне засвоєння студентами основних мовленнєвих навичок (читання, письма, активного спілкування та аудіювання) та опанування великої кількості міжкультурних тем, лексичних вправ, фразових дієслів, сталих виразів, ідіом, базових побутових розмовних тем, що дасть змогу вільно орієнтуватися в сучасному англомовному світі. Курс також спрямований на підготовку до складання іспиту First Certificate Examination та передбачає розвиток навичок читання, аудіювання, говоріння та письма до наміченого рівня (B1 за шкалою Ради Європи). Навчальна дисципліна має на меті розвивати мовну компетенцію студентів до рівня ретельного та усвідомленого використання англійської мови у широкому колі реальних ситуацій на міжособистісному, професійному та освітньому рівнях. Вивчення основ іноземної мови спрямоване на формування та розвиток логічного мислення студентів, їх іншомовних мовленнєвих здібностей, різних видів пам'яті, уяви, уміння самостійно працювати з матеріалом.

2. **Мета та цілі курсу** - Мета навчальної дисципліни – практичне володіння іноземною мовою для її використання в професійній діяльності фахівця в ситуаціях побутового спілкування, студенти повинні розпізнавати значення усного мовлення, здійснене носіями стандартної англійської мови та загального американського варіанту, а також іноземцями, чия вимова наближена до цих норм; в усному мовленні — студенти повинні демонструвати розмовну англійську мову, яка б була зрозумілою як носіям мови, так й іноземцям, які розмовляють мовою, наближеною до стандартних норм. Основними **завданнями** курсу є: опрацювання теоретичних основ граматики англійської мови; розвиток навичок виконання тестових завдань із запропонованої тематики; розвиток вмінь практичного застосування вивченого граматичного матеріалу в усному мовленні та на письмі; розвиток навичок професійного перекладу різних граматичних структур з англійської мови на українську та навпаки.

3. Формат курсу - Змішаний курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати мовний матеріал мови, що вивчається (лексика, граматика, структурні й мовні моделі) у професійному контексті на рівні, визначеному Радою Європи як B1, у тому числі:

- граматичні структури, типові для усної й письмової загальної та професійноорієнтованої комунікації;
- базову нормативну граматику й складні граматичні конструкції в активному володінні та для пасивного сприйняття;
- загальноповсякденну, загальноекономічну й професійну лексику;
- правила ділового етикету та міжкультурної комунікації;
- реєстри (стилі) спілкування, у тому числі типові для професійного спілкування;
- мовні особливості спілкування у мережі Інтернет;

вміти:

- користуватися іноземною мовою у професійній діяльності та у побутовому спілкуванні;
- розуміти зміст текстів професійно-орієнтованого характеру певного рівня складності;
- здійснювати пошук інформації за завданням, збирання, аналіз даних, необхідних для вирішення умовно-професійних завдань;
- працювати з іншомовними джерелами інформації;
- презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді;
- сприймати на слух зміст навчальних аудіо матеріалів професійного спрямування;
- брати активну участь у дискусіях, обґрунтовувати власну точку зору;
- здійснювати ефективну професійну комунікацію з представниками інших культур.

Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього ступеня «Магістр», які вивчають дисципліну «Іноземна мова (англійська)» передбачає програмні результати навчання: здатність аналізувати процеси у сфері ветеринарної медицини і відповідних комплексах і системах, здійснювати пошук джерел ресурсної підтримки для додаткового навчання, наукової та інноваційної діяльності, презентувати матеріали досліджень на міжнародних наукових конференціях та семінарах, присвячених сучасним проблемам в області ветеринарної медицини, брати участь у сумісних дослідженнях і розробках з іноземними науковцями та фахівцями в галузі ветеринарної медицини, дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності, вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з сучасних наукових і технічних проблем.

5. Пререквізити – англійська мова, українська мова, біологія, зоологія, географія (шкільний курс).

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер;
2. Презентаційний мультимедійний матеріал;
3. Ілюстративний матеріал;
4. Силабус навчальної дисципліни;
5. Основний навчальний матеріал (підручники та посібники);
6. Допоміжний навчальний матеріал (словники, довідники, засоби зорової наочності, роздатковий матеріал, автентичні тематичні публікації у спеціалізованих англомовних періодичних виданнях, роздруковані ресурси Інтернету, навчальні відеоматеріали);
7. Навчальні матеріали для самостійної роботи (методичні рекомендації і розробки);
8. Пакети тестових завдань для вхідного та рубіжного контролю та банк завдань для поточного, діагностичні тести.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Розділ 1. Знайомство	лекція
Тема 1. Вітання, прощання Дієслово «бути»	групові заняття
Тема 2. Я та моя сім'я Часові форми групи Indefinite	групові заняття
Тема 3. Мій робочий день Будова речення. Частини речення. Порядок слів у простому реченні.	групові заняття
Розділ 2. Лінгвокраїнознавство. Тема 1. Моє місто Іменник	групові заняття
Тема 2. Україна – європейська країна. Визначні місця. Множина іменників	групові заняття
Тема 3. Подорожі. Види подорожей. Транспорт.	групові заняття

Артиклі.	
Розділ 3. Соціальне життя Тема 1. Здоровий спосіб життя Прикметник	групові заняття
Тема 2. Здорове харчування Прислівник	групові заняття
Тема 3. Спорт Ступені порівняння прикметників і прислівників.	групові заняття
Розділ 4. Аграрна освіта. Тема 1. Мій університет Числівник	групові заняття
Тема 2. Освіта в Україні та закордоном. Порядкові числівники	групові заняття
Тема 3. Відомі особистості в аграрній науці України. Кількісні числівники	групові заняття
Розділ 5. Професія. Тема 1. Вибір професії Зворот “to be going to”	групові заняття
Тема 2. Кар’єрні сходишки. Часові форми групи Continuous	групові заняття
Тема 3. Моя майбутня професія ветеринара. Порівняння часових форм Continuous та Indefinite	групові заняття
Розділ 6. Сільське господарство. Тема 1. Історія виникнення сільського господарства Часові форми групи Perfect	групові заняття

Тема 2. Україна – географія та клімат Порівняння часових форм Perfect та Indefinite	групові заняття
Тема 3. Особливості сільського господарства в Україні Порівняння часових форм Continuous та Perfect	групові заняття
Тема 4. Особливості сільського господарства Великобританії Питання. Типи питань.	групові заняття
Розділ 7. Тваринництво. Тема 1. Класифікація сільськогосподарських тварин Порівняння часових форм англійського дієслова	
Тема 2. Класифікація сільськогосподарських тварин відповідно морфології тіла Узгодження часів	групові заняття
Тема 3. Класифікація сільськогосподарських тварин відповідно середовища проживання Пряма і непряма мова	групові заняття
Тема 4. Класифікація сільськогосподарських тварин відповідно будови шлунку Пасивний стан дієслова	групові заняття
Розділ 8. Свійські тварини. Тема 1. Домашні тварини. Займенник. Види займенників. Особові займенники. Зворотні займенники. Присвійні займенники.	групові заняття
Тема 2. Домашні тварини (птахи) Неозначені займенники. Вказівні займенники.	групові заняття
Тема 3. Домашні тварини (ВРХ) Питальні займенники. Відносні займенники.	групові заняття
Розділ 9. Гігієна та годівля Торіс 1. Гігієна та годівля домашніх тварин. Дієприкметник. Дієприкметникове речення.	групові заняття
Тема 2. Гігієна та годівля. Сировина. Дієприкметник. Дієприкметникове речення.	групові заняття

Тема 3. Гігієна та годівля. Харчові добавки Дієприкметник. Дієприкметникове речення.	групові заняття
Розділ 10. Розведення тварин, селекція Тема 1. Розведення свійських тварин (птаківництво) Герундій. Правила утворення.	групові заняття
Тема 2. Розведення свійських тварин (свинярство) Вживання Герундія.	групові заняття
Тема 3. Розведення свійських тварин (ВРХ) Речення з Герундієм.	групові заняття
Розділ 11. Лікування тварин. Тема 1. Фармакологія. Інфінітив. Правила утворення.	групові заняття
Тема 2. Лабораторна діагностика. Вживання Інфінітива.	групові заняття
Тема 3. Клінічні дослідження. Речення з інфінітивом.	групові заняття
Розділ 12. Новітні технології Тема 1. Біотехнології Прийменник.	групові заняття
Тема 2. ГМО Типи прийменників.	групові заняття
Тема 3. Методи покращення. Особливості вживання прийменників.	групові заняття
Тема 4. Перспективи ветеринарної медицини. Прийменники у складі фразових дієслів.	групові заняття

9. Підсумковий контроль – залік, іспит (за умови виконання вимог навчальної програми)

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти (ННІЗДО)
кафедра іноземних мов

Назва курсу	Іноземна мова (Deutsch)
E-mail:	im@pdatu.edu.ua, ok.kuntso@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1814

1. Анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Іноземна мова (Deutsch)» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «Бакалавр». Контент силабусу передбачає систематичне засвоєння студентами основних мовленнєвих навичок (читання, письма, активного спілкування та аудіювання) та опанування великої кількості міжкультурних тем, лексичних вправ, фразових дієслів, сталих виразів, ідіом, базових побутових розмовних тем, що дасть змогу вільно орієнтуватися в сучасному іншомовному світі. Курс передбачає розвиток навичок читання, аудіювання, говоріння та письма до наміченого рівня (B1 за шкалою Ради Європи). Навчальна дисципліна «Німецька мова» має на меті розвивати мовну компетенцію студентів до рівня ретельного та усвідомленого використання німецької мови у широкому колі реальних ситуацій на міжособистісному, професійному та освітньому рівнях. Вивчення основ іноземної мови спрямоване на формування та розвиток логічного мислення студентів, їх іншомовних мовленнєвих здібностей, різних видів пам'яті, уяви, уміння самостійно працювати з матеріалом.

2. Мета та цілі курсу - Мета навчальної дисципліни – практичне володіння іноземною мовою для її використання в професійній діяльності фахівця в ситуаціях побутового спілкування, студенти повинні розпізнавати значення усного мовлення, здійснене носіями стандартної німецької мови, а також іноземцями, чия вимова наближена до цих норм; в усному мовленні — студенти повинні демонструвати розмовну німецьку мову, яка б була зрозумілою як носіям мови, так й іноземцям, які розмовляють мовою, наближеною до стандартних норм. Основними **завданнями** курсу є: опрацювання теоретичних основ граматики німецької мови; розвиток навичок виконання тестових завдань із запропонованої тематики;

розвиток вмінь практичного застосування вивченого граматичного матеріалу в усному мовленні та на письмі; розвиток навичок професійного перекладу різних граматичних структур з німецької мови на українську та навпаки.

3. Формат курсу - Змішаний курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати мовний матеріал мови, що вивчається (лексика, граматики, структурні й мовні моделі) у професійному контексті на рівні, визначеному Радою Європи як B1, у тому числі:

- граматичні структури, типові для усної й письмової загальної та професійно-орієнтованої комунікації;
- базову нормативну граматику й складні граматичні конструкції в активному володінні та для пасивного сприйняття;
- загальноповсякденну, загальноекономічну й професійну лексику;
- правила ділового етикету та міжкультурної комунікації;
- реєстри (стилі) спілкування, у тому числі типові для професійного спілкування;
- мовні особливості спілкування у мережі Інтернет;

вміти:

- користуватися іноземною мовою у професійній діяльності та у побутовому спілкуванні;
- розуміти зміст текстів професійно-орієнтованого характеру певного рівня складності;
- здійснювати пошук інформації за завданням, збирання, аналіз даних, необхідних для вирішення умовно-професійних завдань;
- працювати з іншомовними джерелами інформації;
- презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді;
- сприймати на слух зміст навчальних аудіо матеріалів професійного спрямування;
- брати активну участь у дискусіях, обґрунтовувати власну точку зору;
- здійснювати ефективну професійну комунікацію з представниками інших культур.

Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього ступеня «Магістр», які вивчають дисципліну «Іноземна мова (німецька)» передбачає програмні результати навчання: здатність аналізувати процеси у сфері ветеринарної медицини і відповідних комплексах і системах, здійснювати пошук джерел ресурсної підтримки для додаткового навчання, наукової та інноваційної діяльності, презентувати матеріали досліджень на міжнародних наукових конференціях та семінарах, присвячених сучасним проблемам в області ветеринарної медицини, брати участь у сумісних дослідженнях і розробках з іноземними науковцями та фахівцями в галузі ветеринарної медицини, дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності, вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з сучасних наукових і технічних проблем.

5. Пререквізити – німецька мова, українська мова, біологія, зоологія, географія (шкільний курс).

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

10. Комп'ютер;
11. Презентаційний мультимедійний матеріал;
12. Ілюстративний матеріал;
13. Силабус навчальної дисципліни;
14. Основний навчальний матеріал (підручники та посібники);
15. Допоміжний навчальний матеріал (словники, довідники, засоби зорової наочності, роздатковий матеріал, автентичні тематичні публікації у спеціалізованих німецькомовних періодичних виданнях, роздруковані ресурси Інтернету, навчальні відеоматеріали);
16. Навчальні матеріали для самостійної роботи (методичні рекомендації і розробки);
17. Пакети тестових завдань для вхідного та рубіжного контролю та банк завдань для поточного, діагностичні тести.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Розділ 1. Знайомство	лекція
Тема 1. Вітання, прощання Дієслово «бути»	групові заняття
Тема 2. Я та моя сім'я Часові форми дієслова	групові заняття
Тема 3. Мій робочий день Будова речення. Частини речення. Порядок слів у простому реченні.	групові заняття
Розділ 2. Лінгвокраїнознавство. Тема 1. Моє місто Іменник	групові заняття

Тема 2. Україна – європейська країна. Визначні місця. Множина іменників	групові заняття
Тема 3. Подорожі. Види подорожей. Транспорт. Артиклі.	групові заняття
Розділ 3. Соціальне життя Тема 1. Здоровий спосіб життя Прикметник	групові заняття
Тема 2. Здорове харчування Прислівник	групові заняття
Тема 3. Спорт Ступені порівняння прикметників і прислівників.	групові заняття
Розділ 4. Аграрна освіта. Тема 1. Мій університет Числівник.	групові заняття
Тема 2. Освіта в Україні та закордоном. Порядкові числівники.	групові заняття
Тема 3. Відомі особистості в аграрній науці України. Кількісні числівники.	групові заняття
Розділ 5. Професія. Тема 1. Вибір професії Дієслово.	групові заняття
Тема 2. Кар'єрні сходишки. Часові форми. Теперішній час.	групові заняття
Тема 3. Моя майбутня професія ветеринара. Часові форми. Минулий час.	групові заняття

Розділ 6. Сільське господарство. Тема 1. Історія виникнення сільського господарства Часові форми. Майбутній час.	групові заняття
Тема 2. Україна – географія та клімат Порівняння часових форм німецького дієслова	групові заняття
Тема 3. Особливості сільського господарства в Україні Порівняння часових форм німецького дієслова	групові заняття
Тема 4. Особливості сільського господарства Великобританії Питання. Типи питань.	групові заняття
Розділ 7. Тваринництво. Тема 1. Класифікація сільськогосподарських тварин Заперечення. Типи заперечень.	групові заняття
Тема 2. Класифікація сільськогосподарських тварин відповідно морфології тіла. Узгодження часів.	групові заняття
Тема 3. Класифікація сільськогосподарських тварин відповідно середовища проживання. Пряма і непряма мова.	групові заняття
Тема 4. Класифікація сільськогосподарських тварин відповідно будови шлунку. Пасивний стан дієслова.	групові заняття
Розділ 8. Свійські тварини. Тема 1. Домашні тварини. Займенник. Види займенників. Особові займенники. Зворотні займенники. Присвійні займенники.	групові заняття
Тема 2. Домашні тварини (птахи). Неозначені займенники. Вказівні займенники.	групові заняття
Тема 3. Домашні тварини (ВРХ) Питальні займенники. Відносні займенники.	групові заняття
Розділ 9. Гігієна та годівля Торіс 1. Гігієна та годівля домашніх тварин. Дієприкметник. Дієприкметникове речення.	групові заняття

Тема 2. Гігієна та годівля. Сировина. Дієприкметник. Дієприкметникове речення.	групові заняття
Тема 3. Гігієна та годівля. Харчові добавки Дієприкметник. Дієприкметникове речення.	групові заняття
Розділ 10. Розведення тварин, селекція Тема 1. Розведення свійських тварин (птахівництво) Дієвідміни дієслів.	групові заняття
Тема 2. Розведення свійських тварин (свинарство) Дієвідміни дієслів.	групові заняття
Тема 3. Розведення свійських тварин (ВРХ) Складносурядні речення.	групові заняття
Розділ 11. Лікування тварин. Тема 1. Фармакологія. Складнопідрядні речення.	групові заняття
Тема 2. Лабораторна діагностика. Додаткові підрядні речення.	групові заняття
Тема 3. Клінічні дослідження. Речення з інфінітивом.	групові заняття
Розділ 12. Новітні технології Тема 1. Біотехнології Прийменник.	групові заняття
Тема 2. ГМО Типи прийменників.	групові заняття
Тема 3. Методи покращення. Особливості вживання прийменників.	групові заняття

Тема 4. Перспективи ветеринарної медицини.
Прийменники у складі фразових дієслів.

групові заняття

8. Підсумковий контроль – залік, іспит (за умови виконання вимог навчальної програми).

СИЛАБУС

**Подільський державний аграрно-технічний університет
навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти (ННІЗДО)
кафедра іноземних мов**

Назва курсу	Іноземна мова (Francais)
E-mail:	im@pdatu.edu.ua, popelnadiya@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1822

1. Анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Іноземна мова (Francais)» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «Бакалавр». Контент силабусу передбачає систематичне засвоєння студентами основних мовленнєвих навичок (читання, письма, активного спілкування та аудіювання) та опанування великої кількості міжкультурних тем, лексичних вправ, фразових дієслів, сталих виразів, ідіом, базових побутових розмовних тем, що дасть змогу вільно орієнтуватися в сучасному іншомовному світі. Курс також спрямований на підготовку до складання іспиту First Certificate Examination та передбачає розвиток навичок читання, аудіювання, говоріння та письма до наміченого рівня (B1 за шкалою Ради Європи). Навчальна дисципліна має на меті розвивати мовну компетенцію студентів до рівня ретельного та усвідомленого використання французької мови у широкому колі реальних ситуацій на міжособистісному, професійному та освітньому рівнях. Вивчення основ іноземної мови спрямоване на формування та розвиток логічного мислення студентів, їх іншомовних мовленнєвих здібностей, різних видів пам'яті, уяви, уміння самостійно працювати з матеріалом.

2. Мета та цілі курсу - Мета навчальної дисципліни – практичне володіння іноземною мовою для її використання в професійній діяльності фахівця в ситуаціях побутового спілкування, студенти повинні розпізнавати значення усного мовлення, здійснене носіями стандартної французької мови, а також іноземцями, чия вимова наближена до цих норм; в усному мовленні — студенти повинні демонструвати розмовну французьку мову, яка б була зрозумілою як носіям мови, так й іноземцям, які розмовляють мовою, наближеною до стандартних норм. Основними

завданнями курсу є: опрацювання теоретичних основ граматики французької мови; розвиток навичок виконання тестових завдань із запропонованої тематики; розвиток вмінь практичного застосування вивченого граматичного матеріалу в усному мовленні та на письмі; розвиток навичок професійного перекладу різних граматичних структур з французької мови на українську та навпаки.

3. Формат курсу - Змішаний курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати мовний матеріал мови, що вивчається (лексика, граматика, структурні й мовні моделі) у професійному контексті на рівні, визначеному Радою Європи як B1, у тому числі:

- граматичні структури, типові для усної й письмової загальної та професійноорієнтованої комунікації;
- базову нормативну граматику й складні граматичні конструкції в активному володінні та для пасивного сприйняття;
- загальнонавчальну, загальноекономічну й професійну лексику;
- правила ділового етикету та міжкультурної комунікації;
- реєстри (стилі) спілкування, у тому числі типові для професійного спілкування;
- мовні особливості спілкування у мережі Інтернет;

вміти:

- користуватися іноземною мовою у професійній діяльності та у побутовому спілкуванні;
- розуміти зміст текстів професійно-орієнтованого характеру певного рівня складності;
- здійснювати пошук інформації за завданням, збирання, аналіз даних, необхідних для вирішення умовно-професійних завдань;
- працювати з іншомовними джерелами інформації;
- презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді;
- сприймати на слух зміст навчальних аудіо матеріалів професійного спрямування;
- брати активну участь у дискусіях, обґрунтовувати власну точку зору;
- здійснювати ефективну професійну комунікацію з представниками інших культур.

Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього ступеня «Магістр», які вивчають дисципліну «Іноземна мова (французька)» передбачає програмні результати навчання: здатність аналізувати процеси у сфері ветеринарної медицини і відповідних комплексах і системах, здійснювати пошук джерел ресурсної підтримки для додаткового навчання, наукової та інноваційної діяльності, презентувати матеріали досліджень на міжнародних наукових конференціях та семінарах, присвячених сучасним проблемам в області ветеринарної медицини, брати участь у сумісних дослідженнях і розробках з іноземними науковцями та фахівцями в галузі ветеринарної медицини, дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності, вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з сучасних наукових і технічних проблем.

5. Пререквізити – французька мова, українська мова, біологія, зоологія, географія (шкільний курс).

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

18. Комп'ютер;

19. Презентаційний мультимедійний матеріал;

20. Ілюстративний матеріал;
21. Силабус навчальної дисципліни;
22. Основний навчальний матеріал (підручники та посібники);
23. Допоміжний навчальний матеріал (словники, довідники, засоби зорової наочності, роздатковий матеріал, автентичні тематичні публікації у спеціалізованих франкомовних періодичних виданнях, роздруковані ресурси Інтернету, навчальні відеоматеріали);
24. Навчальні матеріали для самостійної роботи (методичні рекомендації і розробки);
25. Пакети тестових завдань для вхідного та рубіжного контролю та банк завдань для поточного, діагностичні тести.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Розділ 1. Знайомство	лекція
Тема 1. Вітання, прощання Дієслово «бути»	групові заняття
Тема 2. Я та моя сім'я Часові форми дієслова. Теперішній час.	групові заняття
Тема 3. Мій робочий день Будова речення. Частини речення. Порядок слів у простому реченні.	групові заняття
Розділ 2. Лінгвокраїнознавство. Тема 1. Моє місто Іменник	групові заняття
Тема 2. Україна – європейська країна. Визначні місця. Множина іменників	групові заняття
Тема 3. Подорожі. Види подорожей. Транспорт. Артиклі.	групові заняття
Розділ 3. Соціальне життя Тема 1. Здоровий спосіб життя	групові заняття

Прикметник	
Тема 2. Здорове харчування Прислівник	групові заняття
Тема 3. Спорт Ступені порівняння прикметників і прислівників.	групові заняття
Розділ 4. Аграрна освіта. Тема 1. Мій університет Числівник	групові заняття
Тема 2. Освіта в Україні та закордоном. Порядкові числівники	групові заняття
Тема 3. Відомі особистості в аграрній науці України. Кількісні числівники	групові заняття
Розділ 5. Професія. Тема 1. Вибір професії Допоміжні дієслова	групові заняття
Тема 2. Кар'єрні сходинки. Часові форми дієслова. Минулий час.	групові заняття
Тема 3. Моя майбутня професія ветеринара. Порівняння часових форм дієслова	групові заняття
Розділ 6. Сільське господарство. Тема 1. Історія виникнення сільського господарства Часові форми дієслова. Майбутній час.	групові заняття
Тема 2. Україна – географія та клімат Порівняння часових форм	групові заняття
Тема 3. Особливості сільського господарства в Україні Порівняння часових форм	групові заняття

Тема 4. Особливості сільського господарства Великобританії Питання. Типи питань.	групові заняття
Розділ 7. Тваринництво. Тема 1. Класифікація сільськогосподарських тварин Порівняння часових форм дієслова	
Тема 2. Класифікація сільськогосподарських тварин відповідно морфології тіла Узгодження часів	групові заняття
Тема 3. Класифікація сільськогосподарських тварин відповідно середовища проживання Пряма і непряма мова	групові заняття
Тема 4. Класифікація сільськогосподарських тварин відповідно будови шлунку Пасивний стан дієслова	групові заняття
Розділ 8. Свійські тварини. Тема 1. Домашні тварини. Займенник. Види займенників. Особові займенники. Зворотні займенники. Присвійні займенники.	групові заняття
Тема 2. Домашні тварини (птахи) Неозначені займенники. Вказівні займенники.	групові заняття
Тема 3. Домашні тварини (ВРХ) Питальні займенники. Відносні займенники.	групові заняття
Розділ 9. Гігієна та годівля Торіс 1. Гігієна та годівля домашніх тварин. Дієприкметник. Дієприкметникове речення.	групові заняття
Тема 2. Гігієна та годівля. Сировина. Дієприкметник. Дієприкметникове речення.	групові заняття
Тема 3. Гігієна та годівля. Харчові добавки Дієприкметник. Дієприкметникове речення.	групові заняття

Розділ 10. Розведення тварин, селекція Тема 1. Розведення свійських тварин (птахівництво) Герундій. Правила утворення.	групові заняття
Тема 2. Розведення свійських тварин (свинарство) Вживання Герундія.	групові заняття
Тема 3. Розведення свійських тварин (ВРХ) Речення з Герундієм.	групові заняття
Розділ 11. Лікування тварин. Тема 1. Фармакологія. Просте речення.	групові заняття
Тема 2. Лабораторна діагностика. Складносурядне речення.	групові заняття
Тема 3. Клінічні дослідження. Складнопідрядне речення.	групові заняття
Розділ 12. Новітні технології Тема 1. Біотехнології Прийменник.	групові заняття
Тема 2. ГМО Типи прийменників.	групові заняття
Тема 3. Методи покращення. Особливості вживання прийменників.	групові заняття
Тема 4. Перспективи ветеринарної медицини. Прийменники у складі фразових дієслів.	групові заняття

8. Підсумковий контроль – залік, іспит (за умови виконання вимог навчальної програми).

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти
Кафедра теоретико-правових і соціально-гуманітарних дисциплін

Назва курсу	ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ
E-mail:	irynazavadska80@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1123

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Історія та культура України» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» на базі ОКР молодшого спеціаліста. Вивчення дисципліни орієнтує студентів на поважне відношення до національно-культурних досягнень, сприйняття базових культурних цінностей (етичних, естетичних, пізнавальних).

Сучасна історична наука звільнилася від ідеологізації та політизації історичних явищ і подій, стала на шлях переосмислення та оновлення історичних знань. Дисципліна «Історія та культура України» є однією з головних складових гуманітарної загальноосвітньої підготовки фахівців із вищою освітою. Вона сприяє розвитку особистості, формуванню її політичної відповідальності та творчого підходу до вирішення суспільних проблем. Засвоєння історичного досвіду допоможе майбутнім спеціалістам зайняти чітку громадянську позицію, розібратися у складностях сучасного життя та надасть можливість утверджувати державність.

2. Мета та цілі курсу - мета курсу полягає в розкритті закономірностей та особливостей економічного, соціального, політичного та культурного розвитку України, її відносин з іншими народами та державами.

Завдання курсу:

- подати наукову періодизацію історії України, характерні риси основних періодів української історії, їхні особливості, визначальні події та явища в кожному з них;
- узагальнити досвід національного державотворення, традиції української державності, значення боротьби українського народу за її відродження та збереження;
- розкрити історію соціально-економічних та суспільно-політичних процесів в Україні, основні етапи українського національно-визвольного руху, його конкретний зміст і організаційні форми, визначити роль і місце в українській історії видатних історичних осіб;
- висвітлити зміст і особливості розвитку української матеріальної та духовної культури, її взаємозв'язок зі світовою культурою, розкрити основні етапи становлення та розвитку вітчизняного авіабудування, сучасний стан авіаційної галузі;
- показати найважливіші події та явища української історії в контексті світової історії, роль України в системі міжнародних відносин.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

Заочний (дистанційний) - курс без очної складової (online, Moodle).

4. Результати навчання – У результаті засвоєння навчального матеріалу студент повинен:

знати:

- особливості становлення та розвитку українського народу;
- формування української державної ідеї;
- боротьбу за національно-державну незалежність, пов'язані з нею героїчні подвиги, тріумфи та трагедії;
- видатних діячів минулого та сучасної України, їх роль та значення в історії України;
- етапи становлення та розвитку вітчизняного авіабудування, провідних авіаконструкторів та пілотів-випробувачів;

вміти:

- самостійно вивчати і аналізувати різноманітні документи і матеріали щодо минулого і сучасного України;
- узагальнювати, аналізувати історичні факти, події, проводити історичні паралелі, застосовувати здобуті знання і навички під час аналізу сучасного історичного етапу і визначення перспектив розвитку історичного процесу;

Під час вивчення історії та культури України студенти мають можливість користуватися різними підручниками та посібниками. Але, роблячи узагальнюючі висновки з історії українського народу, не слід забувати, що багато фактів, подій, явищ, оцінок і коментарів, які давалися представниками різних історичних шкіл, наукових напрямків та окремими істориками, не завжди відповідали історичній правді.

5. Пререквізити—здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів - «Політологія», «Соціологія», «Філософія», «Основи права» та «Методика наукових досліджень»

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроєктором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
4. Тексти лекцій.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.

7. Схема курсу

Тема, план	Форма заняття
Тема 1. Вступ до навчального курсу “Історія та культура України” 1. Етимологія поняття культура та становлення культурологічного знання. 2. Структура та функції культури. 3. Основні риси української ментальності.	лекція

Тема, план	Форма заняття
<p>Тема 1. Україна у найдавніші часи. Київська Русь</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Найдавніші поселення на території України. Трипільська культура 2. Кочові народи та античні міста-держави північного Причорномор'я і Криму 3. Походження і розселення слов'ян. Східнослов'янські союзи племен 4. Утворення та розвиток Київської Русі у IX- першій третині XII ст. 	лекція
<p>Тема 3. Україна-Русь у період політичної роздробленості. Галицько-Волинське князівство</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини та наслідки феодальної (політичної) роздробленості Русі 2. Галицько – Волинське князівство 3. Монгольська навала на Русь 	лекція
<p>Тема 4. Українські землі у складі Литви та Польщі (XIV - середина XVI ст.). Виникнення козацтва</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського. Литовсько-Руська держава 2. Завоювання Галичини Польщею. Поширення польсько-католицької експансії 3. Формування українського козацтва. Козацтво як суспільно-політичний та військовий чинник українського національного поступу 	лекція
<p>Тема 5. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII — початок XXст.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Територіально-адміністративний устрій 2. Соціально-економічний розвиток 3. Суспільно-політичний і національний рух 4. Українські землі в роки Першої світової війни 	лекція
<p>Тема 6. Боротьба за українську державність у 1917-1920 рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політичне становище в Україні після повалення царизму. Українська Центральна Рада та її відносини з Тимчасовим урядом Росії 2. Проголошення Української Народної Республіки. Війна більшовицької Росії проти УНР 3. IV Універсал Центральної Ради. Брестський мирний договір та його наслідки 4. Українська Держава П.Скоропадського 5. УНР у часи Директорії. Західноукраїнська Народна Республіка. Акт злуки УНР і ЗУНР 22.01.1919 р. 	лекція
Тема 7. Україна незалежна держава	лекція

Тема, план	Форма заняття
1. УРСР на завершальному етапі системної кризи СРСР. «Перебудова» та її наслідки 2. Україна – незалежна держава: проблеми становлення	
Тема 1. Східні слов'яни у давнину. Київська Русь та її історичне значення. Галицько-Волинська держава 1. Східні слов'яни та їх перші державні утворення. Антський союз племен. 2. Утворення та основні етапи розвитку Київської Русі. Давньоруська держава в період роздробленості. 3. Галицько-Волинська держава – спадкоємиця та правонаступниця Київської Русі.	семінар, групова робота
Тема 2. Передумови формування української культури у Скіфську добу 1. Початок епохи заліза 2. Грецька колонізація Північного Причорномор'я 3. Скіфія та її населення. Культура кочівників українського Степу 7 – 4 ст. до н.е. 4. Культура землеробів-скотарів українського Лісостепу 8 – 4 ст. до н.е.	семінар, групова робота
Тема 3. Зародження українського козацтва. Запорізька Січ – зародок Української козацької державності 1. Причини виникнення та джерела формування українського козацтва. 2. Утворення Запорозької Січі. Її адміністративно-територіальний, соціальний та політичний устрій. 4. Військове мистецтво запорожців. Боротьба козацтва проти турецько-татарської експансії. 5. Козацько-селянські повстання (кін. XVII – перша половина XVIII ст.)	семінар, самостійна робота
Тема 4. Українська національна революція XVII ст. та перший досвід державотворення (1648 р. – кінець XVIII ст.) 1. Історичні передумови Української національної революції (1648-1676 рр.). Характер, завдання, рушійні сили, періодизація. 2. Розгортання національно-визвольної війни (1648-1657 рр.). Переяславська Рада. “Березневі статті” Б.Хмельницького. Формування української козацької держави в роки війни. 3. Наступ на політичну автономію України. Поразка Української національної революції. 4. Гетьманство І.Мазепи. Остаточне скасування української державності.	семінар, групова робота
Тема 5. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII –початок XX ст.) 1. Соціально-економічний розвиток, національне відродження та суспільно-політичні рухи в Наддніпрянській	семінар, групова робота

Тема, план	Форма заняття
<p>Україніу XIX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – на початку XX ст. (до 1914 р.). Соціально-економічне та політичне становище українських земель у складі Росії на початку XX ст. (до 1914 р.). Початок авіаери в Україні (кінець XIX – поч. XX ст.). Україна в роки Першої світової війни. 	
<p>Тема 6. Українська національно-демократична революція 1917-1920 рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> Лютнева революція. Доба Української Центральної ради. Відродження державності. Проголошення Української народної республіки. 	семінар, групова робота
<p>Тема 7. Доба Української держави гетьмана Павла Скоропадського. Утворення Західноукраїнської Народної республіки.</p> <ol style="list-style-type: none"> Основні напрями політики П. Скоропадського. Утворення Західноукраїнської Народної республіки. Доба Директорії УНР (грудень 1918-1920 рр.). Злука УНР і ЗУНР. 	семінар, групова робота
<p>Тема 8. Україна в міжвоєнний період (1921-1939 рр.)</p> <ol style="list-style-type: none"> Україна в 20-30-і рр. Соціально-економічні перетворення в Україні на основі непу. Оцінка утворення СРСР та входження до його складу України. Політика українізації. Колективізація українського села. Голодомор 1932-33 рр. 	семінар, групова робота
<p>Тема 9. Україна в роки Другої Світової війни та повоєнної відбудови</p> <ol style="list-style-type: none"> Українське питання напередодні та на початку Другої світової війни. Напад нацистської Німеччини на Радянський Союз. Установлення нацистського окупаційного режиму на території України. Рух опору на окупованій території. 	семінар, групова робота

Тема, план	Форма заняття
<p>4. Визволення України. Роль радянських авіаторів у перемозі над окупантами. Внесок українського народу у розгром нацистської Німеччини та її сателітів.</p> <p>5. Особливості повоєнної відбудови, адміністративно-територіальні зміни та суспільно-політичне життя.</p>	
<p>Тема 10. Україна в 1945-1991 рр.</p> <p>1. Період посилення сталінського тоталітарного режиму (1945-1953 рр.)</p> <p>2. Період хрущовської «відлиги» (1953-1964)</p> <p>3. Період «застою» і кризи радянського суспільства (1964-1985 рр.)</p>	семінар, групова робота
<p>Тема 11. Україна в умовах розбудови незалежності</p> <p>1. Відновлення української державності: історичні уроки і сучасні проблеми.</p> <p>2. Економічні, соціальні, культурні трансформації українського суспільства.</p> <p>3. Україна і світ. Держава Україна в оцінці вітчизняної і світової громадської думки.</p>	семінар, групова робота
<p>Тема 12. Зовнішня політика України</p> <p>1. Міжнародне визначення незалежності України.</p> <p>2. Україна і СНД</p> <p>3. «Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки»</p>	семінар, самостійна робота

8. Підсумковий контроль – залік, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра нормальної та патологічної морфології і фізіології

Назва курсу	АНАТОМІЯ СВІЙСЬКИХ ТВАРИН
E-mail:	lyuba.savchuk.2015@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=499

1. Коротка анотація до курсу -

Навчальна дисципліна «Анатомія свійських тварин» є обов'язковою та фундаментальною при підготовці фахівців спеціальності 211 Ветеринарна медицина, освітнього ступеня «Бакалавр».

На сучасному стані анатомія є наукою про форму, закономірності будови окремих органів, систем і організму з врахуванням їх видових, породних, конституційних, статевих і вікових особливостей. Дисципліна «Анатомія свійських тварин» займає провідне місце в системі підготовки фахівців, формуючи у здобувачів вищої освіти уяву про організм, як єдине ціле. Його будова визначається у взаємозв'язку органів, їх апаратів і систем, а також взаємообумовленість будови і функції на фоні розвитку в онто- та філогенезі у різних видів свійських тварин.

Системний підхід вивчення будови організму сільськогосподарських тварин від клітинного рівня до рівня цілісного організму у порівняльно-видовому аспекті спрямований на формування у студентів уявлення про універсальність загально біологічних структурно-функціональних механізмів забезпечення процесів життєдіяльності, а також усвідомлення ролі умов існування тварин у формуванні будови органів, апаратів і систем органів. Вивчення анатомії методом препарування свійських тварин виробляє у студентів вміння знаходити окремі органи та їх частини, як при патологічних розтинах тварин, що загинули, так і на живих.

2. Мета та цілі курсу –

Мета курсу навчальної дисципліни «Анатомія свійських тварин» вивчити будову і розвиток тіла свійських тварин, в світлі причинної обумовленості і видової специфічності.

Основні завдання дисципліни – полягають у системному підході до опису форми, будови і положення (топографії) частин та органів тіла в єдності з виконуваними функціями з урахуванням видових, вікових та статевих особливостей.

Для досягнення поставленої мети, перед студентами ставляться наступні загальні і спеціальні компетентності: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей); прагнення до збереження довкілля; здатність розуміти та встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин; здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші

технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності; здатність володіти методиками патологоанатомічної діагностики; здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень; здатність проводити судово-ветеринарну експертизу; здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

3. Формат курсу - Вкажіть формат проведення курсу: Очний

Змішаний - *курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.*

4. Результати навчання - У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: особливості будови кісток осового скелету та кінцівок у різних видів тварин; види сполучень та основні компоненти сполучення кісток; назву та функції м'язів голови, тулуба та кінцівок; будову шкіри та її залозистих і рогових похідних; будову та топографію окремих органів травного, дихального та сечостатевого апаратів у різних видів тварин і птахів; будову органа зору, органа слуху та рівноваги; загальні закономірності будови кровоносної та нервової систем.

вміти: відрізнити кістки різних відділів скелету ВРХ, коней, свиней та собак; визначити розташування та будову суглобів кінцівок і осового скелета; визначати на тушах забитих тварин та на живих тваринах місця розташування окремих м'язів та їх функціональних груп; давати загальну характеристику зовнішнього шкіряного покриву та його окремих похідних; визначати послідовність розміщення, особливості будови та функції окремих органів травного, дихального та сечостатевого апаратів; уявляти загальні принципи будови органів чуттів та топографію окремих їх ділянок; уявляти загальну схему будови серцево-судинної та нервової системи, топографію і функцію органів ендокринної системи; спів ставляти особливості будови та відмінності окремих органів і їх апаратів у свійських ссавців та птиці.

5. Пререквізити - дисципліна «Анатомія свійських тварин» створює базу для біологічних дисциплін.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з електронним проектором та переносним екраном.
2. Повні тексти лекцій.
3. Роздатковий ілюстративний матеріал лекцій.
4. Презентаційний матеріал для читання лекцій.
5. Методичні вказівки для виконання практичних занять.
6. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи.
7. Повний перелік контрольних питань з навчальної дисципліни.
8. Тестові завдання для проведення поточного контролю.
9. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Вступ. Поняття про анатомію, її місце серед біологічних наук. Будова апарата руху.	Лекція
Тема 2. Анатомія скелета стовбурової частини тіла.	Лекція
Тема 3. Анатомія будови скелета голови.	Лекція
Тема 4. Особливості будови скелета грудних та тазових кінцівок.	Лекція
Тема 5. Типи з'єднання кісток скелета.	Лекція
Тема 6. Загальна характеристика скелетної м'язової системи. Фасції. Шкірні м'язи. М'язи голови, шиї, тулуба й хвоста.	Лекція
Тема 7. М'язи грудних та тазових кінцівок.	Лекція
Тема 8. Загальна морфо функціональна характеристика шкірного покриву її похідних. Похідні шкірного покриву.	Лекція
Тема 9. Морфо функціональна характеристика нервової системи. Центральна нервова система.	Лекція
Тема 10. Периферична нервова система. Вегетативна нервова система.	Лекція
Тема 11. Будова органів чуття (Зоровий аналізатор. Присінково-завитковий орган).	Лекція
Тема 12. Загальна характеристика і розвиток серцево-судинної системи. Будова серця.	Лекція
Тема 13. Кровоносні судини. Закономірності ходу і галуження судин, їх морфо функціональна характеристика. Артерії великого кола кровообігу.	Лекція
Тема 14. Артерії малого кола кровообігу. Вени великого і малого кіл кровообігу. Особливості кровообігу у плода	Лекція
Тема 15. Загальна характеристика лімфатичної системи.	Лекція
Тема 16. Органи кровотворення та імунного захисту.	Лекція
Тема 17. Поняття про нутрощі і їх розподіл на апарати, які виконують різні функції. Загальні закономірності будови внутрішніх органів. Порожнини тіла.	Лекція
Тема 18. Відділи і органи апарату травлення. Головна кишка.	Лекція
Тема 19. Передня та середня кишка. Будова однокамерного і багатокамерного шлунків.	Лекція
Тема 20. Морфо функціональна характеристика тонкого і товстого відділів кишечника, їх вікові і видові особливості. Застійні травні залози.	Лекція
Тема 21. Функціональна морфологія органів дихання. Основні дані онто- і філогенезу.	Лекція
Тема 22. Анатомія органів сечовиділення. Значення органів сечовиділення, їх морфо функціональна характеристика. Філо- і онтогенез органів сечовиділення.	Лекція
Тема 23. Органи розмноження самців. Філогенез органів розмноження. Органи розмноження самок.	Лекція

Тема 24. Особливості будови організму свійських птахів.	Лекція
Тема 1. Вступ. Поняття про анатомію, її місце серед біологічних наук. Об'єкти вивчення і методи анатомічного дослідження. Будова апарата руху. Будова грудного сегменту. Анатомія скелета стовбурової частини тіла. Будова поперекових і хвостових хребців. Будова крижової кістки.. Будова типових і атипових шийних хребців.	Лабораторна робота
Тема 2. Анатомія будови скелета голови. Будова лицевого відділу скелета. Будова мозкового відділу скелета.	Лабораторна робота
Тема 3. Особливості будови скелета кінцівок. Будова плечового поясу та вільної грудної кінцівки. Будова тазового поясу та вільної тазової кінцівки.	Лабораторна робота
Тема 4. Типи з'єднання кісток скелета. Основні типи з'єднання кісток. Будова суглоба. З'єднання кісток черепа. З'єднання хребців. Суглоби і зв'язки хребта. З'єднання ребер та грудини. З'єднання кісток грудної кінцівки. З'єднання кісток тазової кінцівки.	Лабораторна робота
Тема 5. Морфофункціональна характеристика м'язів. М'язи голови. М'язи що з'єднують грудну кінцівку з тулубом. Дорсальні і вентральні м'язи хребта. М'язи грудної стінки. М'язи живота.	Лабораторна робота
Тема 6. М'язи грудних кінцівок. М'язи тазових кінцівок.	Лабораторна робота
Тема 7. Загальна морфофункціональна характеристика шкірного покриву її похідних. Функції шкіри. Будова шкіри. Будова волосся. Будова залоз шкіри та похідних пальця.	Лабораторна робота
Тема 8. Морфофункціональна характеристика нервової системи. Будова нейрона. Будова головного мозку та їх оболонок. Черепно-мозкові нерви.	Лабораторна робота
Тема 9. Периферична нервова система. Загальна характеристика периферичної нервової системи. Будова спинного мозку, його оболонок і просторів. Спino-мозкові нерви. Вегетативна нервова система. Симпатична частина ВНС. Парасимпатична частина ВНС. Будова органів чуття (аналізатори).	Лабораторна робота
Тема 10. Загальна характеристика і розвиток судинної системи. Будова серця. Клапанний апарат серця. Судини та нерви серця. Закономірності ходу і галуження судин, їх морфо функціональна характеристика. Будова кровоносних судин. Дуга аорти. Артерії грудної кінцівки. Артерії голови. Грудна і черевна аорта. Артерії стінок і органів тазової порожнини. Артерії задньої кінцівки.	Лабораторна робота
Тема 11. Вени великого кола кровообігу. Вени малого кола кровообігу. Кровообіг у плода. Загальні поняття про розвиток і будову системи венозних судин.	Лабораторна робота
Тема 12. Загальна характеристика лімфатичної системи. Основні функції лімфатичної системи. Лімфа. Будова лімфатичного вузла. Лімфатичні вузли голови, шиї. Лімфатичні вузли грудних стінок і органів грудної порожнини. Лімфатичні вузли грудної і тазової кінцівок. Органи кровотворення та імунного захисту.	Лабораторна робота

Тема 13. Поняття про нутрощі і їх розподіл на апарати, які виконують різні функції. Загальні закономірності будови внутрішніх органів. Порожнини тіла. Поділ черевної порожнини на ділянки. Загальні закономірності будови внутрішніх органів. Відділи і органи апарату травлення. Будова ротової порожнини. Будова губ, щік, ясен, твердого і м'якого піднебіння та парного піднебінного мигдалика. Будова язика. Слинні залози ротової порожнини. Будова зубів. Зубна формула. Будова глотки.	Лабораторна робота
Тема 14. Будова стравоходу. Будова однокамерного шлунку. Особливості будови у різних свійських тварин. Будова багатокамерного шлунку.	Лабораторна робота
Тема 15. Морфофункціональна характеристика тонкого і товстого відділів кишечника, їх вікові і видові особливості. Будова ворсинки. Застінні травні залози. Функція та будова печінки, жовчного міхура та підшлункової залози. Особливості будови органів травлення у різних видів свійських тварин.	Лабораторна робота
Тема 16. Функціональна морфологія органів дихання. Основні дані онто- і філогенезу. Будова верхніх дихальних шляхів. Будова нижніх дихальних шляхів. Будова легень. Анатомія органів сечовиділення. Значення органів сечовиділення. Будова та функції нирок. Типи нирок. Будова сечоводів та сечового міхура. Видові особливості сечівника.	Лабораторна робота
Тема 17. Будова органів розмноження самця. Будова органів розмноження самки. Типи маток.	Лабораторна робота
Тема 18. Особливості будови організму свійських птахів.	Лабораторна робота

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра нормальної та патологічної морфології і фізіології

Назва курсу	Цитологія, гістологія, ембріологія
E-mail:	romank1111@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1300

1. Коротка анотація до курсу – дисципліна «Цитологія, гістологія, ембріологія» вивчає загальні закономірності тканинного рівня організації та конкретні особливості тканин, в результаті спеціалізації їх в різних органах. Знання структури клітин, тканин і органів в нормі є необхідною умовою розуміння механізмів їх адаптації при дії різноманітних біологічних, фізичних, хімічних та інших факторів. Предметом вивчення навчальної дисципліни є мікроскопічна та ультрамікроскопічна будова клітин, тканин і органів тваринного організму.

2. Мета та цілі курсу - Мета – "Цитології, гістології, ембріології" вивчити гістоструктуру тканин і розвиток зародків домашніх тварин, в світлі причинної обумовленості і видової специфічності. Дисципліна "Цитологія, гістологія, ембріологія" займає провідне місце в системі підготовки фахівців ветеринарної медицини, формуючи у студентів уяву про організм, як єдине ціле. Його гістологічна будова визначається у взаємозв'язку органів, їх апаратів і систем, а також взаємообумовленість будови і функції на фоні розвитку в онто- та філогенезі.

Вивчення предмету методом мікроскопії гістопрепаратів тканин свійських тварин виробляє у студентів вміння знаходити окремі органи та їх частини, як при гістопатологічних патологічних дослідженнях тварин, що загинули, так і на живих тварин при проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій і хірургічних втручань.

Дисципліна "Цитологія, гістологія, ембріологія" згідно компоненту освітньої програми відноситься до обов'язкових дисциплін.

Для досягнення поставленої мети, перед студентами ставляться наступні загальні і фахові компетентності: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей); прагнення до збереження довкілля; здатність володіти методиками патологоанатомічної діагностики; здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень; здатність проводити судово-ветеринарну експертизу; здатність оберігати довкілля від забруднення відходами.

Крім того, визначенні наступні програмні результати навчання: відтворювати термінологію з компонентів освітньої програми; визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини.

3. Формат курсу – очний;

змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання - Знання - вивчення гістології базується на філософії діалектичного матеріалізму і сучасних досягнень біологічної науки, і ставить за мету, поряд з набуттям конкретних знань про гістоструктуру тіла, і матеріалістичного світогляду. Вивчення гістології свійських тварин формує у студентів гуманітарно – екологічний світогляд, почуття добра, бажання сприяти розвитку тваринного світу і збереження навколишнього середовища.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Цитологія, гістологія, ембріологія» здобувач вищої освіти повинен знати:

- ✓ будову клітин та їх органел;
- ✓ розвиток зародку на ранніх стадіях ембріогенезу;
- ✓ будову різних типів тканин;
- ✓ гістоструктуру органів центральної нервової системи;
- ✓ гістоструктуру серцево судинної системи;
- ✓ гістоструктуру органів дихання;
- ✓ гістоструктуру органів травлення;
- ✓ гістоструктуру сечостатевої системи

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Цитологія, гістологія, ембріологія» студент повинен вміти:

- ✓ читати будову клітин та їх органел;
- ✓ визначати розвиток зародку на різних стадіях розвитку;
- ✓ читати гістоструктуру усіх видів тканин;
- ✓ читати гістоструктуру різних систем організму тварин;

Для дисципліни визначенні наступні програмні результати навчання: відтворювати термінологію з компонентів освітньої програми; визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини.

На рівні формулювання результатів навчання надається можливість для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та подальшого навчання за освітньою програмою.

5. Пререквізити дисципліна «Цитологія, гістологія, ембріологія» в структурно-логічній схемі дисциплін базується на набутих відповідних знаннях з таких дисциплін: зоологія, генетика у ветеринарній медицині, анатомія свійських тварин, фізіологія тварин, біонеорганічна хімія, біофізика, латинська мова інтегрується з вивченням ветеринарної мікробіології та імунології, патологічної фізіології, патологічної анатомії та розтину.

Вивчення дисципліни формує засади подальшого вивчення студентом клінічних дисциплін – клінічної діагностики хвороб тварин, оперативної хірургії з основами топографічної анатомії та анестезіології, внутрішніх хвороб тварин, ветеринарно-санітарної експертизи, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами «по вертикалі» та формування умінь застосовувати знання з діагностики захворювань в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – обладнання та препарати для світлової мікроскопії, роздатковий ілюстративний матеріал, презентаційний мультимедійний матеріал.

7. Схема курсу

Тема, план	Форма заняття
Тема 1. Вступ. Значення цитології як науки про закономірності будови та функції клітини.	лекція
Тема 2. Загальна характеристика еукаріотичних клітин. Органели та включення.	лекція

Тема 3. Загальна ембріологія. Статеві клітини їх будова та розвиток.	лекція
Тема 4 Запліднення, типи дроблення зиготи. Будова бластули.	лекція
Тема 5. Ембріогенез птахів і плацентарних ссавців	лекція
Тема 6. Загальна характеристика та класифікація тканин. Епітеліальна тканина.	лекція
Тема 7. Сполучні тканини, загальна характеристика. Сполучна тканина захистно - трофічної функції, кров та лімфа. Власне сполучні тканини.	лекція
Тема 8. Скелетні тканини. М'язова тканина.	лекція
Тема 9. Нервова тканина.	лекція
Тема 10. Нервова система і органи чуття.	лекція
Тема 11. Серцево-судинна система.	лекція
Тема 12. Органи гемопоезу та імунологічного захисту.	лекція
Тема 13. Ендокринна система.	лекція
Тема 14. Шкіра та її похідні.	лекція
Тема 15. Органи травлення.	лекція
Тема 16. Органи дихання.	лекція
Тема 17. Органи сечовиділення. Статеві органи.	лекція
Тема 1. Загальна морфологія клітини і фізіологія клітини.	Лабораторна робота
Тема 2. Статеві клітини їх будова та розвиток.	Лабораторна робота
Тема 3. Типи дроблення зиготи. Будова бластули.	Лабораторна робота
Тема 4. Ембріогенез ланцетника, амфібій, риб, птахів і ссавців	Лабораторна робота
Тема 5. Епітеліальна тканина.	Лабораторна робота
Тема 6. Сполучні тканини.	Лабораторна робота
Тема 7. Скелетні і м'язова тканини.	Лабораторна робота
Тема 8. Нервова тканина.	Лабораторна робота
Тема 9. Нервова система і органи чуття.	Лабораторна робота
Тема.10. Серцево-судинна система. Органи кровотворення та імунного захисту.	Лабораторна робота
Тема 11. Ендокринна система. Шкіра та її похідні.	Лабораторна робота
Тема 12. Органи травлення.	Лабораторна робота
Тема 13. Органи дихання.	Лабораторна робота
Тема 14. Органи сечовиділення. Статеві органи.	Лабораторна робота

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
навчально-науковий інститут дистанційної освіти (ННІДО)
кафедра іноземних мов

Назва курсу	Латинська мова
E-mail:	im@pdatu.edu.ua ok.kuntso@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1527

1. **Анотація до курсу** - Навчальна дисципліна «Латинська мова» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211«Ветеринарна медицина» освітнього ступеня „Бакалавр”. Контент Силабусу «Латинська мова» передбачає систематичне засвоєння здобувачами анатомічних, клінічних термінів та їх структури; терміноелементів греко-латинського походження, що увійшли у відповідні субмови медицини і біології; поступове набуття практичних умінь та навичок використання фахової латиномовної термінології у навчальній, науковій та виробничій діяльності, уміння виділяти складотворні елементи у назвах лікарських препаратів та розуміти їх значення, уміння виписувати рецепти; набуття здатності використовувати латинську термінологію для глибокого засвоєння спеціальних дисциплін.

2. **Мета та цілі курсу** - Мета навчальної дисципліни “Латинська мова” – засвоєння здобувачами основних елементів латинської мови, ветеринарно-медичної латинської термінології, оволодіння методикою їх використання в практичній і науковій роботі. Основне завдання курсу «Латинська мова» - навчити здобувачів термінологічної латини, що функціонує в медицині та суміжних з нею біологічних науках, допомогти набутти практичних умінь та навичок використання фахової латиномовної термінології у навчальній, науковій та виробничій діяльності. Навчання термінологічної латини означає також створення передумов для усвідомленого засвоєння терміноелементів греко-латинського походження, що увійшли у відповідні субмови медицини і біології. Основними **завданнями** курсу є: опрацювання теоретичних основ граматики латинської мови; засвоєння базової ветеринарно-медичної термінології; розвиток вмінь практичного застосування вивченого матеріалу; розвиток навичок прочитання та написання рецепту.

3. **Формат курсу** - Змішаний

4. Результати навчання: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іншою мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність розуміти та встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин; відтворювати термінологію з компонентів освітньої програми.

5. Пререквізити– українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова, вступ до спеціальності, хімія, зоологія, анатомія сільськогосподарський тварин, фармакологія.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер;
2. Презентаційний мультимедійний матеріал;
3. Ілюстративний матеріал;
4. Силабус навчальної дисципліни;
5. Основний навчальний матеріал (підручники та посібники);
6. Допоміжний навчальний матеріал (словники, довідники, засоби зорової наочності, роздатковий матеріал, роздруковані ресурси Інтернету, навчальні відеоматеріали);
7. Навчальні матеріали для самостійної роботи (методичні рекомендації і розробки);
8. Пакети тестових завдань для підсумкового та банк завдань для поточного контролю знань.

7. Схема курсу

Тема, план	Форма заняття
Тема 1. Фонетична система латинської мови.	лекція
Фонетична система латинської мови.	Сам. робота
Фонетична система латинської мови.	групові заняття

Тема 2. Частини мови. Іменник. Дієслово	групові заняття
Частини мови. Іменник. Дієслово Лексичний мінімум	Сам. робота
Тема 3. I відміна іменників. Тема 4. II відміна іменників.	групові заняття
I відміна іменників. II відміна іменників. Лексичний мінімум	Сам. робота
Тема 5. Прикметник. Структура анатомічного терміна.	групові заняття
Прикметник. Лексичний мінімум	Сам. робота
Тема 6. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного станів.	групові заняття
Теперішній час дійсного способу активного і пасивного станів.	Сам. робота
Тема 7. III відміна іменників: приголосна і голосна групи іменників.	групові заняття
III відміна іменників: приголосна і голосна групи іменників. Лексичний мінімум	Сам. робота

Тема 8. Мішана група іменників III відміни. Латинська хімічна номенклатура.	групові заняття
Мішана група іменників III відміни. Латинська хімічна номенклатура. Лексичний мінімум	Сам. робота
Тема 9. Прикметники III відміни.	групові заняття
Прикметники III відміни. Ступені порівняння прикметників	Сам. робота
Тема 10. IV і V відміна іменників.	Сам. робота
Гімн студентської молоді.	Сам. робота
Модульна к/р. Gaudeamus	групові заняття
Тема 1. Утворення клінічної термінології. Грецькі терміноелементи	групові заняття
Утворення клінічної термінології. Грецькі терміноелементи.	Сам. робота
Тема 2. Дієприкметники. Займенники.	групові заняття
Дієприкметники	Сам. робота
Умовний спосіб	Сам. робота

Тема 3. Числівники. Римські цифри в рецептах.	групові заняття
Числівники. Лексичний мінімум	Сам. робота
Тема 4. Структура рецепта. Лікарські форми	групові заняття
Структура рецепта. Лікарські форми.	Сам. робота
Тема 5. Крилаті вислови. Підготовка до к/р.	Сам. робота
Модульна к/р. Крилаті вислови.	групові заняття

8. Підсумковий контроль – залік, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет агротехнологій і природокористування
Кафедра агрохімії, хімічних та загальнобіологічних дисциплін

Назва курсу	ХІМІЯ
E-mail:	lrogovik@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=822

1. Коротка анотація до курсу. Навчальна дисципліна «Хімія» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «Бакалавр» на базі ОКР молодший спеціаліст. Загальна хімія. Хімія елементів. Органічна хімія.

2. Мета та цілі курсу. Метою навчальної дисципліни є забезпечення студентів знаннями основ загальної, неорганічної та органічної хімії, що допоможе їм у вивченні спеціальних дисциплін (біохімії, фізіології тварин, мікробіології, годівлі тварин тощо), розкриття суті механізмів хімічних процесів, які протікають у природі, зокрема, в організмі тварини, ознайомлення студентів з фізико-хімічними методами дослідження неорганічних та органічних сполук з метою їх застосування в розв'язанні основних питань ветеринарії. Завдання – вивчення основних закономірностей хімії, хімічних властивостей та способів одержання найважливіших неорганічних та органічних сполук; створення міцних знань із загальної, неорганічної та органічної хімії, необхідних для подальшого вивчення спеціальних дисциплін; оволодіння основними прийомами виконання хімічного експерименту, способами обробки та узагальнення одержаних результатів; набуття вмінь використовувати одержані знання і навички для управління процесами, які перебігають у тваринному організмі.

3. Формат курсу – Очний.

Змішаний – курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати: основні теоретичні положення загальної, неорганічної та органічної хімії; визначати електронну структуру атому та вміти «читати» її; знати і розуміти періодичний закон, його фізичний зміст; особливості хімічного зв'язку у молекулах різного типу; основні поняття та закони хімічної термодинаміки, методи рішення кінетичних рівнянь та методи аналізу параметрів, що впливають на стан рівноваги; методи приблизної та точної оцінки концентрації розчинів, властивості розчинів електролітів та неелектролітів; класифікацію, номенклатуру та властивості основних класів неорганічних сполук; поширеність хімічних елементів в природі; особливості хімії біогенних елементів та їх найважливіших сполук; хімічні властивості елементів та їх сполук, роль для тваринних організмів; способи одержання органічних сполук; взаємозв'язок між основними класами органічних сполук, шляхи їх взаємоперетворення.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти: виконувати операції під час проведення хімічного експерименту; самостійно проводити хімічний експеримент, оформляти його результати у вигляді звіту; виконувати розрахунки за рівняннями хімічних реакцій; характеризувати речовини за положенням елементу в періодичній таблиці; користуватися термінологією і номенклатурою речовин; проводити елементний аналіз органічних сполук; експериментально отримувати окремі представники органічних сполук, досліджувати та пояснювати їх хімічні властивості; пояснювати і узагальнювати хімічні явища, що спостерігаються за участю органічних речовин, в природі; використовувати хімічні методи дослідження для вирішення прикладних завдань природокористування; користуватися навчальною, методичною та довідковою літературою з хімії; вирішувати проблемні (ситуаційні задачі); використовувати набуті знання, уміння і навички для вирішення практичних і професійних завдань.

5. Пререквізити. Викладання курсу «Хімія» забезпечують дисципліни, які засвоювалися здобувачами вищої освіти під час навчання у середній загальноосвітній школі, зокрема «Хімія», «Біологія»; дисципліни, які вивчаються на першому курсі, зокрема «Фізика», «Математика».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
3. Тексти лекцій.
4. Тестові завдання за темами розділів.
5. Завдання для поточного контролю знань студентів.
6. Таблиці за темами.
7. Комплекти хімічного посуду та реактивів відповідно до теми кожного заняття.
8. Прилади: центрифуга лабораторна, водяна баня, рН-метр, термостат.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Основні поняття і закони хімії. Будова атома та періодична система хімічних елементів Д.І.Менделєєва	лекція
Тема 2. Хімічний зв'язок і будова молекул	лекція
Тема 3. Основні закономірності перебігу хімічних реакцій	лекція
Тема 4. Розчини	лекція
Тема 5. Окисно-відновні реакції. Координаційні (комплексні) сполуки	лекція
Тема 6. Елементи I-A, II-A, III-A, IV-A груп та їх сполуки	лекція
Тема 7. Елементи V-A, VI-A, VII-A груп та їх сполуки	лекція
Тема 8. d-елементи	лекція

Тема 9. Теорія хімічної будови органічних сполук. Вуглеводні	лекція
Тема 10. Спирти. Феноли. Альдегіди. Кетони	лекція
Тема 11. Карбонові кислоти. Естери. Жири	лекція
Тема 12. Вуглеводи	лекція
Тема 13. Нітрогенвмісні органічні сполуки	лекція
Правила техніки безпеки в хімічній лабораторії. Генетичний зв'язок між класами неорганічних сполук	лабораторна робота
Вплив різних факторів на швидкість хімічної реакції	лабораторна робота
Реакції у розчинах електrolітів	лабораторна робота
Вплив концентрації розчину та температури на перебіг процесів гідролізу солей	лабораторна робота
Дослідження впливу середовища на окисно-відновні властивості сполук	лабораторна робота
Одержання координаційних сполук і дослідження їх хімічних властивостей	лабораторна робота
Вивчення властивостей s-елементів. Вивчення властивостей p-елементів III A, IV A груп	лабораторна робота
Вивчення властивостей p-елементів VA, VIA, VIIA груп	лабораторна робота
Вивчення властивостей d –елементів	лабораторна робота
Одержання насичених вуглеводнів і вивчення їх властивостей	лабораторна робота
Одержання ненасичених вуглеводнів і вивчення їх властивостей	лабораторна робота
Одержання ароматичних вуглеводнів і вивчення їх властивостей	лабораторна робота
Дослідження властивостей одноатомних та багатоато-мних спиртів. Одержання альдегідів та вивчення їх хі-мічних властивостей	лабораторна робота
Одержання карбонових кислот та вивчення їх хімічних властивостей	лабораторна робота
Вивчення властивостей вуглеводів та ліпідів	лабораторна робота
Вивчення властивостей амінів. Якісні реакції на аміно-кислоти	лабораторна робота

8. Підсумковий контроль – залік, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Кафедра фізики, охорони праці та інженерії середовища

Назва курсу	БІОФІЗИКА
E-mail:	michael.tmv@gmail.com olzbaravska@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=32

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Біофізика» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 – «Ветеринарна медицина» «Бакалавр». Забезпечує знання явищ і законів біофізики, які необхідні під час вивчення багатьох суміжних і клінічних дисциплін, у науково-дослідній роботі та практичній діяльності лікаря ветеринарної медицини. Потреба вивчення біофізики студентами ветеринарної спеціальності обумовлена все більшим застосуванням фізичних методів у дослідженнях, а також використанням дослідницької та діагностичної апаратури, яка цілком базується на взаємодії фізики із біологією. Забезпечує базові знання фізико-хімічних і біологічних процесів, що перебігають у живих організмах, та ті питання біофізичного характеру, в яких найбільш чітко прослідковується зв'язок між фізичними та біологічними явищами, що є доступними для розуміння студентами перших курсів, отримання досвіду виконання експериментальних досліджень і обробки результатів вимірювань, розвиток умінь і навичок аналізувати біофізичні явища і описувати їх за допомогою аналітичних співвідношень, формування наукового світогляду.

2. Мета та цілі курсу - "Біофізика" для студентів спеціальності "Ветеринарна медицина" є засвоєння основ біофізики, фізичної та фізико-хімічної інтерпретації біологічних процесів, а також оволодіння фізичними методами і приладами, які широко використовуються у практиці ветеринарної медицини і наукових дослідженнях. Сюди відносяться також навчання студентів методам та навичкам розв'язання конкретних задач та ознайомлення їх із сучасною науковою апаратурою, формування у студентів наукового світогляду та сучасного фізичного мислення.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

4. Результати навчання – знати: основні явища і закони біофізики, принципи та механізми, що лежать в основі життєдіяльності живих організмів; сучасні біофізичні і фізичні методи, прилади і апаратуру, які використовує ветеринарна медицина; **уміти** :

користуватися фізичними положеннями, законами і теоріями під час вивчення спеціальних дисциплін; застосовувати нові методи і прилади, розуміючи принципи їх дії та наслідки.

5. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів - «Шкільним курсом фізики»

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроєктором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
3. Лабораторні прилади та установки.
4. Тексти лекцій.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.

7. Схема курсу

Тема, план	Форма заняття
Тема 1. Фізичні основи механіки, біомеханіки	Лекція
Тема 2. Сили в природі. Енергія	Лекція
Тема 3. Основи акустики	Лекція
Тема 4. Молекулярна фізика	Лекція
Тема 5. Термодинаміка і біологічні системи	Лекція
Тема 6. Електрика та біопотенціали	Лекція
Тема 7. Електричний струм в різних середовищах	Лекція
Тема 8. Електромагнетизм	Лекція
Тема 9. Змінний струм. Електромагнітні коливання і хвилі	Лекція
Тема 10. Фізичні основи методів електролікування і діагностики	Лекція
Тема 11. Оптика	Лекція

Тема, план	Форма заняття
Тема 12. Будова атома	Лекція
Тема 13. Теплове випромінювання	Лекція
Тема 14. Ядро атома. Радіоактивність	Лекція
Визначення прискорення вільного падіння за допомогою математичного маятника	Лабораторна робота
Визначення густини твердих тіл правильної геометричної	Лабораторна робота
Визначення модуля пружності кістки.	Лабораторна робота
Визначення відношення питомих теплоємностей C_p/C_v методом Клемана- Дезорма.	Лабораторна робота
Визначення коефіцієнта внутрішнього тертя за Стоксом.	Лабораторна робота
Вивчення електронного осцилографа.	Лабораторна робота
Визначення коефіцієнта трансформації та коефіцієнта корисної дії трансформатора.	Лабораторна робота
Визначення горизонтальної складової напруженості магнітного поля Землі за допомогою тангенс-гальванометра.	Лабораторна робота
Визначення довжини хвилі світла за допомогою дифр. ґратки.	Лабораторна робота
Вивчення спектрів газів, парів і спектральний аналіз	Лабораторна робота
Визначення концентрації цукру в розчині поляриметром.	Лабораторна робота
Визначення сили світла джерела та перевірки законів освітленості.	Лабораторна робота
Дослідження роботи фотоелектронних приладів і визначення схеми фотореле	Лабораторна робота

8. Підсумковий контроль – залік, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет агротехнологій і природокористування
Кафедра агрохімії, хімічних та загальнобіологічних дисциплін

Назва курсу	БІОХІМІЯ ТВАРИН З ОСНОВАМИ ФІЗИЧНОЇ ТА КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ
E-mail:	kovaltetiana777@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1140

1. Коротка анотація до курсу. Навчальна дисципліна «Біохімія тварин з основами фізичної та колоїдної хімії» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «Бакалавр» на базі ОКР молодший спеціаліст. Основи фізичної та колоїдної хімії. Матеріали і методи біохімічних досліджень в тваринництві. Загальна біохімія. Біохімія спеціалізованих тканин та органів.

2. Мета та цілі курсу. Метою навчальної дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти з будовою, хімічними і біологічними властивостями речовин, з яких побудовані тваринні організми, біохімічними процесами, що перебігають в них, та біохімічними основами їх життєдіяльності, а також з можливостями впливати та управляти процесами, які перебігають в тваринних організмах. Завдання – сформулювати у майбутніх фахівців розуміння суті хімічних та біохімічних процесів, що відбуваються в організмі тварин.

3. Формат курсу – Очний.

Змішаний – курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати: основні закони фізичної та колоїдної хімії; будову, властивості, біологічну роль основних класів органічних сполук, а також окремих представників і їх практичне використання; взаємозв'язок між основними класами органічних сполук, шляхи їх взаємоперетворення; механізми протікання реакцій обміну білків, ліпідів, вуглеводів, води, мінеральних речовин в тваринному організмі; будову і біохімічні перетворення в окремих тканинах і органах. Здобувачі вищої освіти повинні вміти: визначати рН та буферні властивості розчинів; готувати штучні розчини вуглеводів, мікроелементів, вітамінів, білків, амінокислот; визначати сорбційні властивості поверхнево-активних речовин; відбирати проби тканин та субстратів організму тварин та отримувати клітини та клітинні фракції з тканин та органів; визначати кінетичні параметри ферментативних реакцій, що характеризують функціональний стан організму тварин; визначати вміст вітамінів у кормах, біологічних рідинах, вітамінних препаратах, і розраховувати їх потребу для профілактики гіповітамінозів; визначати концентрацію глікогену, глюкози, фруктози, лактату і пірувату в

тканинах як показників фізіологічного стану тварин; аналізувати основні системи метабіологічних перетворень ліпідів для контролю фізіологічного стану годівлі тварин; визначати концентрацію загальних ліпідів, тригліцеринів, холестерину та кетонів у біологічних зразках; визначати якісний і кількісний склад амінокислот, концентрацію білка і продуктів білкового обміну для контролю фізіологічного стану тварин; визначати загальний вміст гемоглобіну, білків крові, показники вуглеводного, мінерального, ліпідного обміну, активність ферментів; застосовувати одержані знання на практиці.

5. Пререквізити. Здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів: «Біонеорганічна хімія», «Органічна хімія», «Біофізика», «Анатомія свійських тварин», «Цитологія, гістологія, ембріологія», «Зоологія», «Фізіологія тварин».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
3. Тексти лекцій.
4. Тестові завдання за темами розділів.
5. Завдання для поточного контролю знань студентів.
6. Таблиці за темами.
7. Комплекти хімічного посуду та реактивів відповідно до теми кожного заняття.
8. Прилади: центрифуга лабораторна, фотоелектроколориметр (ФЕК), водяна баня, рН-метр, прилад для електрофорезу, рефрактометр, термостат.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Основи фізичної хімії	лекція
Тема 2. Основи колоїдної хімії	лекція
Тема 3. Предмет біохімії. Напрями і методи дослідження в біохімії. Хімічний склад тваринного організму	лекція
Тема 4. Біохімія вуглеводів	лекція
Тема 5. Біохімія ліпідів	лекція
Тема 6. Біохімія білків. Біохімія нуклеїнових кислот	лекція
Тема 7. Вода і водний обмін. Мінеральні речовини та їх обмін	лекція
Тема 8. Вітаміни. Ферменти	лекція
Тема 9. Гормони	лекція
Тема 10. Біологічне окиснення. Основні макроергічні сполуки організму	лекція
Тема 11. Біохімія крові. Біохімія печінки.	лекція
Тема 12. Біохімія нирок і сечі	лекція
Тема 13. Біохімія м'язової, кісткової, сполучної тканини	лекція

Тема 14. Біохімія нервової тканини	лекція
Вплив температури на швидкість дифузії. Визначення загальної та активної кислотності розчинів	лабораторна робота
Спостереження явища буферності. Вплив розведення на рН буферного розчину	лабораторна робота
Адсорбція фуксину на склі. Незворотна коагуляція органічного колоїду. Визначення ізоелектричної точки білку.	лабораторна робота
Якісні реакції на вуглеводи. Визначення лактози в молоці	лабораторна робота
Реакції на прості та складні ліпіди. Визначення хімічних констант жирів	лабораторна робота
Гідроліз нуклеопротеїдів та виявлення їх складових частин	лабораторна робота
Кольорові реакції на білки та амінокислоти. Реакції осадження білків	лабораторна робота
Хроматографія амінокислот на папері	лабораторна робота
Якісні реакції на вітаміни	лабораторна робота
Методи дослідження загальних властивостей ферментів	лабораторна робота
Якісні реакції на гормони	лабораторна робота
Дослідження хімічного складу м'язової тканини. Виділення білків м'язової тканини	лабораторна робота
Дослідження хімічного складу крові. Визначення концентрації білірубіну в сироватці крові	лабораторна робота
Фізико-хімічні властивості сечі. Хімічний склад сечі. Патологічні складові частини сечі	лабораторна робота
Визначення рН поту овець	лабораторна робота

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Інженерно-технічний факультет
Кафедра фізичного виховання

Назва курсу	Фізичне виховання
E-mail:	tsymbalistyy.vyacheslav@gmail.com kafedrapdatu@gmail.com

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Фізичне виховання» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарної медицини» освітнього ступеня «Бакалавр».

2. Мета та цілі курсу - є формування фізичної культури студента і здатності реалізувати її в соціально-професійній, фізкультурно-спортивній діяльності та в сім'ї.

Заняття з фізичного виховання передбачають вирішення таких виховних, освітніх та оздоровчих завдань:

- виховання потреби у фізичному самовдосконаленні і здоровому способі життя;
- формування системи теоретичних знань і практичних умінь у сфері фізичної культури;
- забезпечення необхідного рівня професійної готовності майбутніх фахівців, який включає фізичну підготовленість, тренованість, працездатність, розвиток професійно значущих фізичних якостей та психомоторних здібностей;
- повноцінне використання засобів фізичної культури для профілактики захворювань, збереження та зміцнення здоров'я, оволодіння уміннями з самоконтролю у процесі фізкультурно-спортивних занять;
- залучення студентів до активної фізкультурно-спортивної діяльності щодо засвоєння цінностей фізичної культури та набуття досвіду використання отриманих знань для всебічного розвитку особистості.

3. Формат курсу - Очний

Курс має структуру, завдання, систему оцінювання.

4. Результати навчання – знати :

- систему фізичного виховання у ВНЗ;
- основи здорового способу життя студента;
- оздоровче і прикладне значення занять фізичною культурою і спортом;
- основи раціонального харчування;
- основи методики загартування;

- правила гри з видів спорту;
- уміти:**
- самостійно виконувати фізичні вправи, комплекси вправ ранкової гімнастики і виконувати їх;
- володіти технічною підготовкою гри та суддівською практикою у футбол, волейбол, баскетбол, настільний теніс, гандбол, у легкій атлетиці;
- займатися одним із обраних видів спорту;
- щоденно виконувати загартувальні процедури.

5. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Тренажери.
2. Спортивний інвентар.
2. Мультимедійний матеріал по видах спорту.
4. Тексти методичних рекомендацій

6. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. <u>Легка атлетика.</u> Тема 1. 1. Вправи загального розвитку та спеціально-підготовчі вправи. Техніка бігу на короткі дистанції.	практичне заняття
Тема 1. 2. Оволодіння та удосконалення техніки естафетного бігу.	практичне заняття
Тема 1.3. Розвиток швидкісно-силових якостей засобом стрибкових вправ.	практичне заняття
Тема 1.4. Контроль виконання технічних елементів. Виконання контрольних нормативів Т1 і Т2.	практичне заняття
Тема 2. <u>Футбол, гандбол, теніс настільний.</u> Тема 2.1. Вправи загального розвитку, спеціально - підготовчі вправи футболістів (тенісистів, гандболістів). Оволодіння та удосконалення техніки гри у футбол.	практичне заняття
Тема 2.2. Контроль розвитку швидкісно-силових якостей. Контроль виконання технічних елементів і нормативів Т3 і Т4.	практичне заняття
Тема 3. <u>Атлетизм.</u>	практичне заняття

Тема	Форма заняття
Тема 3.1. Сприяння розвитку сили та статичної витривалості на організм студента засобами силових підготовки.	
Тема 3.2. Розвиток загальної координації та рівноваги	практичне заняття
Тема 3.3. Контроль виконання технічних елементів. Виконання контрольних нормативів Т5 і Т6.	практичне заняття
Тема 4. <u>Волейбол.</u> Тема 4.1. Вправи загального розвитку, спеціально-підготовчі вправи волейболістів. Оволодіння та удосконалення техніки гри у волейбол.	практичне заняття
Тема 4.2. Контроль виконання технічних елементів. Виконання контрольних нормативів Т1 і Т2.	практичне заняття
Тема 5. <u>Баскетбол.</u> Тема 5.1. Оволодіння та удосконалення техніки та тактики гри у баскетболі .	практичне заняття
Тема 5.2. Контроль виконання технічних елементів. Виконання контрольних нормативів Т3 і Т4.	практичне заняття
Тема 6. <u>Легка атлетика.</u> Тема 6.1. Удосконалення координаційних здібностей та техніки штовхання ядра.	практичне заняття
Тема 6.2. Удосконалення техніки бігу на короткі дистанції (низький старт,стартовий розгін,біг по дистанції,фінішування)	практичне заняття
Тема 6.3.Розвиток швидкісно-силових якостей засобом стрибкових вправ.	практичне заняття
Тема 6.4. Контроль виконання технічних елементів. Виконання контрольних нормативів Т5 і Т6..	практичне заняття

8.Підсумковий контроль – залік, при умові виконання вимог навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
кафедра нормальної та патологічної морфології і фізіології

Назва курсу	«Фізіологія тварин»
E-mail:	kostashv@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	

1. Коротка анотація до курсу - навчальна дисципліна «Фізіологія тварин» згідно компоненту освітньої програми є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня “Бакалавр”. Дослідження організму і всіх його елементів і систем. Системний підхід на розкриття цілісності об'єкта й механізмів, що її забезпечують, тобто на виявлення різноманітних типів зв'язків складного об'єкта й узагальнення їх у єдину теоретичну картину.

2. Мета та цілі курсу – Метою навчальної дисципліни є отримання студентами знань про процеси життєдіяльності організму тварин і його складових (клітин, субклітинних структур, тканини, органів та система органів), їх взаємозв'язок, взаємодію організму як єдиного цілого із зовнішнім середовищем.

Оволодіння знаннями тваринного організму полягає в розумінні суті основних процесів, що мають місце в організмі тварин, використовувати загальні компетентності у практичних ситуаціях, оволодіти знаннями та розуміння предметної області, розуміння професії.

Освоїти фахові компетентності, а саме розуміти та встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин, навчитись використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності. Навчитися дотримуватись правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності.

Організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження. Обережати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення. Навчитися характеризувати біологічні та технологічні процеси з використанням спеціалізованих програмних засобів.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання - У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати: суть життєвих процесів в організмі тварин; основні фізіологічні параметри, що характеризують стан тварин у конкретних умовах життя; окремі зв'язки між життєвими процесами і явищами та вплив на них зовнішніх умов і внутрішніх факторів; закономірності та механізм регуляції життєвих процесів тварин; елементи проведення й організації наукових досліджень.

5. Пререквізити - здобувач вищої освіти повинен практично застосовувати набуті знання, користуватися інструментом, приладами, апаратами для встановлення фізіологічного стану тварин; за фізіологічними параметрами визначати життєздатність тварин та здійснювати заходи щодо поліпшення їх стану; використовувати одержані знання для вирішення теоретичних і практичних завдань із курсу фізіологія тварин; застосовувати набуті знання під час вивчення інших навчальних дисциплін та подальшої практичної діяльності; використовувати фізіологічні методи для підвищення стрес стійкості тварин, підвищення їх продуктивності та поліпшення якості продукції.

Для дисципліни визначенні наступні програмні результати навчання: відтворювати термінологію з компонентів освітньої програми; визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Ілюстративні матеріали (стенди, таблиці, малюнки, схеми, муляжі, музейні препарати).
2. Піддослідні тварини: велика і мала рогата худоба, коні, свині, кролі, жаби.
3. Презентаційний мультимедійний матеріал для читання лекцій.
4. Повні тексти лекцій (наочний і електронний варіант).
5. Методичні рекомендації для лабораторно-практичних занять і самостійної роботи студентів.
6. Тестові завдання для проведення поточних та рубіжних контрольних робіт.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Предмет фізіології тварин. Організм тварин та його властивості.	Лекція
Тема 2. Нервово-м'язова фізіологія.	Лекція
Тема 3. Фізіологія дихання.	Лекція
Тема 4. Фізіологія дихання.	Лекція
Тема 5. Фізіологія травлення.	Лекція
Тема 6. Фізіологія травлення.	Лекція
Тема 7. Фізіологія системи крові.	Лекція
Тема 8. Фізіологія системи крові.	Лекція
Тема 9. Кровообіг.	Лекція
Тема 10. Кровообіг.	Лекція
Тема 11. Фізіологія виділення.	Лекція
Тема 12. Внутрішня секреція.	Лекція
Тема 13. Обмін речовин.	Лекція
Тема 14. Обмін енергії і терморегуляція.	Лекція
Тема 15. Фізіологія розмноження.	Лекція
Тема 16. Фізіологія лактації.	Лекція
Тема 17. Центральна нервова система.	Лекція
Тема 17. Вища нервова діяльність і етологія.	Лекція
Нервово-м'язова фізіологія. Загальна фізіологія збудливих тканин. Виготовлення нервово-м'язового препарату. Визначення порогу збудження для нерва і м'яза. Фізіологія м'язів. Поодинокі і тетанічні	Лабораторна робота

скорочення м'язів.	
Фізіологія дихання. Визначення життєвої ємкості легень. Вивчення механізму вдиху і видиху. Взаємозв'язок дихання і кровообігу.	Лабораторна робота
Фізіологія травлення. Травлення в ротовій порожнині. Визначення складу слини. Моторна функція шлунку і тонких кишок. Дослідження вмістимого рубця.	Лабораторна робота
Фізіологія системи крові. Склад плазми крові. Визначення вмісту гемоглобіну. Підрахунок клітин крові різних видів тварин. Виведення лейкоцитарної формули. Вивчення груп крові.	Лабораторна робота
Кровообіг. Властивості міокарда. Вивчення зовнішніх проявів роботи серця.	Лабораторна робота
Вплив тепла і холоду та речовин медіаторів на роботу серця.	Лабораторна робота
Фізіологія виділення. Вивчення функції нирок і шкіри.	Лабораторна робота
Внутрішня секреція. Гуморальна регуляція функцій організму.	Лабораторна робота
Обмін речовин.	Лабораторна робота
Обмін енергії і терморегуляція. Дихальний і калорійний коефіцієнт.	Лабораторна робота
Фізіологія розмноження. Вивчення фізіології органів розмноження самців і самок. Запліднення, вагітність, роди.	Лабораторна робота
Фізіологія лактації. Вивчення складу молока. Синтез складових частин.	Лабораторна робота
Центральна нервова система. Рефлекторна діяльність ЦНС. Рефлекторна дуга, її основні елементи.	Лабораторна робота
Вища нервова діяльність і етологія.	Лабораторна робота

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
кафедра гігієни тварин та ветзабезпечення кінологічної служби НПУ

Назва курсу	ВЕТЕРИНАРНА МІКРОБІОЛОГІЯ ТА ІМУНОЛОГІЯ
E-mail:	suprovycht@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=351

1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Ветеринарна мікробіологія та імунологія» є обов'язковою при підготовці фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» СТН за спеціальністю 211- лікар ветеринарної медицини. Предметом дисципліни є морфологічні групи бактерій: кулясті, паличкоподібні, звивисті, розміри бактерій, постійні та непостійні органоїди бактерійної клітини, відмінність між еукаріотами і прокаріотами, сучасна міжнародна класифікація бактерій та її значення для практичних медичних і ветеринарних лікарів, головні таксономічні категорії бактерій, особливості морфології спірохет, лептоспір, актиноміцетів, мікоплазм, рикетсій, хламідій. морфологія та будова мікроскопічних грибів, вплив фізичних, хімічних і біологічних факторів на мікроорганізми, антибіотики, їх продуценти, методи визначення активності антибіотиків, генетику і селекцію мікроорганізмів, фізіологію мікроорганізмів, принципи культивування мікробів, роль мікроорганізмів у перетворенні речовин у природі, екологію мікроорганізмів, біологічні властивості збудників інфекційних захворювань тварин.

2. Мета та цілі курсу

Основною метою вивчення предмету є формування у студентів глибоких теоретичних знань і практичних навичок з питань систематики, морфології, будови, фізіології, генетики та екології мікроорганізмів, а також впливу зовнішнього середовища на мікроорганізми; знання умов виникнення і перебігу інфекційних захворювань і механізму формування імунітету, методів лабораторної та серологічної діагностики; специфічної профілактики інфекційних хвороб; набуття теоретичних знань, формування професійних навичок та розвиток клінічного мислення при лабораторній діагностиці інфекційних хвороб.

3. Формат курсу - Змішаний - курс, що має очну складову і супровід в системі Moodle, включає структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання

Вивчення дисципліни виробляє у студентів набуття теоретичних знань, формування професійних навичок та розвиток клінічного мислення при лабораторній діагностиці інфекційних хвороб. Також студенти набувають сучасні уявлення про імунологію і органо-тканинну структуру системи імунітету тварин і птахів, імунокомпетентні клітини і їх рецептори, механізми регулювання імунних процесів на організменому і клітинному рівнях, антигени і антитіла, їх взаємодію, методичні основи оцінки імунного статусу. В результаті вивчення дисципліни студенти мають бути здатні стерилізувати лабораторний посуд, інструменти, необхідні для проведення ветеринарних лабораторних досліджень; виготовляти та фарбувати мазки, відбитки з органів і тканин тварин та досліджувати їх під мікроскопом з метою виявлення патологічних змін або присутності сторонніх мікроорганізмів; виготовляти штучні поживні середовища та проводити на них посіви збудників інфекційних хвороб бактеріального походження, оволодіти методиками отримання чистої культури мікроорганізмів, на основі морфологічних, тінкторіальних, культуральних, біохімічних та серологічних досліджень визначати родову та видову належність отриманої чистої культури мікроорганізму, виявляти чутливість мікроорганізмів до антибактеріальних препаратів, досліджувати мікрофлору повітря, води, ґрунту, знати схеми бактеріальної діагностики збудників інфекцій тварин і птахів.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів: «Цитологія», «Органічна хімія», «Фізіологія тварин», «Анатомія тварин»».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроєктором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
3. Лабораторні прилади.
4. Тексти лекцій.
5. Методичні вказівки для виконання лабораторно- практичних занять.
6. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи.
7. Повний перелік контрольних питань з навчальної дисципліни.
8. Тестові завдання для проведення поточного контролю.
9. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.
10. Moodle.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
ТЕМА 1 Вступ в дисципліну. Відмінність еукаріотів і прокаріотів.	лекція
ТЕМА 2. Систематика та номенклатура бактерій.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 3. Фізіологія мікроорганізмів.	лекція
ТЕМА 4. Вплив факторів зовнішнього середовища на мікроби.	лекція
ТЕМА 5. Екологія мікроорганізмів.	лекція
ТЕМА 6. Поняття про імунітет. Види імунітету.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 7. Поняття про антигени і антитіла. Імунологічна толерантність. Алергія.	лекція
ТЕМА 8. Прикладна імунологія.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 9. Збудники кокових інфекцій.	лекція
ТЕМА 10. Патогенні паличкоподібні аспорогенні бактерії.	лекція
ТЕМА 11. Патогенні спорогенні бактерії. Збудник сибірки.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 12. Патогенні клостридії.	лекція
ТЕМА 13. Патогенні мікобактерії, актиноміцети, вібріони і спірохети.	лекція, самостійна робота
Знайомство з структурою лабораторій ветеринарної медицини, їх обладнанням та специфікою роботи. Вивчення морфології бактерій.	лабораторна
Виготовлення і фіксація мазків. Фарбування бактеріальних препаратів.	лабораторна
Приготування живильних середовищ, знайомство з методами культивування різних груп мікроорганізмів. Техніка посіву мікроорганізмів на живильні середовища, виділення чистих культур.	лабораторна
Культуральні і ферментативні властивості мікроорганізмів. Визначення чутливості мікроорганізмів до антибіотиків.	лабораторна
Реакція аглютинації та її різновиди.	лабораторна

Тема	Форма заняття
Реакція зв'язування комплементу.	лабораторна
Схема лабораторної діагностики патогенних коків.	лабораторна
Схема лабораторної діагностики ешерихіозів, сальмонельозів, бешіхи свиней.	лабораторна
Збудник сибірки і емфізематозного карбункула	лабораторна
Збудники туберкульозу і лептоспірозу.	лабораторна

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
кафедра гігієни тварин та ветзабезпечення кінологічної служби НПУ

Назва курсу	ВЕТЕРИНАРНА ВІРУСОЛОГІЯ
E-mail:	suprovycht@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	Ветеринарна вірусологія http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1377

1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Ветеринарна вірусологія» є обов'язковою при підготовці фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 211- лікар ветеринарної медицини.

Предметом дисципліни є хімічний склад та ультраструктура вірусів; принципи систематики вірусів та критерії сучасної класифікації вірусів; репродукція вірусів; структура вірусного геному та взаємодія вірусів на генетичному і негенетичному рівнях; патогенез вірусних інфекцій; особливості протівірусного імунітету; культивування вірусів в лабораторних умовах; віруси, що містять ДНК і РНК; методи ідентифікації вірусів. Значення її у формуванні фахівців ветеринарної медицини особливе. Ветеринарна вірусологія забезпечує фундамент лікаря ветеринарної медицини як інфекціоніста.

2. Мета та цілі курсу

Основною метою вивчення предмету є формування у студентів глибоких теоретичних знань і практичних навичок з питань загальної будови, властивостей, біологічної ролі вірусів, а також окремих представників основних родин вірусів; особливостей патогенезу вірусних інфекцій; особливостей імунітету та профілактики при вірусних інфекціях та правил діагностики вірусних інфекцій. Вивчення дисципліни виробляє у студентів набуття теоретичних знань, формування професійних навичок та розвиток клінічного мислення при лабораторній діагностиці інфекційних хвороб.

3. Формат курсу - Змішаний - курс, що має очну складову і супровід в системі Moodle, включає структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен мати уявлення про віруси, пріони та їх вплив на живі організми; лабораторні та інші методи дослідження; розуміння основних вірусологічних принципів (фізичні та хімічні характеристики вірусів, пріонів: процеси реплікації та трансмісії, схеми класифікації, виділення та ідентифікація), мати знання про розвиток імунітету чи резистентності до інфекції у тварин; прогностичне та діагностичне значення лабораторних чи клінічних тестів; мають бути здатні проводити відбір, консервування та підготовку матеріалу для лабораторної діагностики; проводити виділення вірусів на чутливих тест-об'єктах; визначати титр вірусів; застосовувати основні серологічні реакції, що використовуються у вірусології; вміло користуватись основними діагностичними прийомами для ідентифікації окремих вірусів – збудників інфекційних хвороб тварин та застосовувати одержані знання на практиці.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів: «Цитологія», «Органічна хімія», «Фізіологія тварин», «Анатомія тварин», «Ветеринарна мікробіологія».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з електронним проектором та переносним екраном.
2. Відеофільми.
3. Презентаційний мультимедійний матеріал для лекцій і лабораторних занять.
4. Повні тексти лекцій, інструктивний матеріал.
5. Методичні рекомендації до лабораторних занять та самостійної роботи.
6. Тестові завдання для проведення поточних та рубіжних контрольних робіт.
7. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.
8. Moodle.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
ТЕМА 1. <i>Вступ у вірусологію. Сучасна класифікація та номенклатура вірусів хребетних.</i> Структура, класифікація та номенклатура вірусів. Місце вірусології у системі біологічних дисциплін. Коротка історія вірусології як науки. Загальна характеристика та основні біологічні особливості вірусів. Форми вірусів. Структура вірусів. Типи симетрії вірусів. Хімічний склад вірусів. Поняття про пріони. Загальні принципи класифікації вірусів.	лекція

Тема	Форма заняття
ТЕМА 2. Репродукція вірусів. Основні етапи репродукції вірусів в клітині. Адсорбція, проникнення та роздягання вірусів. Транскрипція і трансляція в процесі репродукції вірусів. Реплікація вірусних нуклеїнових кислот. Збирання компонентів вірусів в клітині. Вихід вірусів за межі клітини	лекція, самостійна робота
ТЕМА 3. Патогенез вірусних інфекцій. Шляхи попадання вірусів в організм. Первинна репродукція та шляхи дисемінації вірусів в організмі. Тропізм вірусів. Класифікація вірусів за тропізмом. Патогенез вірусних інфекцій на клітинному рівні. Фактори які впливають на патогенез вірусних інфекцій. Патогенез вірусних інфекцій на рівні організму. Поняття про форми вірусних інфекцій.	лекція
ТЕМА 4. Особливості противірусного імунітету. Профілактика вірусних інфекцій. Основні відмінні ознаки противірусного імунітету. Антигенна структура вірусів. Гуморальні неспецифічні фактори противірусного імунітету. Клітинні неспецифічні фактори противірусного імунітету. Гуморальні специфічні фактори противірусного імунітету. Клітинні специфічні фактори противірусного імунітету Специфічна профілактика при вірусних інфекціях. Противірусні вакцини та сироватки.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 5. Характеристика родин Poxviridae, Herpesviridae. Вірус віспи овець. Вірус хвороби Ауескі.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 6. Характеристика родин Adenoviridae, Parvoviridae. Збудник аденовірусної інфекції великої рогатої худоби. Збудник Алеутської хвороби норок.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 7. Характеристика родин Asfarviridae i Flaviviridae. Збудник класичної чуми свиней. Збудник африканської чуми свиней.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 8. Характеристика родин Retroviridae, Birnaviridae. Збудник лейкозу великої рогатої худоби. Вірус інфекційного бурситу птиці (хвороби Гамборо).	лекція, самостійна робота
ТЕМА 9. Характеристика родин Coronaviridae, Orthomyxoviridae. Збудник інфекційного гастроентериту свиней. Збудник грипу птахів.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 10. Характеристика родини Rhabdoviridae, Picornaviridae. Збудник сказу. Збудник ящуру.	лекція
Техніка безпеки і правила роботи з вірусомісним матеріалом. Загальні принципи діагностики вірусних інфекцій тварин. Виявлення вірусів за допомогою світлового мікроскопа. Виявлення елементарних тілець, вірусних тілець-включень.	лабораторна
Використання лабораторних тварин у вірусології.	лабораторна
Культивування вірусів в курячих ембріонах, що розвиваються. Засвоєння методів зараження КЕ. Ознаки розмноження вірусів в КЕ. Розтин КЕ, відбір вірусомісного матеріалу. Знешкодження КЕ.	лабораторна
Культивування вірусів у клітинних культурах. Вивчення методів зараження культур клітин, виявлення цитопатогенної дії вірусів на клітини.	лабораторна

Тема	Форма заняття
Титрування вірусів. Гемаглютинуючі віруси. Вивчення методів постановки РГА. Освоєння серологічних методів діагностики вірусних захворювань.	лабораторна
Реакція дифузійної преципітації в агаровому гелі (РДП). Реакція нейтралізації. Методи постановки. Лабораторна діагностика сказу тварин.	лабораторна
Принцип і схема реакції імунофлуоресценції (РІФ) та її використання у вірусології	лабораторна

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра нормальної та патологічної морфології і фізіології

Назва курсу	ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ
E-mail:	tsvigunoleg@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Патологічна фізіологія» є обов'язковою та фундаментальною при підготовці фахівців спеціальності 211 – Ветеринарна медицина, ОС «бакалавр» на базі ОКР «Молодший спеціаліст».

Патологічна фізіологія розглядає життєдіяльність хворого організму, закономірності виникнення, розвитку і закінчення хвороби, тобто фізіологію хворого організму. Хвороба і хворий організм є предметом вивчення багатьох клінічних дисциплін. Особливість патологічної фізіології полягає в тому, що вона вивчає загальне у хворобі, тобто найбільш загальні закономірності виникнення і розвитку хвороби, в той час як інші науки вивчають особливе, спеціальне.

2. Мета та цілі курсу –

Метою вивчення курсу «Патологічна фізіологія» для майбутніх магістрів ветеринарної медицини є набуття знань вивчення предмету патологічна фізіологія, навчитися робити алгоритми діагностики хвороб, на основі чого пропонувати принцип лікування, що є необхідним клінічній ветеринарній практиці. Важливим є ствердження практичності патологічної фізіології, прийняття за необхідність її положень в діяльності практикуючого ветеринарного лікаря, вивчення патофізіологічних основ більшості процесів, що супроводжують хвороби.

На основі глибокого і всебічного вивчення загальних механізмів розвитку патологічних процесів розкрити механізми порушення окремих органів і систем організму, і зокрема, механізми захворювань системи крові, серцево-судинної, системи дихання, травлення, нирок, ендокринної та нервової, розмноження та лактації.

Завдання патологічної фізіології - навчити магістра ветеринарної медицини виявляти загальні причини і закономірності розвитку захворювань тварин та їх взаємозв'язок з реактивністю організму, аналізувати причинно-наслідкові відносини в генезі будь-якого захворювання, а також, знаючи загально-патологічні закономірності, визначати патогенетичні принципи терапії та науково - обґрунтовані методи профілактики хвороб.

3. Формат курсу - Вкажіть формат проведення курсу: Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання - У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: ветеринарну термінологію, визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини, установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень, пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища та пояснювати сутність та динаміку розвитку патологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом етіологічних факторів.

вміти: застосовувати отримані знання при вивченні клінічних дисциплін; вирішувати професійні завдання, використовуючи знання загальних закономірностей і конкретних механізмів виникнення, розвитку і завершення патологічних процесів і окремих хвороб; формувати висновок про етіологію, патогенез, принципи і методи виявлення (діагностики), лікування і профілактики типових патологічних процесів, типових форм патології тканин, органів і їх систем, хвороб і синдромів.

5. Пререквізити – Патологічна фізіологія тісно пов'язана з іншими науками. Зокрема з науками, які вивчають властивість факторів навколишнього середовища, які здатні викликати хвороби (фізика, хімія, біологія, мікробіологія). Ці науки дають відомості, необхідні для вивчення етіології. Також з науками, які вивчають властивість організму і його життєдіяльність (цитологія, ембріологія, гістологія, нормальна фізіологія, біохімія, імунологія, генетика). Ці науки створюють основу для вивчення патогенезу. Загальнотеоретичні науки, які вивчають хворобу (патологічна анатомія, фармакологія). Ці науки разом з патологічною фізіологією створюють повну картину хвороби.

З клінічними науками. Патологічна фізіологія визначає основні етіологічні і патогенетичні принципи профілактики, діагностики і лікування хвороби. Клініка ставить перед патологічною фізіологією проблеми і надає необхідний для їх вирішення фактичний матеріал.

Патологічна фізіологія є науковою основою ветеринарної медицини (філософією ветеринарної медицини), встановлює етіологію і патогенез хвороб і на цій основі визначає головні напрямки їх попередження і лікування.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з електронним проектором та переносним екраном.
2. Повні тексти лекцій.
3. Роздатковий ілюстративний матеріал лекцій.
4. Презентаційний матеріал для читання лекцій.
5. Методичні вказівки для виконання практичних занять.
6. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи.
7. Повний перелік контрольних питань з навчальної дисципліни.
8. Тестові завдання для проведення поточного контролю.
9. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.
10. Колекція патологічних препаратів.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття ,
Тема 1. Нозологія, етіологія і патогенез. Захисно-компенсаторні реакції	Лекція
Тема 2. Реактивність організму і її значення в патології Роль спадковості, конституції і віку в патології.	Лекція
Тема 3. Вплив хвороботворних факторів. Патофізіологія клітини.	Лекція
Тема 4. Запалення. Лихоманка	Лекція
Тема 5. Голодування. Канцерогенез Патофізіологія периферійного кровотоку.	Лекція
Тема 6. Патологія крові. Патологія кровообігу	Лекція

Тема 7. Патофізіологія дихання. Патофізіологія травлення Особливості патології травлення у жуйних тварин	Лекція
Тема 8. Патофізіологія печінки Патофізіологія нирок	Лекція
Тема 9. Патофізіологія ендокринної системи Патофізіологія системи розмноження і лактації	Лекція
Тема 10. Патофізіологія обміну речовин Патофізіологія нервової системи	Лекція
Тема 1. Нозологія, етіологія і патогенез. Захисно-компенсаторні реакції Реактивність організму і її значення в патології	Лабораторна робота
Тема 2. Роль спадковості, конституції і віку в патології. Вплив хвороботворних факторів. Патофізіологія клітини.	Лабораторна робота
Тема 3. Запалення. Лихоманка Голодування. Канцерогенез	Лабораторна робота
Тема 4. Патофізіологія периферійного кровотоку. Патологія крові Патологія кровообігу	Лабораторна робота
Тема 5. Патофізіологія дихання Патофізіологія травлення Особливості патології травлення у жуйних тварин	Лабораторна робота
Тема 6. Патофізіологія печінки Патофізіологія нирок Патофізіологія ендокринної системи	Лабораторна робота
Тема 7. Патофізіологія системи розмноження і лактації Патофізіологія обміну речовин Патофізіологія нервової системи	Лабораторна робота

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра ветеринарного акушерства, внутрішньої патології та
хірургії

Назва курсу	Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин
E-mail:	serhii.kernychnyi@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	

1.Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин» є однією із профільюючих клінічних дисциплін у підготовці здобувачів ОС «Бакалавр» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» **на основі ОКР «Молодший спеціаліст»**, що висвітлює фізіологічні та патологічні процеси, які відбуваються в організмі самок тварин протягом їх репродуктивного життя, вагітності, родів та післяродового періоду, у їх статевих органах та молочній залозі. *Короткий зміст дисципліни.* «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин» складається з таких розділів: акушерська фізіологія; штучне осіменіння тварин; трансплантація ембріонів; хвороби періоду вагітності, родів та післяродового періоду; хвороби молочної залози; неонатальна патологія; гінекологія, які є предметом вивчення, наукової роботи та втілення її наслідків у практичне акушерство.

2. Мета та цілі курсу: підготувати фахівця, здатного розв'язувати завдання та проблемні питання у галузі ветеринарного акушерства, гінекології та біотехнології відтворення тварин, а також впроваджувати інноваційні технології у професійну діяльність. Також до завдань, які стоять перед здобувачами вищої освіти, що опановують дисципліну «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин», відноситься: знати термінологію з компонентів освітньої програми, вміти установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання статевої сфери тварин та результатами лабораторних досліджень, збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики акушерсько-гінекологічних хвороб тварин, пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, зокрема інфекційних агентів, а також пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом дії акушерсько-гінекологічних втручань.

3. Формат курсу:

Змішаний - курс, що має очну складову і супровід в системі Moodle, включає структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання: Здобувач вищої освіти після завершення курсу «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин» повинен вміти: відтворювати термінологію з даної дисципліни, визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах статевої системи організму за різного фізіологічного стану тварини, установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання статевої

сфери, молочної залози та результатами лабораторних досліджень, володіти інформацією із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів щодо належного збереження та відтворення поголів'я тварин, збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики акушерсько-гінекологічних хвороб тварин, розуміти сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом дії акушерсько-гінекологічних втручань, розуміти сутність процесів взяття, зберігання та використання біологічної сировини тварин (сперми, яйцеклітин, ембріонів), проводити моніторинг щодо поширення акушерсько-гінекологічних хвороб різної етіології, пропонувати інноваційні підходи для вирішення проблемних ситуацій професійного або соціального походження, формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі, профілактики заразних і незаразних хвороб та лікування тварин, з акушерсько-гінекологічною патологією, рекомендувати до застосування карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування акушерсько-гінекологічних хвороб різної етіології, фармацевтичні препарати різного спектра та механізму дії, а також оцінювати можливі наслідки порушень законодавства в сфері ветеринарної медицини.

7. Перереквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів: «Анатомія», «Гістологія, ембріологія», «Фізіологія тварин», «Клінічна діагностика хвороб тварин», «Загальна хірургія», «Оперативна хірургія».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Комп'ютер з електронним проектором та переносним екраном.
2. Відеофільми.
3. Презентаційний мультимедійний матеріал для лекцій і лабораторних занять.
4. Музейні препарати.
5. Повні тексти лекцій, інструктивний матеріал.
6. Методичні рекомендації до лабораторних занять та самостійної роботи.

7. Схема курсу

Тема, план	Форма заняття
Тема 1. Вступ. Морфологічні особливості статевих органів свійських тварин	лекція
Тема 2. Фізіологічні особливості статевих органів свійських тварин	лекція
Тема 3. Осіменіння тварин	лекція
Тема 4. Сперма. Фізіологія та біохімія сперми	лекція
Тема 5. Технологія штучного осіменіння тварин і птахів	лекція

Тема 6. Фізіологічні особливості статевих органів свійських тварин	лекція
Тема 7. Фізіологія запліднення та ембріогенезу	лекція
Тема 8. Фізіологія вагітності	лекція
Тема 9. Патологія вагітності	лекція
Тема 10. Фізіологія родів	лекція
Тема 11. Патологія родів	лекція
Тема 12. Оперативне акушерство	лекція
Тема 13. Післяродові ускладнення	лекція
Тема 14. Неонатальна патологія	лекція
Тема 15. Анатомо-топографічні та фізіологічні особливості статевих органів самців сільськогосподарських тварин	лабораторне заняття
Тема 16. Одержання сперми від плідників	лабораторне заняття,
Тема 17. Макро- та мікроскопічна оцінка якості сперми. Вплив на сперміїв окремих факторів зовнішнього середовища	лабораторне заняття,
Тема 18. Розрідження та зберігання сперми	лабораторне заняття,
Тема 19. Діагностика тічки, статевого збудження, охоти і овуляції у самок сільськогосподарських тварин	лабораторне заняття,
Тема 20. Техніка штучного осіменіння самок сільськогосподарських тварин та птахів	лабораторне заняття,
Тема 21. Основи трансплантації ембріонів	лабораторне заняття,

Тема 22. Анатомічні особливості статевих органів вагітних тварин. Визначення віку плода.	лабораторне заняття,
Тема 23. Діагностика вагітності та неплідності у корів, кобил, овець, свиней.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 24. Хвороби вагітних тварин	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 25. Нормальні роди і післяродовий період	лабораторне заняття,
Тема 26. Патологія родів	лабораторне заняття,
Тема 27. Оперативне акушерство	лабораторне заняття,
Тема 28. Патологія післяродового періоду	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 29. Хвороби новонароджених	лабораторне заняття, самостійна робота

Тема, план	Форма заняття
Тема 1. Морфологічна структура молочної залози. Патологія молочної залози.	лекція
Тема 2. Аномалії та хвороби молочної залози. Хвороби та функціональні зміни вим'я.	лекція
Тема 3. Класифікація та патогенез маститу. Лікування тварин, хворих на мастит.	лекція

Тема 4. Гінекологія. Форми і причини неплідності.	лекція
Тема 5. Симптоматична неплідність.	лекція
Тема 6. Загальні принципи лікування тварин із гінекологічною патологією. Заходи профілактики.	лекція
Тема 7. Морфологічна структура молочної залози. Патологія молочної залози.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 8. Аномалії та хвороби молочної залози. Хвороби та функціональні зміни вим'я.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 9. Класифікація та патогенез маститу. Лікування тварин, хворих на мастит.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 10. Гінекологія. Форми і причини неплідності.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 11. Симптоматична неплідність.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 12. Загальні принципи лікування тварин із гінекологічною патологією. Заходи профілактики.	лабораторне заняття, самостійна робота

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
кафедра інфекційних та інвазійних хвороб

Назва курсу	<i>Ветеринарно-санітарна експертиза</i>
E-mail:	<i>goruky@ukr.net</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=977</i>

1. Коротка анотація до курсу – навчальна дисципліна «Ветеринарно-санітарна експертиза» є обов’язковою при підготовці здобувачів ОС «Бакалавр» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина». При вивченні даного курсу у здобувачів формується знання та навички із проведення ветеринарно-санітарних заходів та чіткого вирішення питань санітарно-гігієнічних досліджень і ветеринарно-санітарного благополуччя харчових продуктів та технічної сировини тваринного походження під час їх виробництва (підприємства всіх форм власності), на всіх етапах технології переробки (м’ясо-, молокопереробні підприємства, птахокомбінати, рибокомбінати тощо), а також під час транспортування, зберігання та в місцях реалізації, дотримуючись виконання діючих ветеринарно-санітарних норм та правил.

2. Мета та цілі курсу – метою вивчення дисципліни «Ветеринарно-санітарна експертиза» є формування знань та навичок при проведенні ветеринарно-санітарних заходів та вирішення завдань санітарно-гігієнічних досліджень і ветеринарно-санітарного контролю продуктів тваринного походження та сировини на всіх етапах виробництва та реалізації.

Основні цілі при вивченні курсу: формування здатності до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; вміння застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професії; набуття навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій; проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатності спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей); працювати в міжнародному контексті; навчити студентів розуміти та встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин; використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності; дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності; володіти методиками патолого-анатомічної діагностики; проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень; організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження; розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей; організовувати нагляд і контроль за виробництвом, зберіганням, транспортуванням та

реалізацією продукції тваринного і рослинного походження; оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення; здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення; організовувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час здійснення професійної діяльності.

2. Формат курсу – очний, змішаний.

4. Результати навчання - в результаті вивчення дисципліни здобувач повинен: відтворювати термінологію з компонентів освітньої програми; установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень; розуміти сутність процесів виготовлення, зберігання та переробки біологічної сировини; проводити моніторинг щодо поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля; формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі, профілактики заразних і незаразних хвороб та лікування тварин, виробничих і технологічних процесах, запроваджених у підприємствах; оцінювати можливі наслідки порушень законодавства в сфері ветеринарної медицини.

5. Пререквізити - здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів - «Ветеринарна мікробіологія та імунологія», «Епізоотологія та інфекційні хвороби тварин», «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин», «Організація ветеринарної справи», «Біобезпека у ветеринарній медицині», «Методика наукових досліджень»

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – персональний комп'ютер, навчальні матеріали (підручники, посібники, словники, довідники тощо), ілюстративний матеріал, мультимедійний матеріал, методичні рекомендації, лабораторне обладнання.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Вступ у ветсанекспертизу. Біологічні основи предмету «Ветеринарно-санітарна експертиза	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Порядок приймання та здавання тварин для забою. Передзабійне утримання тварин	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Основи технології та гігієна переробки забійних тварин	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Морфологія, хімічний склад і товарознавство м'яса	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Організація та методика післязабійної ветеринарно-санітарної експертизи туш і органів	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Ветеринарно-санітарна експертиза продуктів забою тварин при виявленні інфекційних та інвазійних хвороб	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Технологія і гігієна консервування м'яса низькими температурами	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Технологія і ветсанекспертиза при виробництві м'ясокопченостей і ковбасних виробів	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Технологія, товарознавство і ветсанекспертиза харчових жирів та кишкової сировини	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Технологія, товарознавство і ветсанекспертиза крові та шкіряно-хутрової сировини	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Ознайомлення з правилами техніки безпеки при роботі у лабораторії. Методи визначення вгодованості забійних тварин. Категорії вгодованості. Порядок приймання та огляду забійних тварин.	<i>Лабораторна робота</i>
Класифікація м'яса за видом тварин, статтю, вгодованістю, термічним станом та харчовим призначенням. Сортова класифікація туш забійних тварин. Мікробіологічні дослідження м'яса, методи визначення свіжості м'яса. Визначення видової приналежності м'яса.	<i>Лабораторна робота</i>
Вивчення топографії лімфатичних вузлів туш і органів. Методика і техніка ветеринарно-санітарної	<i>Лабораторна робота</i>

експертизи туш і органів на лініях переробки тварин різних видів.	
Ветеринарно-санітарна експертиза продуктів забою тварин при виявленні інфекційних та інвазійних хвороб. Дослідження органів і туш забійних тварин на цистицеркоз, ехінококоз і трихінельоз.	<i>Лабораторна робота</i>
Ветеринарно-санітарне дослідження м'ясних банкових консервів.	<i>Лабораторна робота</i>
Ветеринарно-санітарна оцінка та дослідження ковбасних виробів.	<i>Лабораторна робота</i>
Ветеринарно-санітарна експертиза субпродуктів, харчових тваринних жирів, кишкової, шкіряно-хутрової і технічної сировини.	<i>Лабораторна робота</i>
Ветеринарно-санітарні умови одержання якісного та безпечного молока. Зміни молока під час зберігання	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Правила одержання молока на молочно-товарних фермах. Первинна обробка молока. Вимоги держстандарту до молока	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Молоко, як можливе джерело інфекційних хвороб	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Переробка молока на підприємствах молочної промисловості	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Молочні продукти. Вимоги до молока під час переробки на молочні продукти	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Вимоги держстандарту до молочних продуктів	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Ветеринарно-санітарна експертиза яєць	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Ветеринарно-санітарна експертиза риби та рибних продуктів	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Ветеринарно-санітарна експертиза меду та продуктів бджільництва	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Особливості ветеринарно-санітарної експертизи м'яса, молока та молочних продуктів на продовольчих ринках	<i>Лекція, самостійне заняття</i>
Вимоги стандарту до молока. Правила відбору, пересилки і підготовки середніх проб молока для санітарно-гігієнічних досліджень. Дослідження органолептичних, фізико-хімічних показників коров'ячого молока.	<i>Лабораторна робота</i>
Методи дослідження санітарно-гігієнічних показників молока. Визначення в молоці окремих компонентів. Виявлення фальсифікацій молока. Методи ветеринарно-санітарної експертизи молочних продуктів.	<i>Лабораторна робота</i>
Ветеринарно-санітарна експертиза яєць та яєчних продуктів. Ветеринарно-санітарна експертиза риби та рибних продуктів.	<i>Лабораторна робота</i>
Ветеринарно-санітарна експертиза меду та продуктів бджільництва. Виявлення фальсифікацій меду.	<i>Лабораторна робота</i>
Правила доставки, відбір проб та порядок проведення ветеринарно-санітарної експертизи харчових продуктів на продовольчих ринках. Ведення документації.	<i>Лабораторна робота</i>

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра інфекційних та інвазійних хвороб

Назва курсу	ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ
E-mail:	prosiany2016@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1108

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Епізоотологія та інфекційні хвороби» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня „Бакалавр” на базі молодшого спеціаліста. Загальною метою курсу є набуття теоретичних знань, формування професійних навичок та розвиток клінічного мислення при діагностиці інфекційних хвороб, оцінці епізоотичної ситуації та проведення протиепізоотичних заходів.

2. Мета та цілі курсу - пізнання загальних об'єктивних закономірностей виникнення, розвитку та згасання інфекційних хвороб за сучасних умов ведення тваринництва, формування у студентів теоретичних знань, клінічного мислення та удосконалення практичних навичок при проведенні діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб тварин, набуття теоретичних знань, формування професійних навичок та розвиток клінічного мислення при діагностиці інфекційних хвороб, оцінці епізоотичної ситуації та проведення протиепізоотичних заходів.

3. Формат курсу – Очний.

Змішаний – курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання – знати: загальні закономірності епізоотичного процесу та перебігу інфекційної хвороби, методику епізоотологічного дослідження, як основного методу вивчення епізоотичної ситуації, основні принципи роботи при інфекційних хворобах тварин; основні принципи загальних та специфічних профілактичних заходів у благополучних господарствах, основні загальні та специфічні профілактичні заходи у неблагополучних господарствах, основні принципи діагностики інфекційних хвороб тварин, особливості терапії і профілактичних заходів при інфекційних захворюваннях, сучасні засоби дезінфекції, дезінсекції та дератизації.

вміти: на основі анамнезу, клінічного обстеження та лабораторних досліджень ставити діагноз, призначати лікування та брати участь у розробленні і здійсненні комплексних заходів з профілактики та ліквідації інфекційних хвороб тварин.

5. Пререквізити - здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «Анатомія свійських тварин», «Фізіологія тварин», «Ветеринарна мікробіологія», «Ветеринарна вірусологія», «Клінічна діагностика хвороб тварин», «Ветеринарна санітарія і гігієна», «Ветеринарна фармакологія», «Ветеринарна санітарія і гігієна», «Патологічна анатомія та розтин», «Клінічна патофізіологія».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Інструктивні матеріали, ілюстративні матеріали, звітна та планова ветеринарна документація.
2. Практикуми, посібники, підручники.
3. Консервованний патматеріал.
4. Презентаційний мультимедійний матеріал для лекцій і лабораторних занять.
5. Музейні біопрепарати.
6. Повні тексти лекцій (наочний і електронний варіант).
7. Методичні вказівки для лабораторних занять і самостійної роботи студентів, методичне забезпечення навчальної практики.
8. Методичні вказівки для виконання студентами індивідуальних завдань.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Вступ в епізоотологію. Закони і категорії епізоотології Інфекція та інфекційна хвороба. Еволюція інфекційних хвороб. Види інфекції.	Лекція
Тема 2. Імунітет. Біологія імунної відповіді.	Лекція
Тема 3. Епізоотичний процес і його рушійні сили.	Лекція, самостійна робота
Тема 4. Номенклатура і класифікація інфекційних хвороб. МЕБ.	Самостійна робота
Тема 5. Методи діагностики та профілактика інфекційних хвороб. Ліквідація інфекційних хвороб та оздоровчі заходи.	Лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 6. Біопрепарати і методи їх застосування.	Лабораторне заняття
Тема 7. Епізоотичне обстеження господарства. Облік і звітність. Розробка планів протиепізоотичних заходів.	Самостійна робота
Тема 8. Ветеринарна санітарія.	Лабораторне заняття
Тема 9. Сибірка, туберкульоз, бруцельоз, лептоспіроз.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 10. Лістеріоз, туляремія, правець, злоякісний набряк.	Лабораторне заняття
Тема 11. Ящур, віспа, сказ, хвороба Ауескі.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 12. Рикетсіози. Хламідіози.	Самостійна робота
Тема 13. Дерматомікози. Псевдотуберкульоз. Везикулярний стоматит.	Самостійна робота
Тема 14. Заразні хвороби диких тварин. Емерджентні та екзотичні інфекції. Особливості профілактики.	Самостійна робота
Тема 15. Лейкоз великої рогатої худоби. Чума великої рогатої худоби. Чума дрібних жуйних. Злоякісна катаральна гарячка великої рогатої худоби. Паратуберкульоз. Емфізематозний карбункул. Браздот та інфекційна ентеротоксемія овець.	Лекція, лабораторне заняття, самостійна робота

Тема 16. Пріонні інфекції жуйних.	Самостійна робота
Тема 17. Контагіозна плевропневмонія великої рогатої худоби. Інфекційна агалактія овець та кіз. Інфекційна плевропневмонія кіз.	Самостійна робота
Тема 18. Вісна-маєді. Лихоманка долини Рифт. Блутанг. Контагіозний пустульозний дерматит овець та кіз Інфекційний епідидиміт баранів.	Самостійна робота
Тема 19. Колібактеріоз. Сальмонельоз. Кампілобактеріоз. Стрептококоз. Анаеробна дизентерія. Колієнтеротоксемія свиней.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 20. Герпес-, параміксо-, тога- і аденовірусні інфекції молодняку.	Самостійна робота
Тема 21. Корона-, рота-, парво- і риновірусні інфекції молодняку.	Самостійна робота
Тема 22. Бешиха. Класична чума свиней.	Лекція
Тема 23. Гемофільозний полісерозит. Гемофільозна плевропневмонія. Парвовірусна інфекція свиней. Актинобацильозна плевропневмонія.	Самостійна робота
Тема 24. Африканська чума свиней. Ензоотичний енцефаломієліт (Хвороба Тешена). Інфекційний атрофічний риніт.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 25. Репродуктивно-респіраторний синдром свиней. Дизентерія. Вірусний трансмісивний гастроентерит.	Лабораторне заняття
Тема 26. Грип свиней. Ензоотична бронхопневмонія.	Самостійна робота
Тема 27. Везикулярна хвороба. Везикулярна екзантема.	Самостійна робота
Тема 28. Сап. Мит.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 29. Ринопневмонія коней. Епізоотичний лімфангоїт. Інфекційна анемія.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 30. Інфекційні енцефаломієліти коней (західноамериканський, східноамериканський, венесуельський, японський), африканська чума.	Самостійна робота
Тема 31. Вірусний артеріт коней. Контагіозний метрит. Грип коней.	Самостійна робота
Тема 32. Ньюкаслська хвороба. Грип птиці. Сальмонельоз птиці, колібактеріоз птиці.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 33. Лейкоз. Хвороба Марека.	Лабораторне заняття
Тема 34. Інфекційний ларинготрахеїт. Інфекційний бронхіт. Віспа птиці. Інфекційний бурсит курей (хвороба Гамборо).	Лекція, лабораторне заняття
Тема 35. Мікоплазмози птиці. Респіраторний мікоплазмоз.	Самостійна робота
Тема 36. Орнітоз (хламідіоз). Синдром зниження несучості курок. Чума качок.	Самостійна робота
Тема 37. Вірусний гепатит каченят. Вірусний синусит каченят. Вірусний ентерит гусенят.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 38. Енцефаломієліт птиці, інфекційна анемія курчат, нейсеріоз птиці.	Самостійна робота
Тема 39. Алеутська хвороба норок . Вірусний ентерит норок. Псевдомоноз норок. Інфекційна (трансмісивна) енцефалопатія норок. Сальмонельоз, диплококоз, колібактеріоз хутрових звірів.	Лекція, лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 40. Міксоматоз. Вірусна геморагічна хвороба кролів. Інфекційний стоматит, пастерельоз, інфекційний риніт кролів.	Лекція, лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 41. Основні принципи специфічної профілактики та лікування інфекційних хвороб собак. Чума м'ясоїдних. Інфекційний гепатит м'ясоїдних.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 42. Інфекційний трахеобронхіт. Аденовіроз. Герпесвірусна інфекція. Парагрип. Бордетельоз собак. Хвороба Лайма. Папіломатоз собак. Інфекційні гастроентерити собак.	Самостійна робота

Тема 43. Основні принципи специфічної профілактики та лікування інфекційних хвороб кішок. Каліцивіроз котів. Панлейкопенія та інфекційний ринотрахеїт котів.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 44. Лейкемія кішок. Інфекційний перитоніт кішок. Вірусний імунodefіцит кішок.	Самостійна робота
Тема 45. Хвороби бджіл. Заходи щодо охорони пасік від занесення збудників заразних хвороб бджіл. Американський гнилець. Європейський гнилець. Мішечкуватий розплід. Парагнилець. Аскосфероз. Септицемія бджіл.	Лекція, лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 46. Гострий вірусний параліч. Хронічний вірусний параліч. Колібактеріоз бджіл. Сальмонельоз бджіл. Гафніоз. Філаметовіроз. Аспергільоз. Меланоз бджіл.	Лекція, самостійна робота
Тема 47. Хвороби риб. Геморагічна септицемія (краснуха) коропів. Запалення плавального міхура. Весняна вірусна хвороба. Заходи проти заразних хвороб риб.	Лекція, лабораторне заняття
Тема 48. Віспа коропів. Сапролегніоз. Бранхіомікоз коропів Вірусна геморагічна септицемія лососевих риб. Фурункульоз лососевих риб.	Лекція, самостійна робота
Тема 49. Особиста профілактика при зоонозах. Ознайомлення з роботою ветеринарно-санітарних об'єктів господарства, методикою проведення дезінфекції, дезінсекції та дератизації, порядком проведення епізоотологічного обстеження та вивчення епізоотичної ситуації регіону за місцем проходження навчальної практики.	Навчальна практика
Тема 50. Ознайомлення з методами фіксації і оволодіння технікою взяття крові у різних видів тварин. Ознайомлення з основними правилами відбору та відправки патматеріалу для лабораторних досліджень.	Навчальна практика
Тема 51. Організація масових алергічних діагностичних досліджень різних видів тварин та птиці.	Навчальна практика
Тема 52. Проведення профілактичної імунізації проти інфекційних захворювань.	Навчальна практика
Тема 53. Ознайомлення з порядком роботи та документацією державних установ ветеринарної медицини Кам'янець-Подільського району.	Навчальна практика

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра ветеринарного акушерства, внутрішньої патології та хірургії

Назва курсу	<i>ЗАГАЛЬНА І СПЕЦІАЛЬНА ХІРУРГІЯ</i>
E-mail:	bodnar.vetdoc@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view .

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Загальна ветеринарна хірургія» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня „Бакалавр” **на основі ОКР «Молодший спеціаліст»**, вивчає видову реактивність тварин, запалення, хірургічну інфекцію, принципи патогенетичного лікування тощо. Вивчення загальної ветеринарної хірургії дає змогу засвоїти основи хірургічної патології, скласти чітке уявлення про перебіг, принципи лікування та профілактику хірургічних хвороб тварин. Поряд з оперативною хірургією вона є базою для вивчення спеціальної ветеринарної хірургії.

2. набуття майбутніми фахівцями необхідних знань про патогенез захворювань та вміння управляти захисно-приспосувальними реакціями організму; засвоєння практичних навиків ефективного лікування хворих тварин з різною хірургічною патологією; знати етіопатогенез конкретних хірургічних хвороб, оволодіти загальними і спеціальними методами клінічного та інструментального дослідження хворих тварин, навчитися диференціювати від схожих захворювань; проводити лікувально-профілактичні заходи з урахуванням видових та індивідуальних особливостей пацієнта.

3. Формат курсу - Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

3. Результати навчання – у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** клінічний прояв хірургічних захворювань, які зустрічаються у тварин, виявляти причини їх розвитку, на основі чого встановлювати точний діагноз; володіти в достатній мірі оперативними

й консервативними методами лікування; **вміти:** правильно встановлювати діагноз та чітко диференціювати хірургічну патологію, надавати необхідну лікувальну допомогу хворій тварині, проводити профілактичні заходи, спрямовані на запобігання виникнення масових хірургічних захворювань, давати їм наукове та економічне обґрунтування.

Значення даної дисципліни для формування магістра ветеринарної медицини зростає з постійним збільшенням кількості свійських та дрібних тварин.

6. Пререквізити – здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів - «Фізіологія», «Анатомія свійських тварин», «Клінічна діагностика хвороб тварин», «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія», «Патологічна анатомія та розтин» та «Методика наукових досліджень» .

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Презентаційний мультимедійний матеріал та засоби для його перегляду.
2. Хірургічний інструментарій, лабораторні прилади та матеріали.
3. Тексти лекцій.
4. Роздатковий ілюстративний матеріал.

8. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Вступ. Поняття про травму і травматизм.	лекція
Тема 2. Колапс. Шок. Запалення.	лекція
Тема 3. Закриті механічні ушкодження.	лекція
Тема 4. Змертвіння. Виразки. Нориці.	лекція
Тема 5. Відкриті механічні ушкодження.	лекція

Тема 6. Термічні та хімічні опіки. Відмороження. Радіаційні ураження.	лекція
Тема 7. Хірургічна інфекція.	лекція
Тема 8. Хвороби шкіри.	лекція
Тема 9. Хвороби м'язів. Хвороби бурс, сухожилкових піхов, сухожилків.	лекція
Тема 10. Хвороби суглобів.	лекція
Тема 11. Хвороби нервової системи.	лекція
Тема 12. Хвороби окістя і кісток.	лекція
Тема 13. Ветеринарна онкологія.	лекція
Тема 14. Травма і травматизм. Реакція організму на травму. Шок. Колапс. Запалення. Закриті механічні ушкодження. Ушиб. гематома. Лімфоекстравазат.	Лабораторно-практичне заняття
Тема 15. Відкриті механічні ушкодження (рани). Загальні принципи та видові особливості лікування ран у тварин.	Лабораторно-практичне заняття
Тема 16. Термічні та хімічні опіки. Відмороження. Змертвіння. Виразки. Нориці.	Лабораторно-практичне заняття
Тема 17. Хвороби шкіри у тварин. Дерматити. Екзема. Гнійничкові ураження шкіри.	Лабораторно-практичне заняття
Тема 18. Хвороби м'язів. Міозити. Міопатози. Атрофія м'язів. Хвороби суглобів. Хвороби бурс, сухожилкових піхов, сухожилків.	Лабораторно-практичне заняття самостійна робота
Тема 19. Хвороби нервової системи. Хвороби окістя і кісток. Переломи кісток.	Лабораторно-практичне заняття самостійна робота
Тема 20. Пухлини у тварин. Загальні принципи та особливості профілактики та лікування неоплазій у тварин.	Лабораторно-практичне заняття самостійна робота

Тема 1. Хвороби в ділянці голови, потилиці та шиї.	лекція
Тема 2. Хвороби в ділянці, холки, грудної клітки, спини і попереку.	лекція
Тема 3. Хвороби в ділянці черевної стінки, тазу, хвоста, прямої кишки.	лекція
Тема 4. Хвороби статевих органів самців. Ускладнення після кастрації.	лекція
Тема 5. Хвороби кінцівок.	лекція
Тема 6. Хвороби копит та копитаць.	лекція
Тема 7. Будова та фізіологія органу зору. Загальні принципи та особливості лікування хвороб очей у тварин.	лекція
Тема 8. Хвороби в ділянці голови, потилиці та шиї.	Лабораторно-практичне
Тема 9. Хвороби в ділянці грудної клітини, спини і попереку. Хвороби в ділянці тазу, хвоста, прямої кишки. Післякастраційні ускладнення.	Лабораторно-практичне
Тема 10. Хвороби кінцівок. Ветеринарна ортопедія. Ортопедична диспансеризація	Лабораторно-практичне самостійна робота
Тема 11. Дослідження ока та його захисних пристосувань. Ураження рогівки та кон'юнктиви. Інфекційні та інвазійні кератокон'юнктивіти. Катаракта. Глаукома.	Лабораторно-практичне самостійна робота

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра ветеринарного акушерства, внутрішньої патології та
хірургії

Назва курсу	<i>Оперативна хірургія, топографічна анатомія з основами анестезіології</i>
E-mail:	Astepanov69@ukr.net
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=1493

1.Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Оперативна хірургія, топографічна анатомія з основами анестезіології» є однією із профільюючих клінічних дисциплін у підготовці здобувачів ОС «Бакалавр» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» **на основі ОКР «Молодший спеціаліст»**. Оперативна хірургія – наука про хірургічні операції, застосовувані для лікування хворих тварин від різних захворювань і підвищення продуктивності тваринництва. Оперативна хірургія особливу увагу приділяє розробленню принципів порівняльної оцінки різних способів оперативних втручань, що, з урахуванням загального стану тварини і характеру її захворювання, полегшує лікареві вибір у кожному конкретному випадку найбільш раціонального способу операції. Оперативна хірургія, використовуючи способи і методи оперативних втручань, удосконалюючи їх, формує світогляд лікаря-практика, що допомагає вирішувати різні проблеми, які постають при наданні ветеринарної допомоги.

2. Мета та цілі курсу: Мета: навчити: хірургічному оперуванню; розв'язувати завдання та проблемні питання у галузі ветеринарної медицини стосовно безпечного, науково-обумовленого оперування для лікування хворих тварин від різних захворювань і підвищення продуктивності тваринництва; абстрактному мисленню, аналізу і синтезу; розумінню предметної області та розумінню професії; впроваджувати інноваційні технології у професійну діяльність, які характеризуються невизначеними умовами; застосовувати знання у практичних ситуаціях; використовувати інформаційні і комунікаційні технології; проводити дослідження на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

3. Формат курсу:

Змішаний - курс, що має очну складову і супровід в системі Moodle, включає структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання: Здобувач вищої освіти після завершення курсу «Оперативна хірургія, топографічна анатомія з основами анестезіології» повинен вміти: відтворювати термінологію з даної дисципліни; визначати та встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин; використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;

дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності; проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу; організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження; проводити хірургічні заходи і операції; розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології; характеризувати біологічні та технологічні процеси з використанням спеціалізованих програмних засобів; здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення; організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час здійснення професійної діяльності.

Здобувач вищої освіти повинен вміти: виконувати фіксацію тварин у стоячому та лежачому положенні; проводити місцеве та загальне знеболювання; виконувати розрізи, екстирпації та ампутації; накладати хірургічні шви; виконувати новокаїнові блокади; зупиняти кровотечу; накладати пов'язки; виконувати оперативні втручання на різних ділянках тіла тварини.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів: «Анатомія», «Гістологія, ембріологія», «Фізіологія тварин», «Ветеринарна фармакологія».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Комп'ютер з електронним проектором та переносним екраном.
2. Відеофільми.
3. Презентаційний мультимедійний матеріал для лекцій і лабораторних занять.
4. Музейні препарати.
5. Повні тексти лекцій, інструктивний матеріал.
6. Методичні рекомендації до лабораторних занять та самостійної роботи.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Загальні відомості про оперативну хірургію та топографічну анатомію. Вчення про хірургічну операцію.	лекція
Тема 2. Профілактика хірургічної інфекції.	лекція
Тема 3. Анестезіологія.	лекція
Тема 4. Види кровотеч та способи їх зупинки.	лекція
Тема 5. Операції на голові.	лекція
Тема 6. Операції на вентральній ділянці шиї.	лекція
Тема 7. Операції в ділянці бокової грудної стінки.	лекція
Тема 8. Операції на шлунку жуйних і собак.	лекція

Тема 9. Операції на кишках.	лекція
Тема 10. Кастрація самців.	лекція
Тема 11. Кастрація самок	лекція
Тема 12. Кесарів розтин.	лекція
Тема 13. Операції на препуціальному мішку і статевому члені.	лекція
Тема 14. Операції в ділянці таза.	лекція
Тема 15. Операції в ділянці промежини.	лекція
Тема 16. Операції на кінцівках та хвості.	лекція
Тема 17. Фіксація тварин.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 18. Профілактика хірургічної інфекції.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 19. Ін'єкції, вливання і кровопускання	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 20. Анестезіологія.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 21. Роз'єднання та з'єднання тканин	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 22. Елементи пластичних операцій	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 23. Десмургія.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 24. Термокаутеризація.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 25. Операції на голові.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 26. Операції на вентральній ділянці шиї.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 27. Операції в ділянці бокової грудної стінки.	лабораторне заняття,

	самостійна робота
Тема 28. Будова м'якої черевної стінки. Знеболювання черевної стінки. Лапаротомія.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 29. Операції на кишках.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 30. Кастрація самців.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 31. Кастрація самок.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 32. Операції на препуціальному мішку і статевому члені.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 33. Операції на молочній залозі.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 34. Операції в ділянці промежини.	лабораторне заняття, самостійна робота
Тема 35. Операції на кінцівках та хвості.	лабораторне заняття, самостійна робота

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра інфекційних та інвазійних хвороб

Назва курсу	<i>Паразитологія та інвазійні хвороби тварин</i>
E-mail:	mab.kp.ua@gmail.com levytska28@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=207

1. Коротка анотація до курсу - Навчальна дисципліна «Паразитологія та інвазійні хвороби» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «Бакалавр». Дисципліна «Паразитологія та інвазійні хвороби» формує у «Бакалавра» систему теоретичних знань з діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб тварин, сприяє набуттю ним практичних навичок з лабораторної справи, а також постановці діагнозу та підготовці його до самостійної наукової та практичної роботи.

2. Мета та цілі курсу - Метою вивчення предмету є набуття теоретичних і практичних знань з діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб тварин, отримання практичних навичок в проведенні протипаразитарних заходів в тваринницьких господарствах та підготовка здобувача до практичної роботи

Набуття здобувачем практичних навичок з сучасних методів діагностики паразитарних хвороб, а також підготовка «Бакалавра» до самостійної наукової та практичної роботи. Освоєння принципів загальної паразитології для прогнозування, діагностики, лікування і профілактики, організації превентивних заходів за інвазійних хвороб.

3. Формат курсу - Очний.

Змішаний - курс, що має очну складову і супровід в системі Moodle, який включає структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання – Знати: Сучасне вчення про паразитів паразитів. Основовні морфологічні та біологічні особливості різних видів паразитів. Біологічні особливості системи паразит–хазяїн. **Вміти:** поставити точний діагноз на інвазійне захворювання, провести лабораторне дослідження різних матеріалів від хворих тварин на наявність збудників інвазії, провести диференційну діагностику, володіти сучасними методами лікування та профілактики.

5. Пререквізити - здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів – «Клінічна діагностика», «Внутрішні незаразні хвороби»; «Патологічна фізіологія та імунологія», «Фармакологія», «Зоологія», «Патологічна анатомія», «Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва»,

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Комп'ютер з відеопроєктором та переносним екраном.
2. Презентаційний мультимедійний матеріал.
3. Лабораторні прилади, мікропрепарати, макропрепарати, вологі препарати.
4. Тексти лекцій.
5. Роздатковий ілюстративний матеріал.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
ТЕМА 1. Значення паразитології (зоопаразитології) як науки, її обсяг, мета і завдання та структурно-логічна схема.	Лекція, Самостійна
ТЕМА 2. Біологічні основи паразитології.	Лекція, Самостійна
ТЕМА 3. Вчення про паразитарні (інвазійні) хвороби.	Лабораторна, самостійна
ТЕМА 4. Загальні відомості про ветеринарну гельмінтологію.	Лабораторна, самостійна
ТЕМА 5. Методи діагностики гельмінтозів.	Лабораторна, самостійна
ТЕМА 1. Загальна характеристика трематод. Фасціольоз тварин.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 2. Трематодози жуйних.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 3. Трематодози птахів.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 4. Трематодози м'ясоїдних	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 5. Трематодози риб.	Лабораторна, самостійна
ТЕМА 1. Загальна характеристика класу цестода. Цистицеркози тварин.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 2. Ларвальні цестодози тварин.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 3. Імагінальні цестодози тварин.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 4. Цестодози птахів, кролів та риб.	Лабораторна, самостійна
ТЕМА 1. Загальна характеристика нематод. Оксіуратози тварин.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 2. Аскаридатоzi тварин.	Лекція, лабораторна,

	самостійна
ТЕМА 3. Стронгілятози травного тракту тварин.	Лабораторна, самостійна
ТЕМА 4. Стронгілятози дихальних шляхів тварин.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 5. Трихуратози тварин (тризуроз, трихінельоз). Методи їх діагностики.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 6. Філяріатози тварин (сетаріоз, стефанофіляріоз, дирофіляріоз). Методи їх діагностики.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 7. Спіруратози тварин (Телязіози). Методи їх діагностики. Акантоцефальози тварин (Макраканторинхоз, Поліморфоз). Методи їх діагностики.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 1. Вступ в ентомологію. Оводові хвороби тварин: гіподермоз, естроз, дерматобіоз, кривеліоз, едемагеноз, цефеноміоз, цефалопіноз, фарингоміоз жуйних тварин та гастрофільоз і ринестроз коней.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 2. Хвороби, спричинювані постійними ектопаразитами тварин: малофагози (бовікольоз, триходектоз); мелофагози (гіпобоскоз, ліоптеноз); сифункулятози (гематопіноз, ліогнатоз) та сифонаптерози (ктеноцефалідоз) тварин, браульоз бджіл.	Лекція, Самостійна
ТЕМА 3. Комахи - збудники ентомозів та переносники збудників трансмісивних хвороб і шкідники продуктів тваринництва: вольфартіоз тварин, сенотаїніоз і конопідоз бджіл; зоофільні мухи; мухи цеце.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 4. Тимчасові кровосисні комахи (гедзі, мошки, комарі, мокреці, москїти). Клопи, таргани.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 1. Вступ в арахнологію. Паразитиформні кліщі: іксодові, аргасові та гамазоїдні, акарапоз і варооз бджіл.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 2. Акариформні кліщі і акарози тварин. Саркоптоїдні кліщі: саркоптози (саркоптоз свиней, жуйних, кролів, м'ясоїдних та хутрових тварин, нотоєдроз кролів, собак, котів та хутрових тварин, кнемідокоптоз птиці); псороптози (псороптоз і хоріоптоз жуйних, коней і кролів, отодектоз хутрових і м'ясоїдних тварин).	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 3. Тромбідіформні кліщі: демодекоз великої рогатої худоби, свиней та м'ясоїдних тварин, епідермоптоз, сирингофільоз птиці.	Лабораторна, самостійна
ТЕМА 1. Вступ в протозоологію. Піроплазмідози тварин. Бабезіози великої рогатої худоби, овець, кіз, коней, собак та свиней. Тейлеріози великої і дрібної рогатої худоби. Малярія та лейкоцитозооз птахів.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 2. Кокцидіози тварин. Еймеріози великої рогатої худоби, овець, кіз, свиней, кролів, птахів і риб. Безноїтіоз жуйних. Ізоспорові свиней, цистоізоспорові м'ясоїдних тварин, криптоспоридіоз, токсоплазмоз, саркоцистоз тварин.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 3. Саркомастігофорози тварин. Трихомоноз великої рогатої худоби, свиней і птиці, трипаносомози коней, свиней і м'ясоїдних тварин, гістомоноз птахів, амебіоз (амебна дизентерія) свиней та бджіл, лейшманіоз тварин.	Лекція, лабораторна, самостійна
ТЕМА 4. Ціліофорози тварин. Балантидіоз свиней. Хілоденельоз, триходеноз та іхтіофтиріоз риб.	Лекція, лабораторна, самостійна

ТЕМА 5. Хвороби, спричинені прокаріотами. Анаплазмоз, еперитрозооноз тварин, бореліоз птахів і свиней.	Лабораторна, самостійна
--	-------------------------

8. Підсумковий контроль – екзамен та курсова робота, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
факультет ветеринарної медицини та технологій у тваринництві
кафедра нормальної та патологічної морфології і фізіології

Назва курсу	<i>Патологічна анатомія та розтин</i>
E-mail:	<i>valentinachepurna70@gmail.com</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=197</i>

1. Коротка анотація до курсу – Навчальна дисципліна «Патологічна анатомія та розтин» є обов’язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 Ветеринарна медицина, освітнього ступеня «Бакалавр». Фундаментальними засадами, на яких ґрунтується навчальна дисципліна «Патологічна анатомія та розтин» є вивчення студентами матеріальних основ патологічних процесів, їх причин, механізмів, динаміки розвитку і їх завершення. Прикладним аспектом дисципліни, який зіставляє відповідність структурнофункціональних змін з результатами клінічних, біохімічних і патофізіологічних досліджень з метою контролю лікувально-профілактичної роботи є вивчення нозології, морфофункціональних змін в органах, тканинах і клітинах, виявлених при патологоанатомічному розтині, а також особливості патологоанатомічної діагностики хвороб.

2. Мета та цілі курсу – мета патологічної анатомії, полягає у вивченні структурних основ патологічних процесів та захворювань, їх етіології, патогенезу, для більш глибокого розуміння теоретичних основ ветеринарної медицини, клінічних проявів хвороб та використання набутих знань у роботі лікаря ветеринарної медицини.

Вивчаючи дисципліну студенти набувають загальної компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей); здатність працювати в міжнародному контексті; прагнення до збереження довкілля.

А також фахової компетентності: здатність розуміти та встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин; здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності; здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності; здатність володіти методиками патолого-анатомічної діагностики; здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень; здатність організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження; здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей; здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

3. Формат курсу –Очний

Змішаний - курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання - В результаті виконання програми студент повинен *знати*: матеріальні основи загальнопатологічних

процесів; нозологію, патоморфологічні зміни та диференційні ознаки основних інфекційних та інвазійних хвороб; посмертні зміни та їх диференціацію від патологічних процесів.

студенти набувають навичок: працювати з мікроскопом, музейними та гістологічними препаратами; відбирати та консервувати патологічний матеріал для гістологічних та інших видів лабораторних досліджень; правильно методично і технічно робити розтин трупів тварин; визначати і описувати характер патологічних процесів в органах і тканинах на основі макро – і мікроскопічних змін; складати патологоанатомічний діагноз; обґрунтовувати основне захворювання, його ускладнення і супутні хвороби; правильно і грамотно оформити документи розтину і супровідну для лабораторного дослідження патологічного матеріалу.

5. Пререквізити - Для успішного навчання та опанування компетентностями з дисципліни «Патологічна анатомія та розтин» студент повинен володіти знаннями з наступних дисциплін: анатомія тварин; гістологія, цитологія та ембріологія; паразитологія; генетика; фізіологія; мікробіологія, вірусологія та імунологія; патологічна фізіологія; радіобіологія; латинська мова.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання - мікроскопи, колекції макро- та мікропрепаратів (навчальна колекція та колекція Музею патанатомії); таблиці; фото; мультимедійні презентації; роздатковий ілюстративний матеріал; методичні вказівки до практичних занять для студентів; методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів; повний перелік контрольних питань з навчальної дисципліни; тестові завдання для проведення поточного контролю; тестові завдання для проведення підсумкового контролю; програмне забезпечення навчальної платформи Moodle.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Вступ. Атрофії. Дистрофії. Білкові дистрофії.	Лекція
Тема 2. Жирова, вуглеводнева і мінеральна дистрофії.	Лекція
Тема 3. Розлади крово– та лімфообігу.	Лекція
Тема 4. Смерть і посмертні зміни. Некроз та апоптоз.	Лекція
Тема 5. Патоморфологія запалення.	Лекція
Тема 6. Пухлини. Лейкози.	Лекція
Тема 7. Патологія органів за хвороб серцево – судинної і нервової системи.	Лекція
Тема 8. Патологія органів за хвороб дихання і травлення.	Лекція
Тема 9. Патологія органів за хвороб сечостатевої системи.	Лекція
Тема 10. Гострі бактеріальні хвороби.	Лекція
Тема 11. Хронічні бактеріальні хвороби.	Лекція
Тема 12. Інвазійні хвороби.	Лекція
Тема 13. Патоморфологія вірусних хвороб. Чума тварин та птиці.	Лекція
Тема 14. Патоморфологія сказу, хвороби Ауескі, інфекційного енцефаломієліту коней.	Лекція
Тема 15. Патоморфологія злоякісної катаральної гарячки, ящура, контагіозного пустульозного дерматиту овець і кіз.	Лекція

Тема 16. Патоморфологія віспи тварин і птиці, інфекційної анемії коней.	Лекція
Тема 17. Патоморфологія хвороб свиней.	Лекція
Тема 18. Патоморфологія хвороб кролів та птиці.	Лекція
Тема 1. Дистрофії.	Лабораторна робота
Тема 2. Розлади крово– та лімфообігу.	Лабораторна робота
Тема 3. Некроз. Запалення.	Лабораторна робота
Тема 4. Пухлини. Лейкози.	Лабораторна робота
Тема 5. Патологія органів за хвороб серцево – судинної системи, нервової та системи дихання.	Лабораторна робота
Тема 6. Патологія органів за хвороб системи травлення та сечостатевої системи.	Лабораторна робота
Тема 7. Патологія органів за гострих бактеріальних хвороб.	Лабораторна робота
Тема 8. Патологія органів за хронічних бактеріальних хвороб.	Лабораторна робота
Тема 9. Патологія органів за вірусних хвороб. Чума тварин та птиці, сказ, хвороба Ауескі, інфекційний енцефаломієліт коней.	Лабораторна робота
Тема 10. Патологія органів за вірусних хвороб. Злоякісна катаральна гарячка, ящур, контагіозний пустульозний дерматит овець і кіз, віспа тварин і птиці, інфекційна анемія коней.	Лабораторна робота
Тема 11. Патологія органів за хвороб свиней, кролів, птиці.	Лабораторна робота

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра ветеринарного акушерства, внутрішньої патології та хірургії

Назва курсу	<i>Внутрішні хвороби тварин</i>
E-mail:	<i>horiukv@ukr.net</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	<i>http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=858</i>

1. Коротка анотація до курсу: навчальна дисципліна «Внутрішні хвороби тварин» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «Бакалавр» **на основі ОКР «Молодший спеціаліст»**. Роль цієї дисципліни як профілюючої у формуванні клінічного лікарського мислення полягає не лише в оволодінні знаннями з внутрішніх хвороб, найбільш масових і розповсюджених, а й у тім, що методи і прийоми, які застосовуються при опануванні внутрішніх хвороб, широко використовуються при вивченні суміжних дисциплін: паразитології, епізоотології, акушерства та гінекології, хірургії. Навчальна дисципліна «Внутрішні хвороби тварин» складається з двох частин: перша частина – загальна профілактика і терапія внутрішніх хвороб тварин; друга – спеціальна патологія, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин. Перша частина включає два розділи: тема 1) Загальна профілактика хвороб тварин, методологічною основою якої є диспансеризація; тема 2) Основи загальної терапії, де вивчаються види та методи терапії, правила лікування тварин і терапевтична техніка.

Друга частина предмета – «Спеціальна патологія, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин» - вивчає хвороби серцево-судинної, дихальної, травної, сечовидільної, нервової та ендокринної систем, хвороби системи крові, обміну речовин, особливості перебігу хвороб у молодняку, птиці, хутрових звірів, дрібних свійських тварин.

Хвороби вивчають у певній послідовності: визначення хвороби, поширення, економічні збитки, які вона спричиняє, класифікація, етіологія, патогенез, симптоми, патолого-анатомічні зміни і перебіг хвороби, діагноз у том числі диференціальний, прогноз, лікування і профілактика.

Опановуючи дисципліну, студенти повинні навчитися вміло і вчасно використовувати знання правил поводження з тваринами їх фіксації, методи клінічного і загального дослідження тварин, окремих систем і органів, а також методів терапевтичної техніки, діагностики, лікування і профілактики найбільш поширених хвороб серцево-судинної, дихальної, травної, сечової, нервової, імунної систем, системи крові, хвороб, пов'язаних з порушенням обміну речовин, функції ендокринних залоз, захворювань молодняку, птиці, хутрових звірів, шкіри та отруєнь.

Крім того студенти повинні вміти готувати різні форми лікарських речовин, робити записи в журналах первинного обліку та правильно оформляти історію хвороби, виписувати рецепти, оволодіти навиками організації лікувальних і профілактичних заходів, проведення диспансеризації продуктивних тварин в господарствах різного типу.

Таким чином, лікар ветеринарної медицини, оволодівши знаннями, одержаними при вивченні загальнотеоретичних, біологічних та спеціальних дисциплін, опанувавши у повному обсязі предмет «Внутрішні хвороби тварин», зможе зробити свій гідний внесок у вирішення

важливого і благородного соціального завдання – поліпшення життєвого рівня людей та забезпечення населення високоякісними продуктами харчування.

2. Мета та цілі курсу: основною метою курсу є завершення навчального циклу, ґрунтуючись на загальнобіологічних та деяких клінічних дисциплінах, формування і розвиток клінічного мислення спеціаліста ветеринарної медицини, формування його як терапевта здатного до аналізу причин і механізмів розвитку хвороб, постановки діагнозу, спеціаліста, який може організовувати і проводити лікувальні та профілактичні заходи.

Основні цілі при вивченні курсу: при вивченні дисципліни у здобувачів формується здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, знання та розуміння предметної області та розуміння професії, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей), здатність працювати в міжнародному контексті, здатність розуміти та встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин, здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності, здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності, здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу, здатність організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження, здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби, здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин, здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології, здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення, здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення.

3. Формат курсу: очний, змішаний.

4. Результати навчання: в результаті вивчення дисципліни здобувач повинен: відтворювати термінологію з компонентів освітньої програми, установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень, збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин, пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом дії хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань, пропонувати інноваційні підходи для вирішення проблемних ситуацій професійного або соціального походження, формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі, профілактики заразних і незаразних хвороб та лікування тварин, виробничих і технологічних процесах, запроваджених у підприємствах, рекомендувати до застосування карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології, фармацевтичні препарати різного спектра та механізму дії.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів: «Анатомія свійських тварин», «Ветеринарна клінічна біохімія», «Фізіологія тварин», «Клінічна діагностика хвороб тварин», «Внутрішні хвороби тварин», «Ветеринарна фармакологія», «Молекулярні методи біології в діагностиці хвороб тварин», «Клінічна патофізіологія».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання: персональний комп'ютер, навчальні матеріали (підручники, посібники, словники, довідники тощо), ілюстративний матеріал, мультимедійний матеріал, методичні рекомендації, лабораторне обладнання.

7. Схема курсу:

Тема	Форма заняття
Правила, види і методи терапії.	Лекція, самостійне заняття
Загальна профілактика внутрішніх хвороб тварин	Лекція, самостійне заняття
Диспансеризація тварин	Лекція, самостійне заняття
Хвороби серцево-судинної системи. Основні синдроми та симптоми	Лекція, самостійне заняття
Хвороби перикарда	Лекція, самостійне заняття
Хвороби міокарда	Лекція, самостійне заняття
Хвороби ендокарда та кровоносних судин	Лекція, самостійне заняття
Хвороби дихальних шляхів	Лекція, самостійне заняття
Хвороби легень	Лекція, самостійне заняття
Хвороби плеври	Лекція, самостійне заняття
Хвороби системи травлення	Лекція, самостійне заняття
Хвороби передшлунків	Лекція, самостійне заняття
Хвороби шлунка і кишок	Лекція, самостійне заняття
Хвороби шлунка і кишок із синдромом колік	Лекція, самостійне заняття
Хвороби печінки і жовчних ходів	Лекція, самостійне заняття
Хвороби підшлункової залози.	Лекція, самостійне заняття
Основи загальної терапії внутрішніх хвороб	Лабораторне заняття
Загальна профілактика внутрішніх хвороб тварин	Лабораторне заняття
Диспансеризація сільськогосподарських тварин, її теоретичні основи, етапи та завдання	Лабораторне заняття
Хвороби перикарда	Лабораторне заняття
Хвороби міокарда	Лабораторне заняття
Хвороби міокарда та ендокарда	Лабораторне заняття
Хвороби кровоносних судин	Лабораторне заняття
Хвороби верхніх дихальних шляхів	Лабораторне заняття
Хвороби легень і плеври	Лабораторне заняття
Хвороби системи травлення	Лабораторне заняття

Хвороби печінки, жовчних шляхів та очеревини	Лабораторне заняття
Хвороби нирок	Лекція, самостійне заняття
Хвороби сечових шляхів.	Лекція, самостійне заняття
Хвороби нервової системи	Лекція, самостійне заняття
Хвороби системи крові	Лекція, самостійне заняття
Хвороби імунної системи.	Лекція, самостійне заняття
Хвороби ендокринної системи.	Лекція, самостійне заняття
Хвороби, спричинені порушенням обміну речовин	Лекція, самостійне заняття
Хвороби, спричинені порушенням обміну речовин	Лекція, самостійне заняття
Хвороби молодняка.	Лекція, самостійне заняття
Хвороби птиці.	Лекція, самостійне заняття
Хвороби хутрових звірів	Лекція, самостійне заняття
Хвороби нирок і сечових шляхів.	Лабораторне заняття
Хвороби нервової системи.	Лабораторне заняття
Хвороби системи крові.	Лабораторне заняття
Хвороби імунної системи. Алергічні хвороби (алергозів).	Лабораторне заняття
Хвороби спричинені порушенням обміну речовин.	Лабораторне заняття
Хвороби ендокринних органів.	Лабораторне заняття
Хвороби молодняка.	Лабораторне заняття
Хвороби птиці. Хвороби хутрових звірів.	Лабораторне заняття

8. Підсумковий контроль – залік, екзамен та курсова робота, при умові виконання вимог навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
кафедра гігієни тварин та ветзабезпечення кінологічної служби НПУ

Назва курсу	<i>ВЕТЕРИНАРНА ФАРМАКОЛОГІЯ</i>
E-mail:	<i>ttocarchuk@gmail.com</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	

1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Ветеринарна фармакологія» є обов'язковою при підготовці фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 211- «Ветеринарна медицина». Дисципліна вивчає не лише характер впливу лікарських засобів на живий організм, а й склад та властивості самих ліків, оскільки дія їх залежить від хімічної будови, фізичних та хімічних властивостей, лікарської форми, способів застосування, тощо. Тож необхідною умовою при цьому, є вивчення рецептури із правилами виписування рецептів, принципами дозування ліків та виготовлення лікарських форм і зберігання лікарських засобів різних фармакологічних груп. Набуті знання з курсу «Ветеринарна фармакологія», перш за все, необхідні для застосування під час освоєння клінічних дисциплін та практичної діяльності лікаря ветеринарної медицини.

2. Мета та цілі курсу

Основною метою вивчення предмету є формування у студентів загальних і фахових компетенцій, власне таких, як: здатність абстрактно мислити, аналізувати епізоотичну ситуацію та застосовувати отриманні знання у виробничих умовах, використовувати в роботі інформаційні і комунікаційні технології, проводити дослідження на відповідному рівні, вчасно приймати обґрунтовані рішення і якісно виконувати відповідну роботу. Також у студентів повинні сформуватися глибокі теоретичні знання і практичні навички з питань фармакодинаміки основних лікарських засобів, тобто реакцію живого організму на їх вплив при відсутності захворювань; набуті знань з фармакокінетики – розділу фармакології про основні закономірності всмоктування, розподілу, біотрансформації та екскреції лікарських речовин з організму, а також з ряду фармацевтичних дисциплін – фармакогнозії, фармацевтичної хімії, технології виготовлення лікарських форм і рецептури.

3. Формат курсу - Змішаний - курс, що має очну складову і супровід в системі Moodle, включає структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання

Вивчення дисципліни виробляє у студентів набуття теоретичних знань, формування професійних навичок та розвиток клінічного мислення при лабораторній діагностиці інфекційних хвороб. В результаті вивчення дисципліни студенти мають знати назву українською та латинською мовою, найбільш вживані синоніми, походження, хімічну структуру та склад лікарських форм, фізичні та хімічні властивості, які мають відношення до зберігання та застосування; шляхи введення в організм та особливості всмоктування, біотрансформації, виділення з організму; механізм місцевої, рефлекторної та резорбтивної дії на організм тварин, збудників паразитарних та інфекційних захворювань; показання та протипоказання до застосування; орієнтовані терапевтичні дози для тварин різних видів; найбільш раціональні лікарські форми; способи виписування рецептів, токсичність і побічну негативну дію; способи лікування при отруєнні в разі передозування. Вміти виписувати рецепти на офіцинальні та магістральні лікарські форми, правильно підібрати дозу та визначити періодичність введення ліків, застосовувати лікарські засоби різним видам тварин, визначати терапевтичну ефективність застосування лікарських засобів, призначати антидотну терапію при отруєннях лікарськими засобами, виготовляти прості та складні лікарські форми.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом курсу: «Цитологія», «Органічна хімія», «Біохімія тварин», «Фізіологія тварин», «Анатомія», «Латинська мова».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

1. Стенди з фармакології, таблиці з фармакології.
2. Практикуми, посібники, підручники.
3. Навчаючі і контролюючі комп'ютерні програми.
4. Презентаційний мультимедійний матеріал для читання лекцій.
5. Повні тексти лекцій (наочний і електронний варіант).
6. Повний перелік контрольних питань з дисципліни.
7. Методичні вказівки для лабораторно-практичних занять і самостійної роботи студентів.
8. Тестові завдання для проведення поточного модульного контролю.
9. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.
10. Moodle.

7. Схема курсу

Тема, план	Форма заняття
ТЕМА 1. Загальна фармакологія. Зміст і завдання фармакології. Фармакокінетика та фармакодинаміка ліків. Види дії лікарських речовин. Особливості дії ліків при повторному застосуванні.	лекція
ТЕМА 2. Особливості ліків залежно від дози, виду, віку та стану тварин. Отруєння лікарськими речовинами.	лекція

Тема, план	Форма заняття
ТЕМА 3. Лікарські засоби, які пригнічують центральну нервову систему. Наркотики. Теорія і стадії наркозу. Засоби для інгаляційного та неінгаляційного наркозу.	лекція
ТЕМА 4. Психотропні засоби. Снотворні засоби. Транквілізатори і седативні засоби. Нейролептики.	лекція
ТЕМА 5. Наркотичні і ненаркотичні анальгетики. Механізм анальгезуючої та протизапальної дії препаратів різних груп.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 6. Засоби, які збуджують центральну нервову систему.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 7. Засоби, які діють на аферентні нерви. Місцеві анестетики. В'язучі, слизові, пом'якшувальні, адсорбенти.	лекція
ТЕМА 8. Засоби, які збуджують аферентні нерви.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 9. Засоби, які діють на еферентні нерви. Засоби, що збуджують М- і Нхолінорецептори.	лекція
ТЕМА 10. Патогенні мікобактерії, актиноміцети, вібріони і спірохети.	лекція
ТЕМА 11. Засоби, що діють на адренергічні нерви. Антигістамінні препарати.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 12. Препарати, що впливають на серцевосудинну систему. Спазмолітичні препарати.	лекція
ТЕМА 13. Сечогінні препарати. Жовчогінні та маткові засоби.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 14. Вітамінні препарати. Загальна характеристика, класифікація, препарати.	лекція
ТЕМА 15. Загальна характеристика гормонів і гормональних препаратів. Простагландини.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 16. Лікарські барвники. Препарати важких металів, миш'яку.	лекція
ТЕМА 17. Сульфаніламідні препарати. Нітрофуранові препарати.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 18. Антибіотики. Механізм протимікробної дії. Фітонциди. Характеристика та значення у ветеринарній медицині.	лекція, самостійна робота
ТЕМА 19. Антисептичні препарати. Препарати йоду. Речовини, що віддають кисень. Препарати групи хлору, їх характеристика, особливості механізму дії та застосування. Дезінфікуючі препарати.	лекція

Тема, план	Форма заняття
Характеристика та застосування кислот, лугів та мил. Феноли і крезоли. Група сірки.	
ТЕМА 20. Протипаразитарні засоби. Антигельмінтні препарати. Інсектицидні та акарицидні засоби. Дератизаційні препарати. Препарати мікроелементів. Комплексні препарати мінеральних речовин.	лекція, самостійна робота
Ветеринарна рецептура. Визначення, структура та види рецептів. Фармакопея.	лабораторна
Сухі лікарські форми: порошки, таблетки, драже, присипки, дусти, збори, капсули, брикети. Вимоги до них ДФУ 1, випускування і приготування.	лабораторна
Речовини, що пригнічують функції ЦНС (теорії наркозу, Інгаляційні та неінгаляційні наркотики. Барбітурати. Спирт етиловий).	лабораторна
Стимулятори ЦНС. Психадаптагени, седативні, нейролептики, транквілізатори.	лабораторна
Наркотичні та ненаркотичні анальгетики.	лабораторна
Речовини, що знижують ф.с.ч.н.з. (в'язучі, обволікаючі, пом'якшуючі, адсорбуючі, місцевоанестезуючі)	лабораторна
Речовини, що підвищують ф.с.ч.н.з. (подразнюючі, гіркоти, відхаркуючі, блювотні, жовчогінні, солодкі).	лабораторна
Речовини, що впливають на серцево-судинну систему (Спазмолітики, антиаритмічні. Серцеві глікозиди), Речовини, що діють на систему крові. Коагулянти і антикоагулянти. Замінники крові.	лабораторна
Вітаміни та вітамінні препарати. Препарати водорозчинних та жиророзчинних вітамінів. Полівітамінні препарати. Гормональні препарати. Препарати гіпофізу, щитовидної, паращитовидної, підшлункової залоз. Стероїдні гормони та їх препарати: препарати кори наднирників, препарати статевих гормонів – естрогенів та андрогенів. Простагландини.	лабораторна
Лікарські барвники. Препарати важких металів, миш'яку. Сульфаніламідні препарати. Нітрофуранові препарати. Солі важких металів. Особливості місцевої та резорбтивної дії різних препаратів. Препарати миш'яку і лікарські барвники. Характеристика препаратів і їх дія. Ознайомлення з їх властивостями.	лабораторна
Антибіотики. Ознайомлення з препаратами і аналіз їх дії.	лабораторна
Дезінфікуючі препарати. Луги, кислоти, мила. Вплив кислот на слизову оболонку шлунку і кишечника. Вплив кислот і їдких лугів на білок (досліди з білком яйця). Рефлекторний вплив кислот і лугів на секрецію. Феноли, крезоли. Група сірки. Місцева і резорбтивна дія фенолу. Місцева дія формаліну.	лабораторна
Антигельмінтики, інсектициди. Солі лужних і лужноземельних металів та препарати фосфору. Препарати мікроелементів. Комплексні препарати мінеральних речовин.	лабораторна

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра ветеринарного акушерства, внутрішньої патології та хірургії

Назва курсу	<i>Клінічна діагностика хвороб тварин</i>
E-mail:	serhii.kernychnyi@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	

1.Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Клінічна діагностика хвороб тварин» є однією із профілюючих клінічних дисциплін у підготовці здобувачів ОС «Бакалавр» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» **на основі ОКР «Молодший спеціаліст»**. Клінічна діагностика - це наука, яка вивчає клінічні, інструментальні та лабораторні методи дослідження хворих тварин, техніку й послідовність їх застосування при дослідженні окремих органів і систем, виявлені при цьому симптоми та ознаки й основні шляхи розпізнавання хвороб. Назва предмета походить від грецьких слів "klinikalis" - мистецтво лікування або "klinice" - лікувальний заклад, що має стаціонар, "diagnosis" - розпізнавання, "diagnosison" - здатний розпізнавати. Отже, цей предмет вивчає методи дослідження тварин з метою розпізнавання хвороб внутрішніх органів.

2. Мета та цілі курсу: «Клінічна діагностика хвороб тварин» ставить своєю метою вивчення методів клінічного дослідження, які застосовують при діагностуванні різних за своєю природою захворювань – незаразних, інфекційних, паразитарних тощо. Предметом вивчення клінічної діагностики хвороб тварин являються лі-карська техніка, симптоматологія та клінічна логіка. Основними завданнями клінічної діагностики хвороб тварин є:

– знати техніку безпеки, охорону праці, план і методи клінічного, лабораторного та інструментального (ендоскопія, зондування, рентгенодіагностика, УЗД, ЕКГ, магнітно-резонансна томографія, комп’ютерна томографія) досліджень тварин, послідовність їх застосування і методику дослідження окремих органів та систем, методи їх функціональної діагностики, основні етапи ставлення діагнозу;

– вміти зафіксувати і приборкати тварину, провести клінічне, інструментальне і лабораторне дослідження, визначити клінічний статус взяти і дослідити біологічні інгредієнти (кров, сеча, кал, вміст передшлунків, шлунка та інші біологічні рідини), поставити правильний діагноз, вести клінічну документацію.

3. Формат курсу:

Змішаний - курс, що має очну складову і супровід в системі Moodle, включає структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання: Здобувач вищої освіти після завершення курсу «Клінічна діагностика хвороб тварин» повинен вміти:

відтворювати термінологію з даної дисципліни, встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних, використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності, дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності, проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу, здійснювати відбір, пакування, фасування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень, організовувати, проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

5. Перереквізити: Клінічна діагностика хвороб тварин, будучи основою інших клінічних предметів, ґрунтується на фундаменті загальнотеоретичних дисциплін – анатомії, фізіології, патологічній фізіології, фізиці, хімії, біохімії, зоогієні, годівлі тощо.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Комп'ютер з електронним проектором та переносним екраном.
2. Відеофільми.
3. Презентаційний мультимедійний матеріал для лекцій і лабораторних занять.
4. Музейні препарати.
5. Повні тексти лекцій, інструктивний матеріал.
6. Методичні рекомендації до лабораторних занять та самостійної роботи.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Вступ. Методи клінічного дослідження тварин. Дослідження загального стану тварин. Симптоми і синдроми хвороб. Діагноз. Прогноз.	лекція
Дослідження серцево-судинної системи.	лекція
Дослідження системи дихання.	лекція
Дослідження системи травлення та печінки.	лекція
Техніка безпеки і правила роботи в клініці. Знайомство з клінічною роботою. Правила охорони праці. Підхід до тварин, методи фіксації та відволікання при клінічному обстеженні.	лабораторне заняття
Методи клінічного дослідження тварин. Основні (загальноклінічні) методи дослідження: розпитування і опитування, огляд і спостереження, пальпація, перкусія, аускультация і термометрія. Інструмент та правила його застосування.	лабораторне заняття,
Схема клінічного дослідження тварин. Реєстрація. Анамнез. Історія хвороби. Дослідження загального стану. Дослідження габітусу (тілосклад, вгодованість, темперамент, конституція, положення тіла в	лабораторне заняття,

просторі), дослідження волосяного покриву, шкіри і підшкірної клітковини, слизових оболонок. Дослідження лімфатичних вузлів. Термометрія. Лихоманки.	
Симптоми і синдроми хвороб. Діагноз. Прогноз. Визначення симптомів та синдромів хвороб під час оцінювання стану хворої тварини. Визначення діагнозу. Види діагнозу. Методика побудови діагнозу. Визначення прогнозу хвороби. Діагностичні помилки лікаря ветеринарної медицини.	лабораторне заняття,
Схема дослідження серцево-судинної системи у тварин. Основні методи дослідження серця: огляд, пальпація, перкусія, аускультация грудної клітки у ділянці серця. Характеристика тонів серця та їх зміни.	лабораторне заняття,
Шуми серця та їх класифікація. Дослідження артерій і вен. Артеріальний пульс, його клінічне оцінювання. Різновиди венного пульсу. Вимірювання АКТ. Функціональні проби.	лабораторне заняття,
Спеціальні методи дослідження серця та судин: електрокардіографія, фонокардіографія, рентгенодіагностика захворювань серця.	лабораторне заняття,
Ультразвукове дослідження серця. Аритмії серця внаслідок порушення функції автоматизму, збудливості, провідності, скорочення серця.	лабораторне заняття,
Значення, схема і методи дослідження дихальної системи. Дослідження дихальних рухів, їх порушення. Дослідження переднього відділу системи дихання: носа і носових пазух, носових витікань, видихуваного повітря, додаткових лицевих пазух, гортані і трахеї.	лабораторне заняття,
Дослідження грудної клітки: огляд, пальпація, перкусія (визначення меж легень та їх зміни, перкусійний звук при захворюваннях легень і плеври). Аускультация легень (фізіологічні та патологічні дихальні шуми, їх походження та зміни).	лабораторне заняття,
Додаткові методи дослідження дихальної системи: інструментальні, рентгенодіагностика, методи функціональної діагностики.	лабораторне заняття,
План, методи, анамнез. Дослідження приймання корму і води. Апетит і його зміни. Дослідження ротової порожнини, глотки і стравоходу.	лабораторне заняття,
Дослідження передшлунків (рубця, сітки, книжки) і сичуга жуйних. Зондування жуйних. Дослідження вмісту рубця: визначення фізичних показників (колір, запах, консистенція, рН); визначення загальної кислотності, загальної кількості коротколанцюгових жирних кислот, активності мікрофлори у вмісті рубця великої рогатої худоби.	лабораторне заняття,
Дослідження шлунка та кишечника загальноклінічними методами. Зондування коня, свині, собаки. Дослідження вмісту шлунка. Додаткові методи дослідження шлунка: гастроскопія.	лабораторне заняття,
Дослідження печінки у тварин різних видів. Постановка колоїдно-осадових проб для діагностики хвороб печінки (формолова, цинк-сульфатна, сулемова).	лабораторне заняття,
Дослідження сечової системи.	лекція
Дослідження нервової системи.	лекція

Рентгенодіагностика.	лекція
Дослідження системи крові.	лекція
Діагностика порушень обміну речовин.	лекція
Дослідження акту сечовиділення. Загально-клінічні та додаткові методи дослідження органів сечової системи (нирок, сечоводів, сечового міхура, уретри).	лекція
Клінічне значення дослідження сечі. Правила відбору сечі у тварин для фізико-хімічного дослідження. Фізичні властивості сечі: визначення кольору, прозорості, консистенції, відносної густини, водневого показника рН сечі тварин різних видів.	лабораторне заняття, самостійна робота
Хімічне дослідження сечі: визначення білка, глюкози, кетонових тіл, жовчних пігментів, крові і кров'яних пігментів, індиану. Дослідження осаду сечі; вивчення організованих та неорганізованих компонентів осаду сечі хворих тварин. Інтерпретація отриманих результатів.	лабораторне заняття, самостійна робота
Дослідження нервової системи (значення, схема, методи). Дослідження поведінки тварин, черепа і хребта. Дослідження органів чуття (зору, слуху, нюху, смаку). Дослідження поверхневої та глибокої чутливості.	лабораторне заняття, самостійна робота
Дослідження рухової сфери: тону м'язів, їх скоротливої здатності (парез, параліч, судоми). Дослідження поверхневих та глибоких рефлексів. Дослідження вегетативного відділу нервової системи.	лабораторне заняття, самостійна робота
Основи ветеринарної рентгенодіагностики. Методи рентгенологічного дослідження. Рентгенологія та її значення в діагностиці захворювань тварин.	лабораторне заняття, самостійна робота
Схема дослідження, способи і техніка взяття крові. Дослідження фізичних властивостей крові: визначення відносної густини та швидкості згортання крові, ретракції кров'яного згустку, швидкості осідання еритроцитів та гематокритної величини. Клінічне оцінювання одержаних результатів.	лабораторне заняття, самостійна робота
Біохімічне дослідження крові: визначення вмісту гемоглобіну та розрахунки індексів червоної крові, кислотної ємності. Визначення у сироватці крові вмісту загального білка та білкових фракцій, каротину та ретинолу, глюкози, кетонових тіл, білірубину, загального кальцію та неорганічного фосфору. Інтерпретація отриманих результатів.	лабораторне заняття
Дослідження морфологічних властивостей крові. Підрахунок загальної кількості еритроцитів та лейкоцитів, інтерпретація отриманих результатів. Приготування мазків крові і виведення лейкограми. Побудова гематологічних профілів. Висновки та інтерпретація змінених гематологічних показників крові хворих тварин.	лабораторне заняття,
Диспансеризація тварин, її планування та методика проведення. Особливості діагностики метаболічних хвороб.	лабораторне заняття,
Діагностика порушень білкового, вуглеводного і ліпідного обміну. Особливості перебігу та діагностики хвороб, спричинених порушенням обміну білків, вуглеводів та ліпідів.	лабораторне заняття,

Діагностика порушень обміну макроелементів. Діагностика порушень обміну кальцію, фосфору і магнію.	лабораторне заняття,
Діагностика порушень обміну мікроелементів. Біогеохімічні зони, клініко-лабораторна діагностика йодної, кобальтової, цинкової недостатності та гіпокупрозу.	лабораторне заняття,
Діагностика порушень обміну вітамінів. Обмін жиророзчинних вітамінів (А, D, Е, К) та його порушення. Діагностика порушень обміну водорозчинних вітамінів (вітаміни групи В).	лабораторне заняття,

8. Підсумковий контроль – екзамен, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС

Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра гігієни тварин та ветеринарного забезпечення кінологічної служби
Національної поліції України

Назва курсу	ВЕТЕРИНАРНА ТОКСИКОЛОГІЯ
E-mail:	layter.moskalyuk1977@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=606

1.Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Ветеринарна токсикологія» є однією із профільюючих клінічних дисциплін у підготовці здобувачів ОС «Бакалавр» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» на основі ОКР «Молодший спеціаліст», яка вивчає основні методи діагностики, лікування та профілактики отруєння тварин на основі об'єктивних комплексних знань про токсикодинаміку та токсикокінетику. *Короткий зміст дисципліни:* Хіміко-токсикологічний аналіз у ветеринарній медицині. Параметри токсикометрії отруйних речовин. Класифікація отруйних речовин. Токсикодинаміка та токсикокінетика. Загальні принципи діагностики, лікування та профілактики отруєнь тварин. Токсикологічна характеристика пестицидів. Токсикологічна характеристика кормових добавок, зооцидів, важких металів та сполук арсену. Фітотоксикози та мікотоксикози. Продукти техногенного походження та бойові отруйні речовини. Водна токсикологія. Дисципліна також виховує у здобувачів здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей) та працювати в міжнародному контексті.

2. Мета та цілі курсу: Метою курсу «Ветеринарна токсикологія» для майбутніх бакалаврів ветеринарної медицини є набуття необхідних знань і практичних навиків з безпечного та ефективного застосування засобів захисту тварин; методів профілактики негативного впливу токсичних речовин на організм продуктивних тварин, у т.ч. птахів, риби та бджіл; діагностики отруєння тварин пестицидами, кормовими добавками, отруйними рослинами, мікотоксинами тощо; сучасних методів лікування тварин за їх отруєння; ветеринарно-санітарної експертизи в разі отруєння тварин. Студент повинен володіти такими загальними компетенціями як: здатністю до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; здатністю застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та професії в цілому; здатністю проведення досліджень на відповідному рівні, прийняттям обґрунтованих рішень, забезпечувати якість виконуваних робіт, спілкуватися з нефахівцями своєї галузі, працювати в міжнародному контексті та використовувати інформаційні і комунікаційні технології. Також володіти фаховими компетенціями як: здатність розуміти та встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин; здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності; здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності; здатність проводити клінічні дослідження з метою

формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу; здатність володіти методиками патолого-анатомічної діагностики; здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень; здатність організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження; здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин при підозрі на отруєння; володіти знаннями з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин, розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей; розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології, оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення, здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення.

3. Формат курсу:

Змішаний - курс, що має очну складову і супровід в системі Moodle, включає структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*: основні параметри токсикометрії отруйних речовин; виробничу та гігієнічну класифікації пестицидів; фізико-хімічні властивості отруйних речовин; можливі шляхи їх міграції і надходження в організм; токсикодинаміку та токсикокінетику; симптоми та перебіг; правила відбору проб кормів та патматеріалу для хіміко-токсикологічних досліджень; основні принципи діагностики отруєння тварин; правила ветеринарно-санітарної експертизи в разі отруєння тварин; *вміти*: в конкретних умовах розробляти і організовувати здійснення заходів профілактики отруєнь тварин, а при появі отруєнь – кваліфіковано ставити діагноз з використанням сучасних хіміко-токсикологічних методів дослідження; лікувати тварин та проводити ветеринарно-санітарну оцінку продуктів тваринництва.

Бакалавр ветеринарної медицини *повинен* володіти термінологією з компонентів освітньої програми, визначати особливості функціонування, патоморфологічні зміни в органах і системах організму за різного фізіологічного стану тварини, установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень, збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин, пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, рекомендувати до застосування карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології, фармацевтичні препарати різного спектра та механізму дії.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів: «Хімія», «Ботаніка», «Фізіологія тварин», «Основи біобезпеки, біоетики та ветеринарної екології», «Ветеринарна фармакологія», «Гігієна тварин та ветеринарна санітарія».

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Комп'ютер з електронним проектором та переносним екраном.
2. Відеофільми.
3. Презентаційний мультимедійний матеріал для лекцій і лабораторних занять.
4. Повні тексти лекцій, інструктивний матеріал.
5. Методичні рекомендації до лабораторних занять та самостійної роботи.
6. Тестові завдання для проведення поточних та рубіжних контрольних робіт.

7. Схема курсу

Тема	Форма заняття
Тема 1. Вступ. Параметри токсикометрії отруйних речовин. Класифікація отруйних речовин	лекція
Тема 2. Суть дії отрут: токсикодинаміка та токсикокінетика.	лекція
Тема 3. Токсикологія хлорорганічних сполук (ХОС) та фосфорорганічних сполук (ФОС).	лекція, самостійна робота
Тема 4 Токсикологія похідних карбамінової кислоти (карбаматів), феноксикислот та фенолу	лекція, самостійна робота
Тема 5. Токсикологія похідних триазину, синтетичних піретроїдів, похідних дипіриділію та фторованих пестицидів.	лекція, самостійна робота
Тема 6. Токсикологія хлору та його сполук, карбаміду (сечовини) і солей амонію..	лекція, самостійна робота
Тема 7. Токсикологічна характеристика зооцидів різних груп. Токсикологія сполук, що містять важкі метали та арсен.	лекція, самостійна робота
Тема 8. Фітотоксикози. Токсикологія рослин, що містять алкалоїди.	лекція, самостійна робота
Тема 9. Токсикологія рослин, що містять глікозиди різних груп, рослин, що накопичують ефірні олії, смолисті, фотосенсибілізуючі, антикоагулюючі речовини, фермент тіаміназу та розчинні цукри.	лекція, самостійна робота
Тема 10. Токсикологія нітратів та нітритів. Токсикози тваринного походження. Мікотоксикози тварин	лекція, самостійна робота
Тема 11. Техніка безпеки й охорона праці під час роботи в хіміко-токсикологічній лабораторії. Правила відбору, пакування та пересилання проб патматеріалу, кормів, води, ґрунту при отруєннях у лабораторію. Оформлення супровідних документів та ведення документації у лабораторії. Проведення ізоляції отруйних рослин з патматеріалу і кормів. Особливості хіміко-токсикологічного аналізу у ветеринарній медицині	лабораторне заняття
Тема 12. Проведення діагностики отруєння тварин хлорорганічними та фосфорорганічними сполуками. Засоби специфічної, патогенетичної та симптоматичної терапії в разі отруєння тварин ХОС, ФОС Проведення діагностики отруєння тварин похідними карбамінової кислоти, феноксикислот, фенолу. Антидотна терапія в разі отруєння тварин ними.	лабораторне заняття
Тема 13. Проведення діагностики отруєння тварин похідними триазину, сечовини. Діагностика отруєння синтетичними піретроїдами, похідними дипіриділію та фторованими пестицидами.	лабораторне заняття

Антидотна терапія в разі отруєння тварин ними.	
<p>Тема 14. Виявлення та кількісне визначення кухонної солі в комбікормі, вмісту шлунку та внутрішніх органах тварин. Діагностування отруєння тварин зооцидами, що проявляють антикоагулюючу дію. Діагностування отруєння тварин фосфідом цинку та барію карбонатом.</p> <p>Визначення вмісту аміаку у крові та вмістимого рубця. Опрацювання методик визначення сечовини у плазмі крові та комбікормах. Засоби специфічної, патогенетичної та симптоматичної терапії в разі отруєння тварин карбамідом та солями амонію.</p> <p>Виявлення та кількісне визначення важких металів та арсену в біологічному матеріалі.</p>	лабораторне заняття, самостійна робота
<p>Тема 15. Методи виділення, виявлення та ідентифікації алкалоїдів. Діагностування отруєння тварин рослинами, що містять алкалоїди та їх лікування тварин</p> <p>Виявлення синильної кислоти в патологічному матеріалі. Діагностування отруєння тварин рослинами, що містять глікозиди та антидототерапія при них. . Діагностування та антидотна терапія за отруєння тварин, що обумовлюють фотосенсибілізуючий та антикоагулюючий ефект.</p>	лабораторне заняття, самостійна робота
<p>Тема 16. Визначення нітратів та нітритів у кормах, воді, молоці та патологічному матеріалі. Визначення метгемоглобіну у крові тварин. Проведення діагностики отруєння тварин нітратами та нітритами. Лікування тварин за їх отруєння нітратами та нітритами. Опрацювання біологічних та фізико-хімічних методів виявлення та визначення мікотоксинів.</p>	лабораторне заняття, самостійна робота

8. Підсумковий контроль – залік, при умові виконання вимог навчальної програми.

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві
Кафедра гігієни тварин та ветеринарного забезпечення кінологічної служби
Національної поліції України

Назва курсу	<i>ГІГІЄНА ТВАРИН З ОСНОВАМИ БІОБЕЗПЕКИ, БІОЕТИКИ ТА ВЕТЕРИНАРНОЇ ЕКОЛОГІЇ</i>
E-mail:	<i>layter.moskalyuk1977@gmail.com</i>
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=251

1.Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Гігієна тварин з основами біобезпеки, біоетики та ветеринарної екології» є однією із обов'язкових дисциплін у підготовці здобувачів ОС «Бакалавр» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» на основі ОКР «Молодший спеціаліст», яка вивчає охорону і зміцнення здоров'я тварин раціональними заходами утримання, годівлі, вирощування і догляду за ними, які забезпечують високу продуктивність, зумовлену спадковістю. *Короткий зміст дисципліни:* Гігієна тварин і ветеринарна санітарія включає основні положення про охорону здоров'я та попередження захворювань тварин, підвищення їх продуктивності та одержання високоякісної тваринницької продукції. Вона складається з двох частин: загальної та спеціальної. В загальній частині викладаються характеристики повітряного середовища, ґрунту, води, кормів, гігієнічні вимоги до джерел питної води, водопостачання та напування тварин; викладаються загальні вимоги до тваринницьких приміщень та їх внутрішнього обладнання, догляду за тваринами. В спеціальній частині Гігієни тварин і ветеринарної санітарії розглядаються прикладні питання гігієнічних вимог до систем та способів утримання, гігієни годівлі та догляду за різними видами та статеві-віковими групами тварин, включаючи велику рогату худобу, коней, свиней, овець, птахів, кролів та хутрових звірів, бджіл, риб тощо. Особлива увага приділяється ролі гігієнічних вимог до загальних технологічних процесів при вирощуванні молодняку, племінних та високопродуктивних тварин. Вивчаючи розділ з основ біобезпеки, біоетики та ветеринарної екології здобувач набуває необхідних знань і практичних навиків із зменшення потенційних ризиків пов'язаних з використанням біотехнології та її продуктів; знань моральної проблематики пов'язаної з розвитком біомедичних наук, генетики, турботи про здоров'я і життя людини і тварин; взаємовідносин між тваринними організмами та середовищем їх існування.

2. Мета та цілі курсу: Метою курсу «Гігієна тварин з основами біобезпеки, біоетики та ветеринарної екології» для майбутніх бакалаврів ветеринарної медицини є набуття необхідних знань і практичних навиків з організації та проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів у тваринницьких господарствах, на транспорті та підприємствах, що займаються переробкою продукції та сировини тваринного походження для забезпечення охорони здоров'я тварин раціональними методами утримання, годівлі та напування, догляду за ними для отримання високої продуктивності, що зумовлена спадковістю. Студент повинен володіти такими загальними компетенціями як здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатністю проведення досліджень на відповідному рівні, прийняттям обґрунтованих рішень,

забезпечувати якість виконуваних робіт, спілкуватися з нефахівцями своєї галузі, працювати в міжнародному контексті. Також володіти фаховими компетенціями як: здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності, розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин, володіти знаннями з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин, розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей. розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології, оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення, здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення.

3. Формат курсу:

Змішаний - курс, що має очну складову і супровід в системі Moodle, включає структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання: У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: вплив факторів зовнішнього середовища на організм тварин, оптимальні параметри мікроклімату та вимоги до утримання різних видів та статеві-вікових груп тварин, методи контролю за мікрокліматом повітряного середовища, води, кормів, проводити ветеринарно-санітарну оцінку тваринницьких приміщень, їх внутрішнього обладнання; методи і засоби проведення дезінфекції, дезінсекції, дератизації та дезодорації тваринницьких об'єктів: вміти проводити санітарно-топографічне обстеження території тваринницьких ферм; давати комплексну ветеринарно-санітарну оцінку тваринницьких приміщень, аналізувати ефективність роботи систем життєзабезпечення у них (вентиляції, каналізації, роздачі кормів та напування); проводити санітарно-топографічне обстеження вододжерел та оцінку якості води, кормів для тварин; розробляти заходи по недопущенню забруднення довкілля відходами виробництва тваринницької продукції, організовувати проведення ветеринарно-санітарних заходів у скотарстві, конярстві, свинарстві, вівчарстві, птахівництві тощо; ризики що піддають загрозі стійкість і саме існування екосистем та їх компонентів: порушення рівноваги екосистеми які викликані безпосереднім, або опосередкованим антропогенним впливом на біологічні об'єкти, компоненти екосистеми; основні етапи розвитку біоетики, їх причинно- наслідковий контекст, етичні проблеми медичних професій, орієнтуватися в перебігу явищ і процесів біоетики на світовому рівні та на вітчизняних теренах; екологічні проблеми в Україні, світі, регіоні, екологічні фактори та їх впливи, прояви, зміни, наслідки, формування структури природоохоронного комплексу в сільському господарстві, екологічно- залежні хвороби; Лікар ветеринарної медицини повинен володіти здатністю застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності; розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин; володіти знаннями з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин; розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей та оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення. Дисципліна формує у студентів основи профілактичного мислення.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти дисциплінами: фізіологією, біохімією, мікробіологією, годівлею, екологією.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Комп'ютер з електронним проектором та переносним екраном.
2. Відеофільми.

3. Презентаційний мультимедійний матеріал для лекцій і лабораторних занять.
4. Прилади (термометри, психрометри, анеометри, кататермометри, газоаналізатори, люксметри).
5. Повні тексти лекцій, інструктивний матеріал.
6. Методичні рекомендації до лабораторних занять та самостійної роботи.
7. Тестові завдання для проведення поточних та рубіжних контрольних робіт.

7. Схема курсу

Тема, план	Форма заняття
Тема 1. Вступ. Повітряне середовище та його гігієнічне значення.	лекція
Тема 2. Фізичні властивості повітря, його гігієнічне оцінювання.	лекція
Тема 3. Погода, клімат та мікроклімат тваринницьких приміщень. Газовий склад атмосферного повітря та повітря тваринницьких приміщень	лекція
Тема 4. Ветеринарно-санітарні вимоги до приміщень. Санітарно-гігієнічний контроль і будівництва тваринницьких об'єктів.	лекція
Тема 5. Гігієнічне оцінювання систем вентиляції, каналізації, освітлення та обігріву приміщень. Переробка відходів тварин.	лекція
Тема 6. Гігієнічне значення ґрунту та його санітарна охорона від забруднення. Самоочищення ґрунту Утилізація гною та трупів тварин	лекція, самостійна робота
Тема 7. Санітарно-гігієнічні вимоги до води, водозабезпечення та напування тварин. Методи покращення якості питної води: очистки і знезараження.	лекція, самостійна робота
Тема 8. . Ветеринарно-санітарні вимоги до кормів та годівлі тварин. Кормові мікози та мікотоксикози, їх профілактика. Дієтична та дієтотерапевтична годівля тварин.	лекція, самостійна робота
Тема 9. Ветеринарно-санітарні заходи у тваринництві: дезінфекція, дезодорація, дезінсекція та дератизація Знезараження гною, ґрунту, трупів тварин. Дезінфекція засобів транспорту.	лекція
Тема 10. Етологія і добробут у тваринництві. Ветеринарно-санітарні вимоги у скотарстві та свинарстві.	Лекція
Тема 11. Ветеринарно-санітарні вимоги у вівчарстві та конярстві.	Лекція
Тема 12. Ветеринарно-санітарні вимоги при утриманні хутрових звірів, кролів та птиці.	лекція

Тема 13. Вступ. Регулювання поведження з ГМО на законодавчому рівні. Негативний вплив біологічних факторів на населення. Законодавчі акти біобезпеки.	лекція, самостійна робота
Тема 14. Біоетика як транскультурний феномен. Зв'язок між етикою і мораллю. Моральні виклики глобалізації. Принципи та правила біоетики. Антропогенетика і євгеніка.	лекція, самостійна робота
Тема 15. Основи екології. Середовище існування. Діяльність лікаря ветеринарної медицини як своєрідна форма антропогенного впливу на природу.	лекція, самостійна робота
Тема 16. Зоогігієнічний контроль температурного режиму. Контроль гігromетричних показників повітря. Визначення атмосферного тиску. Зоогігієнічний контроль швидкості руху і охолоджуючої здатності повітря.	лабораторне заняття
Тема 17. Нормування освітленості тваринницьких приміщень та опромінення тварин штучними джерелами опромінення. Визначення інтенсивності шуму та іонізації повітря у тваринницьких приміщеннях. Гігієнічна оцінка напруженості електромагнітного поля в тваринницьких приміщеннях.	лабораторне заняття
Тема 18. Зоогігієнічний контроль вмісту шкідливих газів. Зоогігієнічний контроль запиленості і бактеріальної забрудненості повітря. Сумарна технологічна оцінка результатів дослідження параметрів мікроклімату в тваринницьких приміщеннях за Марковим-Демчуком.	лабораторне заняття
Тема 19. Санітарно-гігієнічні вимоги до приміщень. Теоретичні основи розрахунків вентиляції тваринницьких приміщень. Санітарно-гігієнічні вимоги до приміщень. Тепловий баланс приміщень. Нульовий тепловий баланс	лабораторне заняття
Тема 20. Санітарно-гігієнічні вимоги до питної води. Паспортизація джерел водопостачання. Правила відбору та пересилки проб води для лабораторного дослідження. Санітарно-гігієнічний контроль фізичних властивостей води. Лабораторна оцінка хімічного складу питної води. Методи очистки та незараження питної води. Хлорування води	практичне заняття
Тема 21. Фізико-хімічні властивості ґрунту. Санітарна охорона ґрунту від забруднення, самоочищення ґрунту методи утилізації гною та трупів тварин. Санітарно-гігієнічна оцінка якості кормів. Правила відбору проб різних видів кормів для лабораторного дослідження. Органолептична та лабораторна оцінка якості кормів	лабораторне заняття
Тема 22. Дезінфекція, її види. Засоби дезінфекції, їх класифікація. Розрахунок потреби дезінфікуючих засобів для проведення дезінфекції у виробничих умовах. Дезінсекція, дератизація. Засоби та організація проведення цих заходів у тваринництві, правила їх	лабораторне заняття

використання.	
Тема 23. Регулювання поведження з ГМО на законодавчому рівні. Закони України по регулюванню поведження з ГМО. Проблеми біобезпеки та біозахисту щодо розробки та виробництва імунобіологічних препаратів для ветеринарної медицини. Правила функціонування лабораторних і виробничих приміщень з різними рівнями біозахисту.	лабораторне заняття
Тема 24. Біоетика як міждисциплінарна галузь дослідження. Джерела, принципи та правила біоетики. Антропогенетика і євгеніка. Етичні проблеми сучасної медичної етики. Основні напрями біоетики: етичні аспекти медицини, впровадження біотехнологій та соціально-екологічного знання. Етика клінічних випробовувань і медико-біологічних експериментів на людині. Теорія ноосфери.	лабораторне заняття
Тема 25. Екологічні фактори та їх класифікація за природою та характером дії. Екосистеми. Перетворення речовини та енергії в екосистемах. Діяльність лікаря ветеринарної медицини як своєрідна форма антропогенного впливу на природу. Тваринний організм, як біоценоз. Симбіонти та паразити - компоненти організменного біоценозу. Епідемії та епізоотії. Природно-вогнищеві хвороби	лабораторне заняття, самостійна робота

8. Підсумковий контроль – залік, при умові виконання вимог навчальної програми

СИЛАБУС
Подільський державний аграрно-технічний університет
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві

Назва курсу	ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
E-mail:	layter.moskalyuk1977@gmail.com
Сторінка курсу в системі Moodle	

1.Коротка анотація: Виробнича практика є невід'ємною складовою навчального процесу у підготовці здобувачів ОС «Бакалавр» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» на основі ОКР «Молодший спеціаліст», де студент індивідуально під керівництвом досвідчених ветеринарних спеціалістів закріплює теоретичні знання, одержані в університеті, безпосередньо на виробництві набуває досвіду в діагностичній, лікувальній, профілактичній та організаційній роботі. *Короткий зміст практики:* Тваринництво і гігієна тварин. Організація і економіка ветеринарної справи. Внутрішні хвороби. Ветакушерство, штучне осіменіння і біотехнологія розмноження. Хірургія. Епізоотологія. Паразитологія. Токсикологія. Ветсанекспертиза. Патанатомія. Екологія. Охорона праці та безпека життєдіяльності. Практика також виховує у здобувачів здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей) та працювати в міжнародному контексті.

2. Мета та цілі виробничої практики: Метою виробничої практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін зі спеціальності під керівництвом досвідчених ветеринарних фахівців, відпрацювання вмінь і навичок безпосередньо в установі, організації, на підприємстві з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва, набуття досвіду в діагностичній, лікувальній, профілактичній та організаційній роботі.

За час виробничої практики здобувач виконує такі основні завдання:

1. Знайомиться з організаційною та виробничою структурою бази проходження практики, в сільськогосподарських підприємствах - з обсягом виробництва сільськогосподарської продукції, продуктивністю сільськогосподарських тварин та птиці.

2. Проводить ветеринарно-санітарну оцінку технологічних процесів виробництва тваринницької продукції, зоогігієнічних умов утримання тварин і птиці, забезпеченість їх кормами, водою, пасовищами, вигулами, родильними відділеннями, профілакторіями та ветеринарними об'єктами.

3. Вивчає організацію ветеринарного обслуговування тваринництва в районі, окремих господарствах та підприємствах;

4. Вивчає епізоотичний стан господарства, району, розповсюдження інфекційних, інвазійних, внутрішніх, акушерсько-гінекологічних, хірургічних та інших захворювань тварин та птиці.

5. Проводить прийом хворих тварин, використовуючи загальні, спеціальні та лабораторні методи при їх клінічному дослідженні, призначає та здійснює лікування, веде спостереження за перебігом та результатами лікування.

6. Бере участь в проведенні планових діагностичних досліджень, диспансеризацій, масових лікувальних і профілактичних обробок тварин і птиці, здійснює заходи по боротьбі з неплідністю тварин.

7. Вивчає і узагальнює передовий досвід роботи ветеринарних спеціалістів, а також впроваджує в виробництво досягнення ветеринарної науки, пропагує ветеринарні знання серед працівників ферм і населення.

8. На основі аналізу виконаної роботи розробляє практичні рекомендації щодо покращення ветеринарного обслуговування.

Виробнича практика проводиться в різних установах ветеринарної медицини, в передових господарствах, сільськогосподарських підприємствах різних форм власності, тваринницьких комплексах, ветеринарних клініках тощо.

Навчально-методичне керівництво виробничою практикою здійснюється викладачами факультету, а безпосереднє керівництво на місці практики - одним із досвідчених фахівців установи ветеринарної медицини, сільськогосподарського підприємства чи ветеринарної клініки.

3. Формат: Очний

4. Результати навчання. Результатом виробничої практики є формування у здобувачів спеціальних компетентностей, власне таких, як:

- здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності;

- здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності;
- здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу;
- здатність володіти методиками патолого-анатомічної діагностики;
- здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- здатність організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження;
- здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби;
- здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції;
- здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин;
- здатність володіти знаннями з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин;
- здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;
- здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології;
- здатність організовувати нагляд і контроль за виробництвом, зберіганням, транспортуванням та реалізацією продукції тваринного і рослинного походження;
- здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення;
- здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення;
- здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг та документообіг під час здійснення професійної діяльності.

5. Пререквізити: здобувач вищої освіти повинен володіти матеріалом наступних курсів: Основи екології, Гігієна тварин з основами біобезпеки, біоетики та ветеринарної екології, Годівля тварин, Акушерство, гінекологія та біотехнологія вітворення тварин, Ветеринарно-санітарна експертиза, Епізоотологія та інфекційні хвороби, Загальна і спеціальна хірургія, Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії та анестезіологією, Паразитологія та інвазійні хвороби тварин, Патологічна анатомія та розтин, Внутрішні хвороби тварин, Ветеринарна фармакологія, Клінічна діагностика хвороб тварин, Ветеринарна токсикологія, Організація ветеринарної справи, Охорона праці та безпека життєдіяльності.

6. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Методичні рекомендації щодо проходження виробничої практики і оформлення звітної документації.

7. Схема виробничої практики

Розділ
1. Характеристика базового підприємства
<p>За матеріалами виробничо-фінансових планів і річних звітів за останні 2-3 роки здобувач аналізує економічний стан одного із господарств зони проходження практики. З цією метою вивчає місце знаходження, земельну площу, чисельність працівників сільськогосподарського підприємства, вартість річної валової продукції, організаційну і виробничу структуру господарства, його спеціалізацію;</p> <ul style="list-style-type: none">- аналізує використання землі і стан кормової бази: структури посівних площ, урожайність культур і валовий збір основних видів продукції землеробства, собівартість 1 ц і 1 кормової одиниці основних кормових культур; стан сіножатей та пасовищ, їх продуктивність; потребу в кормах і забезпеченість господарства кормами власного виробництва;- проводить аналіз розвитку тваринництва: динаміки поголів'я тварин і птиці, їх продуктивність та виробництво продукції тваринництва. <p>При проходженні виробничої практики в державних установах ветмедицини представляється характеристика одного з господарств, що входить в зону обслуговування даної установи.</p> <p>У випадку проходження виробничої практики в районній чи міській державній лікарні ветмедицини чи приватній ветеринарній клініці здобувач представляє характеристику даного закладу.</p>
2. Організація ветеринарної справи
<p>Здобувач знайомиться з організацією роботи державної служби ветмедицини: районного підприємства (лікарні), державної лабораторії ветмедицини, лабораторії ветсанекспертизи, дільничних лікарень, а також відомчої служби ветмедицини підприємств і господарств різних форм власності: м'ясопереробних підприємств, забійних пунктів, селянських спілок, фермерських підприємств, акціонерних товариств, малих підприємств та інших;</p> <ul style="list-style-type: none">- вивчає структуру і штати служби, їх укомплектованість, підпорядкованість; документи первинного ветеринарного обліку і звітності; плани протиепізоотичних, лікувально-профілактичних та ветеринарно-санітарних заходів, заходи щодо профілактики і ліквідації яловості і неплідності маточного поголів'я; вивчає організацію і порядок забезпечення ветеринарними товарами, їх наявність, облік, зберігання, використання і списання.- знайомиться з документами епізоотичного і ветеринарно-санітарного обстеження ферм і сам приймає активну участь та оформляє відповідні акти;- вивчає епізоотичний стан і знайомиться з рішенням держадміністрації на встановлення і зняття карантину;- вивчає внутрішній трудовий розпорядок для служби ветмедицини та організацію заходів по впровадженню у виробництво досягнень ветеринарної науки і передового досвіду, організацію пропаганди ветеринарних знань серед населення та форми і методи роботи з спеціалістами ветмедицини;

- приймає участь в оформленні різних ветеринарних документів (довідок клінічного догляду тварин, ветеринарних свідоцтв, актів та протоколів розтину трупів тварин, супровідних у лабораторію ветмедицини і інших), а також в плануванні та складанні звітної документації.

3. Внутрішні хвороби тварин

Здобувач вивчає поширення внутрішніх хвороб тварин в господарстві за останні 2-3 роки по звітах про внутрішні хвороби тварин (форма 2-вет), проводить відповідний аналіз по групах захворювань, вивчає їх причини, досвід місцевих ветеринарних спеціалістів по діагностиці, лікуванню та профілактиці цих захворювань.

- під керівництвом лікаря ветеринарної медицини проводить амбулаторний прийом та стаціонарне лікування хворих тварин, спостерігає за перебігом хвороби, проводить клінічне обстеження і лабораторне дослідження крові, сечі, молока, вмістимого шлунка і рубця, фекалій та ін.;

- набуває досвіду ведення клінічної документації, виписування рецептів. Засвоює техніку приготування і введення ліків через рот, підшкірно, внутрішньом'язово, внутрішньовенно і інші, методику застосування аерозолетерапії, інгаляцій, водо-, світло- і електролікування; техніку зондування, катетеризації, ректальних досліджень, постановки клізм, масажу рубця і кишечника, введення в сітку великій рогатій худобі магнітних кілець і магнітних зондів, застосування новокаїнових блокад і інших нових методів і засобів лікування;

- аналізує кожний випадок захворювання тварин, вияснює його причини і організовує профілактичні заходи;

- здійснює постійний контроль за правильною годівлею, доглядом і утриманням хворих тварин;

- звертає особливу увагу на хвороби, зумовлені порушенням обміну речовин у високопродуктивних корів (остеодистрофія, кетоз, гіповітамінози, мікроелементози і інші), вивчає їх причини, клініко-біохімічні показники і розробляє комплекс лікувально-профілактичних заходів в господарстві;

- в умовах молочної ферми або тваринницького комплексу проводить диспансеризацію корів, складає акт обстеження, в якому відмічає клінічний статус тварин, їх продуктивність, наявність захворювань, причини цих захворювань і практичні заходи по їх усуненню;

- приймає участь в роботі лабораторії ветмедицини по хімічних і біохімічних дослідженнях крові, молока і сечі з метою ранньої діагностики хвороб, зв'язаних з порушенням обміну речовин;

В звіті дає повний аналіз проведеної роботи та свої пропозиції щодо покращення роботи по діагностиці, лікуванню та профілактиці внутрішніх хвороб в зоні проходження виробничої практики.

4. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин

За час виробничої практики здобувач вивчає умови утримання, догляду і годівлі ремонтного молодняка, маточного поголів'я і плідників, проводить клінічне дослідження і визначає їх придатність до відтворення. З цієї метою оцінює загальний стан тварин, розвиток у них статевих органів, спостерігає за проявом ознак і повноцінністю статевого циклу (статевого збудження, тички, охоти і овуляції) у самок і рефлексів статевого інстинкту (статевого потягу, ерекції, обіймаючого, парувального, еякуляції) у самців;

- приймає участь у штучному осіменінні тварин. Знайомиться з пунктом штучного осіменіння, планом отелів та осіменінь, іншою документацією, застосовуваними методами запліднення тварин та інструментами, організацією запліднення. Виявляє тварин з ознаками стадії збудження статевого циклу, готує їх до осіменіння, готує розчини та інструменти, розморожує та оцінює якість сперми за активністю спермійів;

- знайомиться з організацією утримання, годівлею, доглядом та експлуатацією вагітних тварин в господарстві, контролює їх фізіологічний стан. Закріплює навички діагностики вагітності у корів і самок інших тварин;

- знайомиться з відбором, підготовкою та переведенням вагітних тварин у родильне відділення, організацією рододопомоги, методами надання допомоги при нормальних та патологічних родах, прийому плода та обробки пуповини, доглядом за вим'ям. Відпрацьовує та закріплює прийоми рододопомоги, догляду за новонародженим та матір'ю після родів;
- вивчає в господарстві випадки патології вагітності, родів і післяродового періоду, їх причини, ефективність лікування затримання послиду, вульвітів, вестибулітів, вагінітів, ендометритів, функціональних розладів статевих функцій;
- вивчає розповсюдження серед корів захворювань молочної залози, закріплює навички їх діагностики, проведення лікування із застосуванням сучасних ефективних методів терапії;
- досліджує маточне поголів'я на неплідність, визначає її розповсюдження, причини, розробляє та запроваджує заходи профілактики неплідності;
- приймає участь в проведенні акушерської та гінекологічної диспансеризації.

5. Хірургія.

Здобувач вивчає поширення хірургічних захворювань за останні 2-3 роки (форми 2-вет). Особливу увагу звертає на умови, причини і економічні збитки від травматизму сільськогосподарських тварин (кормового, експлуатаційного, транспортного). За час виробничої практики здобувачу необхідно засвоїти комплекс таких хірургічних лікувально-профілактичних заходів:

- клінічний огляд всього поголів'я тварин, аналіз результатів хірургічної диспансеризації;
- протистресові обробки, методи премедикації, знеболення та знерухомлення тварин;
- методи асептики і антисептики, підготовки рук і інструментів, матеріалів, оперативного поля тощо;
- різні види новокаїнових блокад, ін'єкцій та пункцій;
- способи кастрації тварин;
- високоефективні лікувальні процедури і економічно вигідні хірургічні операції;
- нові ефективні фармакологічні та інші засоби і методи попередження або знешкодження хірургічної інфекції;
- стимуляції регенеративних процесів, резистентності організму, способів хірургічного впливу на нейрогуморальну систему та інше.

Про виконання поставлених програмою практики завдань студент інформує в звітній документації, приводить власні думки щодо профілактики хірургічних уражень тварин в господарстві, дає рекомендації відносно перебудови ветеринарної та зоотехнічної служби, власні побажання тощо.

6. Епізоотологія та інфекційні хвороби

Згідно документів обліку та звітності (журналу епізоотичного стану району, звітів по заразних хворобах (форма 1-вет.), епізоотичної карти району, експертиз лабораторії ветеринарної медицини і інших) здобувач вивчає епізоотичну ситуацію бази проходження практики та адміністративному районі щодо гострих і хронічних інфекційних хвороб, аналізує причини їх виникнення;

- детально знайомиться з планом протиепізоотичних заходів району (дільничної лікарні ветеринарної медицини), сільськогосподарського підприємства будь-якої форми власності і приймає активну участь в його виконанні.
- проводить планові клінічні огляди і масові дослідження тварин на наявність інфекційних захворювань з використанням алергічних і інших спеціальних методів, відпрацьовує навички одержання від тварин крові для досліджень;
- бере участь у проведенні планових профілактичних щеплень проти інфекційних хвороб;

- під керівництвом лікаря ветеринарної медицини набуває досвіду в проведенні ветеринарно-санітарного обстеження тваринницьких ферм та комплексів. Знайомиться зі станом і режимом роботи ветеринарно-санітарних об'єктів (лікарні ветеринарної медицини, карантинних приміщень, ізолятора, санітарних пропускників, дезбар'єрів і ін.);
- приймає активну участь в проведенні дезінфекцій, дезінсекцій, дератизацій, відборі проб для визначення якості дезінфекції;
- у випадку підозри чи виникнення інфекційних захворювань під контролем спеціаліста ветмедицини відбирає, упаковує, пересилає або доставляє в лабораторію ветеринарної медицини патологічний матеріал для дослідження, ізолює і лікує хворих тварин, проводить вимушені щеплення тварин в неблагополучних та загрозованих пунктах;
- вивчає роботу лабораторії ветмедицини в діагностиці інфекційних захворювань, зокрема, приймає участь в прийомі і реєстрації поступаючого для дослідження матеріалу, виготовленні мазків, набуває навичок в проведенні мікроскопічних, бактеріологічних, серологічних досліджень, зараженні лабораторних тварин.
- засвоює правила оформлення документації обліку та звітності по інфекційних хворобах.

7. Паразитологія та інвазійні хвороби

Здобувач знайомиться з паразитологічною ситуацією бази проходження практики та районі за останні 2-3 роки. Вивчає клінічні ознаки прояву інвазійних хвороб у різних видів та вікових груп тварин, досліджує тварин на наявність ектопаразитів та двокрилих кровосисів, приймає участь у проведенні всіх протипаразитарних заходів і в лікуванні хворих тварин;

- проводячи патологічні розтини трупів тварин і птиці, засвоює гельмінтологічне дослідження органів та тканин на наявність гельмінтів за акад. К.І.Скрябіним. Приймає активну участь в розробці, організації та здійсненні оздоровчих та профілактичних протипаразитарних заходів. Зокрема, під керівництвом лікаря ветеринарної медицини здійснює дегельмінтизації, обробки тварин і птиці проти ентомозів, арахнозів та протозойних хвороб, дезінвазії та дезінсекції тваринницьких приміщень і пасовищ;
- в лабораторії ветеринарної медицини вивчає організацію та обсяг діагностичних досліджень на інвазійні хвороби, знайомиться з правилами відбору та пересилки матеріалу для лабораторних досліджень, оформлення супровідних документів та експертиз;
- засвоює методи гельмінтоларвоскопічних та гельмінтоовоскопічних досліджень, лабораторної діагностики кровопаразитних, протозойних захворювань та інші лабораторні методи дослідження.

8. Ветеринарно-санітарна експертиза

Виробничу практику здобувач повинен зосередити на тому, щоб побувати на тваринницьких фермах селянських спілок, фермерських підприємствах, акціонерних товариствах, малих підприємствах по заготівлі і переробці тварин і молока та випуску готових харчових продуктів або напівфабрикатів. При знайомстві з цими підприємствами звернути увагу на правила прийому, здачі тварин, молока та готових м'ясо-молочних продуктів, правила і місце проведення санітарної оцінки, м'яса, молока, обладнання забійного пункту, переробного цеху, молочної лабораторії та ведення документації;

- під керівництвом фахівця провести дослідження органів і туш тварин після забою в умовах цих підприємств;
- провести дослідження молока (визначення вмісту жиру, кислотності, густини, бактеріальне обсіменіння молока та його фальсифікацію);
- звернути увагу на правила відправлення матеріалу для лабораторного дослідження від вимушеного забою тварин (представити копію супровідної і результат лабораторного дослідження);

- ознайомитися з м'ясопереробними підприємствами (м'ясокомбінати, м'ясоконсервні комбінати, птахокомбінати, міські забійні пункти), веденням документації, правилами заготівлі, технологіями забою, переробки тварин, проведенням експертизи туш і органів, а також допоміжними цехами цих підприємств;
- на ринках в лабораторії ветсанекспертизи ознайомитись з станом навантаження, документацією, яку ведуть в лабораторії. Звернути увагу на забезпечення ринку павільйонами, де проводять експертизу м'яса, молока, молочних продуктів, продуктів рослинного походження, ознайомитись з правилами клеймування туш і органів, методами знешкодження м'ясо-молочних продуктів на ринках;
- в господарстві звернути увагу на проведення передзабійного огляду тварин та післязабійного огляду туш і органів;
- висловити свої зауваження і пропозиції щодо покращення роботи в проведенні санітарної оцінки харчових продуктів.

9. Патологічна анатомія та розтин

На основі даних журналів реєстрації розтину трупів тварин і птиці здобувач аналізує причини загибелі тварин протягом останніх 2-3 років, виявляє найбільш поширені захворювання, які закінчуються летально;

- в місці проходження виробничої практики знайомиться з методами утилізації трупів. При наявності скотомогильників дає їм санітарно-гігієнічну оцінку, описує місця розтину трупів;
- під керівництвом лікаря ветеринарної медицини проводить розтин трупів сільськогосподарських тварин і птиці, набуває навичок техніки розтину та патологоанатомічної діагностики;
- оформляє протоколи або акти розтину трупів, робить висновки про причини загибелі тварин. Набуває навички відбору патолого-анатомічного матеріалу, його фіксації;
- оформляє на відібраний патматеріал супровідні документи і доставляє або направляє його в лабораторію для додаткових досліджень;
- в щоденнику практики при реєстрації розтину трупів обов'язково проводить розгорнутий патологоанатомічний діагноз і висновки. До звіту додає завірені копії протоколів або актів розтину трупів тварин, копії результатів лабораторних досліджень.

10. Екологічний стан, заходи з охорони навколишнього середовища та охорона праці у ветеринарній медицині

Здобувач вивчає топографічні особливості території землекористування господарства і дає екологічну характеристику бази проходження практики (еколого-гігієнічну характеристику водозабірних територій, водойм і джерел водопостачання тощо);

- дає еколого-гігієнічну характеристику пасовищам та кормовому клину на предмет використання органічних, мінеральних добрив та пестицидів і можливості забруднення цих площ органічними, мінеральними речовинами та патогенною мікрофлорою;
- дає характеристику зеленим насадженням в господарстві (лісові масиви, ґрунтозахисні смуги, сади, прифермські зелені зони, захисні зони річок, озер, ставків, декоративні насадження в населених пунктах, захисні зелені насадження в тваринницьких таборах і на пасовищах; використання в господарстві посадок дерев-санітарів, їх види);
- визначає основні джерела забруднення навколишнього середовища в господарстві через технологічні недоліки в тваринництві, землеробстві, машинно-тракторному парку, побутовому секторі;
- аналізує систему утилізації відходів виробництва в тваринництві. Звертає увагу на способи зберігання та утилізацію гною і гноївки, тривалість зберігання гною, тип гноєсховищ та сечозбірників. Способи використання відходів в якості органічних добрив;
- вивчає дотримання правил при утилізації трупів тварин, патматеріалу, невикористаних ліків, вакцин і сироваток.

Здобувач також вивчає організацію роботи по охороні праці в господарстві і, зокрема, в тваринництві з таких питань:

- | |
|--|
| <ul style="list-style-type: none">- структура управління охорони праці в господарстві (об'єкти ветеринарної медицини);- виробнича санітарія та гігієна праці;- безпека під час обслуговування великих тварин (ВРХ, коней);- безпека під час обслуговування дрібних тварин (свиней, овець, птиці, хутрових звірів, собак, котів тощо);- безпека під час роботи в технологічних приміщеннях ветеринарної медицини (лабораторії, віварії, клініці, аптеці тощо);- безпека під час проведення санітарних заходів у тваринництві (дезінфекції, дезінсекції, дератизації);- безпека під час проведення планових та невідкладних ветеринарних заходів;- вимоги пожежної безпеки. |
| |

8. Підсумковий контроль – залік, при умові виконання програми виробничої практики.

